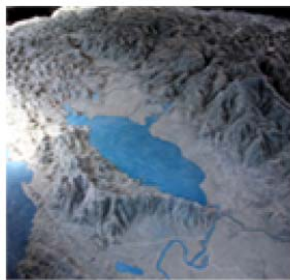
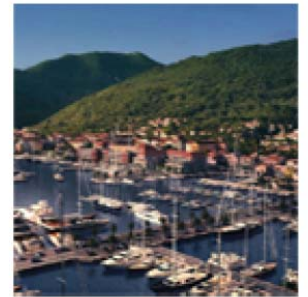

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA

IZVJEŠTAJ o stanju uređenja prostora za 2011. godinu

Podgorica, decembar 2011. godine

SADRŽAJ

UVOD.....	4
1. STANJE UREĐENJA PROSTORA	5
1.1. Sadržina i realizacija politike uređenja prostora.....	5
1.1.1. Sadržina	5
1.1.2. Realizacija.....	7
1.1.3. Legislativa	11
1.2. Sektorske politike koje imaju uticaja na uređenje prostora	12
1.2.1. Turizam	12
1.2.2. Ekonomija	14
1.2.3. Finansije.....	15
1.2.4. Saobraćaj	17
1.2.5. Poljoprivreda	18
1.2.6. Kulturna dobra.....	19
1.2.7. Prosvjeta	20
1.3. Obalno područje	21
1.4. Zemljišna politika - prostorni aspekt.....	23
1.5. Aktivnosti uređenja prostora na državnom nivou	26
1.5.1. Realizacija Programa uređenja prostora za 2011. godinu.....	26
1.5.1.1. Donijeti planski dokumenti i strategije.....	26
1.5.1.2. Planski dokumenti i strategije čija je izrada u toku.....	29
1.5.1.3. Planski dokumenti čija izrada je u Programu a nije realizovana	38
1.5.2. Prikaz površina građevinskog zemljišta turističke namjene po sektorima u okviru PPPPNMD.....	38
1.5.3. Učešće korisnika prostora pri izradi prostorno - planske dokumentacije	41
1.5.4. Učešće javnosti u izradi planskih dokumenata.....	41
1.5.5. Finansiranje izrade planskih dokumenata	42
1.5.6. UTU izdati na osnovu državnih planskih dokumenata.....	42
1.5.7. Doprinos međunarodnih institucija	42
1.5.8. UTU, građevinske dozvole, upotrebne dozvole, licence.....	43
1.6. Aktivnosti državnih javnih preduzeća kojima su povjereni određeni poslovi državne uprave.....	45
1.6.1. Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore.....	45
1.6.2. Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore	47
1.7. Aktivnosti uređenja prostora na lokalnom nivou.....	48
1.7.1. Opšti pregled stanja i prostorno - planskih aktivnosti, prema podacima lokalnih samouprava	48
1.7.2. Lokalni planski dokumenti – državni aspekt	55
2. MONITORING	65
2.1. Inspeksijski nadzor	65
2.1.1. Inspekcija zaštite prostora.....	67
2.1.2. Inspekcija za građevinarstvo	68
2.1.3. Urbanistička inspekcija.....	69

2.1.4. Inspekcije u drugim upravnim oblastima koje imaju ovlašćenja i obaveze u odnosu na uređenje prostora i izgradnju objekata	70
2.2. Stanje životne sredine	72
2.3. Stanje prirodne baštine	76
2.4. Stanje u oblasti prirodnih i tehničko - tehnoloških nesreća	76
2.5. Seizmički hazard i seizmički rizik teritorije Crne Gore.....	77
2.6. Stanje prostornih podataka	80
3. ZAKLJUČNI STAVOVI	81
4. PREDLOG MJERA.....	88
DODATAK.....	94
A. Pojedinačne aktivnosti lokalnih samouprava	95
B. Aktivnosti državnih institucija neposredno zaduženih za realizaciju određenih segmenata uređenja prostora	117

Na osnovu člana 15 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata („Službeni list CG“, br. 51/08 i 34/11), Vlada Crne Gore, na sjednici od 1. decembra 2011. godine, usvojila je

IZVJEŠTAJ O STANJU UREĐENJA PROSTORA ZA 2011. GODINU

UVOD

Izveštaj o stanju uređenja prostora, saglasno zakonskim određenjima, sadrži: analizu sprovođenja planskih dokumenata, ocjenu sprovedenih mjera i njihov uticaj na upravljanje prostorom, ocjenu zaštite prostora, podatke o izgrađenim objektima uključujući i objekte koji su izgrađeni suprotno zakonu, ocjenu o iskazanim potrebama korisnika prostora, kao i druge elemente od važnosti za prostor - za koji se izveštaj izrađuje.

Ovaj izveštaj je koncipiran kao integralni, višedimenzioni prikaz stanja prostora Crne Gore, imajući u vidu da je, na državnom nivou, uspostavljena strateška (opšta) osnova organizacije i uređenja prostora – radi čega obuhvata i lokalni nivo uređenja prostora.

Izveštaj je rezultat podataka i ocjena Ministarstva, kao i podataka, informacija i ocjena - pribavljenih od strane lokalnih samouprava, državnih organa, javnih preduzeća i institucija koje učestvuju u realizaciji određenih segmenata uređenja prostora.

Ministar održivog razvoja i turizma je, u cilju kvalitetne i sveobuhvatne pripreme Izveštaja, uputio odgovarajuće zahtjeve svim subjektima, povodom kojih su dobijene povratne informacije i podaci, koji su, na odgovarajući način, inkorporirani u ovaj izveštaj. Lokalne samouprave su bile dužne da tražene podatke i informacije dostave po metodologiji po kojoj je sačinjeno Uputstvo o bližem sadržaju izveštaja o stanju uređenja prostora, koje je aktom broj 01–1523/1, od 25.05.2010. godine, dostavljeno svim predsjednicima opština i gradonačelnicima.

Podaci i informacije lokalnih samouprava, koji se odnose na opšti pregled stanja, dati su u osnovnom dijelu Izveštaja, dok je pregled pojedinačnih, konkretnih aktivnosti prezentiran u dodatku Izveštaja, kao rezime (podaci su za 9 mjeseci). U dodatku Izveštaja je i pregled aktivnosti državnih institucija neposredno zaduženih za realizaciju određenih segmenata uređenja prostora.

1. STANJE UREĐENJA PROSTORA

1.1. Sadržina i realizacija politike uređenja prostora

1.1.1. Sadržina

Sadržina politike uređenja prostora, koja predstavlja bitan segment ukupne politike razvoja Crne Gore, usmjerena je ka poštovanju principa održivog razvoja, jačanju prostornog razvoja Države, racionalnom korišćenju i zaštiti javnih dobara, uvažavanju zajedničkih obilježja i osobnosti prostora, razvoju infrastrukturnih sistema, obezbjeđenju efikasnosti i efektivnosti sistema planiranja, stvaranju uslova za investiciona ulaganja visokih, održivih standarda, te povezivanju Države s evropskim prostornim cjelinama.

Pri uređenju prostora Crne Gore posebno se moraju imati u vidu regionalne, prirodne karakteristike prostora, zatim socijalne i kulturne potrebe stanovništva, privredne i infrastrukturne potrebe - uz namjensko korišćenje i zaštitu prirodnih bogatstava, te zaštitu prirodne, kulturne i graditeljske baštine.

Uređenje prostora je proces koji čine dva segmenta. Prvi predstavlja segment planiranja i uređenja, propisivanje kako da se prostor uredi, dakle regulacija, a drugi segment je implementacija planiranog, naravno na propisani način – materijalizacija. Uređenje prostora, stoga, zahtijeva, prvenstveno, donošenje akata, različitog nivoa i vrste, kojim se propisuju uslovi i način planiranja i uređenja prostora, nakon čega slijedi drugi segment, njihovo izvršenje, sprovođenje, ostvarivanje, riječju – implementacija.

Implementacija se određuje kao aktivna koncepcija sa razvijenim sredstvima i mjerama prostornog uređenja koje efikasno podržavaju planiranje i ostvaruju jedinstvo procesa planiranja i izgradnje – s tim što, generalno uzevši, na implementaciju utiču dati uslovi socijalnog, političkog, ekološkog i kulturno-istorijskog razvoja, kao opšti okvir stanja i razvoja društva.

Strateški dokumenti politike uređenja prostora su Prostorni plan Crne Gore i Strategija održivog razvoja Crne Gore, čiji je jedan od osnovnih principa integrisanje načela životne sredine u razvojne politike, a to znači i u politiku uređenja prostora.

Održivi razvoj generalno u svom konceptu ima balans ekonomskih, socijalnih i ekoloških zahtjeva i potreba, radi čega ova polazišta i, shodno tome uspostavljeni principi, moraju biti inkorporirani u politiku uređenja prostora. U sklopu takve politike potrebno je maksimalno poštovanje prirodnih posebnosti prostora Crne Gore, te održivo korišćenje njenog ukupnog potencijala, što čini važno polazište njene regionalne i međunarodne prepoznatljivosti.

Prostorni plan Crne Gore, kao strateški dokument i opšta osnova organizacije i uređenja prostora Crne Gore predstavlja osnovu za usklađivanje raznih opštih i sektorskih politika koje imaju prostorne posledice. Prostornim planom Crne Gore verifikovane su sektorske potrebe u pogledu dugoročnog prostornog razvoja, koristeći integrativni odnosno međusektorski pristup, usklađen sa optimalnim korišćenjem prostora, kao ograničenog i neobnovljivog resursa.

Strateške odredbe Prostornog plana Crne Gore koje treba implementirati kroz odgovarajući nivo planskih dokumenata, kao i strategije, programe i dr, sadrže rješenja u pogledu korišćenja resursa i potencijala, prioriteta razvoja, ograničenja, planskog kontrolisanja i rješavanja konflikata, kontrolisanja pragova prostornog i drugog razvoja, zahtjeva okruženja, kontrole seizmičkog rizika i preduslova koje treba obezbijediti za ostvarivanje konkretnih plansko - razvojnih koncepcija.

Razvoj podrazumijeva promišljenu nadgradnju, ukorijenjenu sa identitetom i prostorom, pri čemu treba praviti kvalitativnu razliku između razvoja i rasta – i o tome vršiti odgovarajuća edukovanja, jer samo rast je, ponekad, antirazvoj.

Prostorno-planska dokumentacija je, s druge strane, neophodan preduslov razvoja odnosno investicionog interesovanja i ulaganja, radi čega se potencijalnim investitorima moraju pravovremeno predočiti prostorni okviri, utemeljeni na donijetim planskim dokumentima - a sve u kontekstu strateških ciljeva razvoja i zaštite prostora. Razvoj treba posmatrati u tim okvirima, koji često nijesu u korelaciji sa postojećim prostornim resursima. Zbog toga je nužno uspostavljanje i poštovanje kriterijuma za korišćenje prostora i njihovo permanentno preispitivanje i verifikacija.

Polazeći od opšte osnove organizacije i uređenja prostora neophodna je zaštita svih obalnih područja, poljoprivrednog i šumskog zemljišta, pejzaža, posebno zemljišta na teritoriji nacionalnih i prirodnih parkova, slivova izvorišta, vodotoka, a posebno njihovih graničnih djelova, arheoloških nalazišta, kulturnog nasleđa i, ne manje važno, potrebno je zaštititi i produktivno zemljište u urbanim i ruralnim naseljima.

Sprovođenje opredjeljenja definisanih u Prostornom planu Crne Gore, obavezuje sve korisnike prostora, da djeluju u skladu sa politikom uređenja prostora, koja se odnosi na: obezbjeđenje kvaliteta života u svim djelovima Crne Gore; ublažavanje regionalnih nejednakosti u ekonomskom i društvenom razvoju; razvoj urbanih i ruralnih područja u skladu sa njihovim potencijalima i ograničenjima; racionalno korišćenje prirodnih resursa; integraciju Crne Gore u evropski region; razvoj i institucionalizaciju prekogranične saradnje sa zemljama u okruženju kroz važne oblasti kao što su: regionalni ekonomski razvoj, infrastruktura; zaštitu životne sredine; implementaciju zakonskih rješenja, planskih dokumenata i međunarodnih akata koji se odnose na prostorni razvoj.

1.1.2. Realizacija

Vlada Crne Gore je, prilikom razmatranja Izveštaja o stanju uređenja prostora za 2010. godinu, a polazeći od ciljeva koji proizilaze iz sadržaja politike uređenja prostora, utvrdila predlog mjera neophodnih za unapređenje stanja uređenja prostora. U realizaciji mjera, na državnom nivou, preduzimane su značajne aktivnosti, i to:

1. Proces reformi politike uređenja prostora je nastavljen, imajući u vidu Prostorni plan Crne Gore, kao i strateška opredjeljenja države u odnosu na održivi razvoj, obalno područje, kao i ravnomjerni regionalni razvoj. Na tom planu, u tekućoj godini, na državnom nivou, preduzimane su mnogobrojne aktivnosti na unapređenju stanja uređenja prostora koje se, naročito, odnose na:

- efikasnije i efektivnije sprovođenje zakona, posebno u pogledu procedura donošenja planskih dokumenata, izdavanja urbanističko – tehničkih uslova, građevinskih i upotrebni dozvola, inspeksijskih nadzora u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata;
- donošenje kvalitetnijih planskih dokumenata, u odnosu na prethodni period;
- stvaranje normativnih uslova za pojednostavljivanje procedura vezanih za uređenje prostora i izgradnju objekata;
- preduzimaje raspoloživih mjera, radnji i sankcija (upravne, prekršajne, krivične), za pravna i fizička lica, koja ne postupaju po propisima, utvrđenim obavezama;
- stručnu pomoć koju Ministarstvo pruža lokalnim samoupravama i jačanju kapaciteta vezanih za nadzor nad lokalnim planskim dokumentima, što direktno doprinosi njihovom kvalitetu i većem stepenu održivosti;
- angažovanje Ministarstva na izradi i donošenju planskih dokumenata iz nadležnosti lokalnih samouprava, kao i kroz LAMP projekat ;
- izradu određenog broja lokalnih planskih dokumenata po osnovu ovlašćenja Vlade za donošenje istih (4);
- saradnju sa drugim državnim organima i institucijama, lokalnim samoupravama, stručnim institucijama;
- intezivniju i kvalitetniju saradnju sa civilnim sektorom, u sklopu koje je Ministar održivog razvoja i turizma donio Uputstvo o kriterijumima i postupku izbora predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela Ministarstva održivog razvoja i turizma (broj 01-1848/1, od 31. marta 2011. godine);
- učešće međunarodnih organizacija u poslovima uređenja prostora (Svjetska Banka, GIZ, UNDP);
- promovisanje i organizovanje konkursa za izuzetno složene i atraktivne djelove urbanih cjelina i izložbe nagrađenih radova;
- organizovanje velikog broja radionica, seminara, prezentacija, konsultantskih skupova, na kojima su prezentovana domaća i strana iskustva i dostignuća;
- kontinuiranu saradnju sa pravnim licima, učesnicima uređenja prostora i izgradnje objekata i investitorima;
- učešće na stručnim međunarodnim skupovima;

2. Kroz odgovarajuće izmjene i dopune Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata stvorene su neophodne normativne pretpostavke za uspostavljanje stabilnosti uslova i pojednostavljenje procedura vezanih za uređenje prostora i izgradnju objekata.

Pristupilo se i aktivnostima da se u nacionalno zakonodavstvo implementiraju odredbe Protokola o integralnom upravljanju priobalnim područjem Sredozemlja, a budući da su planski dokumenti jedan od osnovnih instrumenata održivog upravljanja obalnim područjem, i izradi Prostornog plana obalnog područja Crne Gore, kao plana regionalnog karaktera;

3. Izrada i donošenje prostorno - urbanističkih planova lokalnih samouprava, čije je donošenje po Zakonu obavezno, u različitim je fazama realizacije - iako su od usvajanja Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata protekle tri godine. To je bio razlog da se rok za donošenje ovih, za lokalne samouprave strateških planskih dokumenata, produži, odgovarajućom izmjenom Zakona, do 31. decembra 2012. godine;

4. Projektom LAMP finansira se izrada prostorno - urbanističkih planova (PUP) u opštinama koje imaju ograničene finansijske i ljudske resurse, i to su opštine sjeverne regije (Bijelo Polje, Kolašin, Plav, Šavnik), kao i opštine Danilovgrad i Cetinje u centralnoj regiji.

Svjetska Banka i UNDP, zajedno sa opštinama su kofinansijeri prostorno - urbanističkih planova za opštine Pljevlja i Andrijevica, a u proceduri je tenderski postupak za izradu PUP-a Nikšić;

5. Organi, privredna društva, ustanove i druga pravna lica su učesnici procesa uređenja prostora, počev od obaveznog dostavljanja podataka, predloga i mišljenja, zatim same procedure izrade planskih dokumenata, pa sve do njihove implementacije - shodno propisanoj legislativi u resornim oblastima

Usklađivanje sektorskih politika, podrazumijeva i obavezuje na međusobnu usklađenost zakonodavstva i punu koordinaciju, komunikaciju u sprovođenju propisa, i na državnom i na lokalnom nivou, u dijelu koji se odnosi na upravljanje prostorom. Ovo se posebno odnosi na organe koji obavljaju poslove u oblasti energetike, saobraćaja, turizma, kulture, poljoprivrede. Sektorska saradnja, na tom planu, bila je uspješna, ali i dalje postoji prostor za njeno unapređenje, u cilju većeg kvaliteta projekcija definisanih u prostorno - planskim dokumentima

Mišljenja na lokalna planska dokumenta od strane nadležnih organa državne uprave, privrednih društava i drugih pravnih lica dostavljaju se u rokovima koji predstavljaju manja odstupanja od propisanih;

6. Imajući u vidu strateško opredjeljenje za dalji razvoj turizma, značajne aktivnosti Države usmjerene su na podršku projektima izgradnje objekata turističke privrede koji mogu produžiti trajanje turističke sezone i pozitivno djelovati na nacionalnu ekonomiju (golf tereni, objekti kongresnog, zdravstvenog i ostalih vidova turizma koji trenutno nijesu u dovoljnoj mjeri zastupljeni u turističkoj ponudi);

7. Sa prostornog aspekta, realizacija planskih dokumenata se obezbjeđuje instrumentima zemljišne politike koji predstavljaju osnovni uslov urbane politike uopšte. Princip da je izgradnja na nekom prostoru moguća tek po komunalnom opremanju istog, mora biti obezbijeđen i stimulisan i kroz odgovarajuće instrumente zemljišne politike u fiskalnom segmentu

Komunalno opremanje građevinskog zemljišta je, u suštini, vezano za obezbjeđenje komunalne infrastrukture, neophodne za implementaciju planskih rješenja, pri čemu treba ukazati da je kod određenog broja planskih dokumenata, posebno državnih, komunalno opremanje je opredijeljeno kao uslov I faze realizacije plana.

O ovim pitanjima učinjen je izvjestan, mada ne dovoljan napredak;

8. Uredba o sadržini dokumentacione osnove i vođenju informacionog sistema o prostoru, koju je Vlada donijela 2010. godine, obavezuje na implementaciju prostornog informacionog sistema (PIS) - koji omogućava prijem, obradu, prikaz geografskih informacija, asocijativnih i opisnih podataka o prostornim objektima. Cilj sistema je da se omogući korisnicima pregled podataka nad kojima mogu da vrše različite upite i analize putem Web aplikacija. Suština modela podataka je integracija podataka. GTZ je uradio MonPlanGML model podataka, a analizu modela i primjedbe na model urađene su od strane WIND d.o.o.

Wind d.o.o. je pripremio Uputstvo za primjenu Pravilnika o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, kriterijumima namjene površina, elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima - u kom je dat pregled Pravilnika i modela, preporuke za implementaciju modela u Topobase i sistem kontrole planskih dokumenta. Sledeći korak je formiranje baze prostornih podataka sa testnim periodom korišćenja do polovine 2012. godine.

Na državnom i lokalnom nivou nijesu digitalizovani važeći planski dokumenti niti je obezbijeđen jedinstveni centralni registar planskih dokumenata, gdje bi bilo moguće ostvariti uvid u sadržaj svih važećih planskih dokumenata u Crnoj Gori;

9. Ministarstvo održivog razvoja i turizma nastavilo je sa stimulisanjem prakse organizovanja urbanističko - arhitektonskih konkursa za posebno atraktivne prostore, a posebno je značajan konkurs za Hotel „Jadran“ u Ulcinju;

10. U cilju bližeg prepoznavanja arhitekture i urbanizma kao odlučujućih elemenata u oblikovanju prostora i odgovoran odnos prema prostoru zahtijeva unapređenje stanja u

obrazovnom sistemu, a u kom cilju je, na državnom nivou, intezivirana saradnja sa Univerzitetom i međunarodnim organizacijama;

11. Imajući u vidu Nacionalnu stambenu strategiju, obaveze koje proističu iz Bečke deklaracije o neformalnim naseljima u Jugoistočnoj Evropi, Plan pretvaranja neformalnih naselja u formalna i regularizaciju objekata sa posebnim akcentom na seizmičke uslove, Akcioni plan pretvaranja neformalnih naselja u formalna i regularizacije objekata – pristupilo se aktivnostima za rješenje ovog, višestruko, veoma važnog pitanja, koje opterećuje ne samo oblast uređenja prostora, nego i utiče na druge oblasti socijalnog i ekonomskog stanja;

12. Kontinuirano su se sprovodile aktivnosti nadležnih inspekcija na suzbijanju bespravne gradnje, kontroli kvaliteta gradnje, sprovođenja planskih dokumenata, kao i nadzora nad njihovom izradom i donošenjem – kao i na unapređenju rada inspeksijskih službi.

Radi preduzimanja zajedničkih mjera na zaštiti prostora i životne sredine od građenja objekata bez građevinske dozvole i protivpravnog priključenja na tehničku infrastrukturu, od strane Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine, Ministarstva pravde, Državnog tužilaštva i Uprave policije potpisan je Memorandum o saradnji u sprečavanju, otkrivanju i gonjenju izvršilaca krivičnih djela protiv životne sredine.

U sprovođenju zadataka iz Memoranduma na nivou opština formirani su zajednički ad hoc timovi čijim radom rukovodi nadležni osnovni državni tužilac. U rad lokalnih timova pored inspektora zaštite prostora uključeni su i ovlašćeni predstavnici organa lokalne uprave, glavni administratori, službena lica područnih jedinica i ispostava Uprave policije, starješine organa uprave nadležnih za poslove urbanizma i komunalnih djelatnosti, predstavnici javnih preduzeća Vodovoda, Elektrodistribucije, JP Morskog dobra i JP Nacionalnih parkova Crne Gore. Rad lokalnih timova je stalan, uz ostvarivanje kontinuirane saradnje sa zajedničkim timom. U proteklom periodu je bilo niz sastanaka i zajedničkih aktivnosti na suzbijanju bespravne gradnje i to u opštinama: Rožaje, Berane, Bijelo Polje i Nikšić;

13. Vlada Crne Gore je donijela Uredbu o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma Komori u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata, kojom su poslovi državne uprave iz nadležnosti Ministarstva, a koji se odnose na izdavanje i oduzimanje licenci, ovjeru licenci i poništavanje ovjere licenci, vođenje registra licenci i objavljivanje na sajtu – povjereni Inženjerskoj komori Crne Gore;

14. Odnos građana prema najvrijednijem resursu kojim Crna Gora raspolaže, predstavlja osnovu uspješnosti upravljanja prostorom, pa je, stoga, nastavljen i intenziviran proces usmjeravanja građana ka odgovornijem odnosu prema prostoru, čemu su doprinos, svakako, dali mediji, nevladine organizacije, ali i obrazovne institucije - čije se značajnije učešće očekuje i u narednom periodu;

1.1.3. Legislativa

Uređenje prostora predstavlja važan osnov regulisanja aktivnosti u prostoru, ali da bi se to ostvarilo mora imati potpuna i kompleksna podrška u zakonodavstvu, jer na planiranje i uređenje prostora utiču, osim aktivnosti javnog sektora i mnoge druge aktivnosti privatnog sektora. U tom smislu, regulisanje javnih i privatnih aktivnosti je jedno od najznačajnijih pitanja za stvaranje efikasnog sistema planiranja, a to nije moguće bez harmonizacije zakonodavstva uređenja prostora – koje se donosi, kao i u svim ostalim oblastima, da bi se ostvarile promjene koje unapređuju stanje u oblasti.

Stoga je, u cilju unapređenja poslovnog ambijenta (uvođenje sistema „one stop shop“, rokovi za donošenje obaveznih planskih dokumenata, uspostavljanje efikasnijeg inspekcijuskog nadzora), a time i otklanjanje ograničenja na koja je ukazala dosadašnja praksa, inoviran aktuelni **Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata**, kroz izmjene i dopune istog, koje su stupile na snagu jula mjeseca 2011. godine.

Od donošenja važećeg Zakona o morskome dobru protekle su, dakle, skoro dvije decenije - u kom su se periodu dogodile značajne, globalne, statusne promjene Države, te promjene njenog pravnog sistema. Donijet je, naime, novi Ustav, kao i set imovinskih i drugih propisa koji imaju direktni i indirektni uticaj na upravljanje, korišćenje, unapređenje i zaštitu morskog dobra.

Crna Gora je potpisnica Protokola o integrisanom upravljanju priobalnim područjem Sredozemlja (Madrid 2008. godine, u Skupštini Crne Gore je u proceduri zakon o potvrđivanju Protokola), čime se obavezala da kroz svoju regulativu, kao i kroz obalne strategije, planove i programe omogući sprovođenje ciljeva i načela utvrđenih Protokolom. Kada je riječ o morskome dobru, obaveze iz Protokola posebno se odnose na generalne stavove o sveukupnoj zaštiti morskog dobra, slobodnom i besplatnom pristupu morskoj obali i plažama, kretanju vozila u zoni morskog dobra - koji segmenti u aktuelnom Zakonu nijesu bili dovoljno ili nijesu bili uopšte uređeni.

S druge strane, dugogodišnja primjena ovog propisa ukazala je da određena pitanja treba drugačije urediti odnosno doraditi – kako bi se otklonila određena pravna nesigurnost i nejasnoće, koje, iz datih rješenja, mogu proisteći. Nesporno je da je odgovarajuća pravna regulativa, koja treba da ima u vidu i međunarodne standarde i praksu – preduslov za potpunu, sveukupnu, održivu valorizaciju morskog dobra.

Vlada Crne Gore utvrdila je **Nacrt zakona o morskome dobru**, sa programom javne rasprave – kojim se propisom uređuje pitanje upravljanja, korišćenja, unapređenja, održavanja, zaštite, kao i druga pitanja od značaja za morsko dobro. Na predstojećoj javnoj raspravi svi zainteresovani subjekti moći će da iskažu svoje stavove, predloge i mišljenja u odnosu na sva pitanja koja se odnose na morsko dobro.

Bečkom deklaracijom o neformalnim naseljima u Jugoistočnoj Evropi, koju je Crna Gora potpisala septembra 2004. godine, predviđeno je da zemlje potpisnice teže potpunom regionalnom rješavanju neformalnih naselja do 2015. godine i obavezi regularizacije neformalnih naselja.

S tim u vezi, a i Nacionalnom stambenom strategijom, u toku je rad na izradi **Nacrta zakona o regularizaciji neformalnih objekata**, kojim se propisom uređuje način i postupak regularizacije pravnog statusa objekata koji su građeni bez građevinske dozvole odnosno suprotno građevinskoj dozvoli, kao i druga pitanja od značaja za pravni status neformalnih objekata. Regularizacija bi se odnosila samo na slučajeve – objekte čijom izgradnjom nije narušen urbani razvoj, životna sredina, kulturno nasljeđe. Procjenjuje se da će se donošenjem ovog zakona stvoriti polazne pretpostavke da se pitanje neformalnih objekata riješi sistemski.

Očekuje se da će postupak regularizacije započeti u prvoj polovini 2012. godine, budući da se radi o dugoročnom i veoma kompleksnom poslu, koji zahtjeva uključenost i punu angažovanost velikog broja subjekata – imajući posebno u vidu neophodnost rješavanja pitanja komunalne infrastrukture, kao i provjere sigurnosti objekata u pogledu njihove stabilnosti u odnosu na seizmičke uticaje.

1.2. Sektorske politike koje imaju uticaja na uređenje prostora

Sektorske politike, iskazane kroz strategije, državne master planove, šumsku osnovu, vodnu osnovu, programe i dr. i rješenja Prostornog plana Crne Gore, odnosno drugih državnih planskih dokumenata moraju biti usklađene. Ovo se posebno odnosi na sektorske politike u oblasti turizma, ekonomije, finansija, saobraćaja, poljoprivrede, kulture - a što obavezuje na međusobnu usklađenost zakonodavstva i strateških dokumenata, te permanentnu koordinaciju i komunikaciju pri izradi i sprovođenju propisa.

1.2.1. Turizam

Strateški cilj razvoja turizma u Crnoj Gori jeste da se primjenom principa održivog razvoja stvori jaka pozicija globalne, visokokvalitetne turističke destinacije, obezbijedi dovoljno radnih mjesta i rast životnog standarda i ostvare prihodi državi na stabilan i pouzdan način. U skladu sa članom 41 Zakona o planiranju i uređenju prostora, sektorska politika u oblasti turizma aktivno je inkorporirana u plansku dokumentaciju.

Tokom prethodne godine donijet je novi Zakon o turizmu ("Službeni list Crne Gore" broj 61/10) koji u potpunosti prati nove trendove u oblasti turizma, pa stoga uvažava i pitanja od značaja za održivi razvoj. Zakonsko rješenje definiše održivi razvoj kao pojam koji podrazumijeva turistički razvoj koji se zasniva na principima optimalne upotrebe prirodnih resursa, održavanja bitnih ekoloških procesa i obezbjeđenja zaštite prirodne baštine i biodiverziteta uz poštovanje socio-kulturnih autentičnosti zajednice, očuvanja

kulturne baštine i tradicionalnih vrijednosti, a u pravcu obezbjeđenja održivog, dugoročnog ekonomskog poslovanja, obezbjeđujući socijalno-ekonomsku korist svih građana. Zakonom je definisano da su subjekti u turističkoj i ugostiteljskoj djelatnosti dužni poslovati kako u skladu sa Zakonom o turizmu, tako i sa posebnim propisima, prateći i poštujući principe i praksu održivog razvoja turizma i na taj način obezbjeđujući dugoročno očuvanje životne sredine i kulturnog - istorijskog nasljeđa Crne Gore.

Kako bi se ovi elementi u potpunosti inkorporirali u oblasti kao što su turizam i ugostiteljstvo, u podzakonskim aktima, u narednom periodu biće inovirani postojeći i postavljeni novi kriterijumi za kategorizaciju turističko - ugostiteljskih objekata, u smislu definisanja kriterijuma za vrednovanje pejzažnog uređenja, ali i drugih pitanja koja mogu biti od značaja za doprinos održivom razvoju.

Jedan od krovnih dokumenata u oblasti turizma, svakako je i Strategija razvoja turizma, koja je u potpunosti usaglašena sa principima definisanim Nacionalnom strategijom održivog razvoja i kao takva, u svim oblastima razvoja turizma, inkorporira značaj principa očuvanja ambijentalnog prostora i uvažavanja autentične crnogorske arhitekture i u ovoj oblasti.

U pravcu obezbjeđenja razvoja turizma na održiv način, Strategija razvoja turizma, kao jedan od najvažnijih ciljeva razvoja Crne Gore kao turističke destinacije isti upravo definiše kroz primjenu principa i ciljeva održivog razvoja stvarajući jake pozicije na globalnom tržištu, ali takođe, omogućujući očuvanje resursa i za buduće generacije.

Zakonom o turizmu (član 130) definisano je da Vlada na predlog Ministarstva u čijoj nadležnosti je oblast turizma, utvrđuje prioritetni turistički lokalitet. Pod turističkim lokalitetom, shodno Zakonu o turizmu, smatra se lokalitet koji zbog svojih izuzetnih prirodnih, kulturnih, istorijskih, ambijentalnih, prostornih, geografskih i drugih vrijednosti ima strateški značaj za razvoj turizma određenog područja.

Za nepokretnosti u kojima se obavlja ugostiteljska djelatnost, a koje se nalaze u zoni prioritetnog turističkog lokaliteta jedinica lokalne samouprave može utvrditi višestruko veće poreske stope od stope utvrđene u skladu sa zakonom. Definisane poreske stope primjenjivaće se od početka treće fiskalne godine od dana donošenja akta Vlade o utvrđivanju prioritetnog turističkog lokaliteta i odgovarajuće planske dokumentacije.

Na ovaj način, primjenom utvrđenih poreskih stopa na nepokretnosti u kojim se obavlja ugostiteljska djelatnost (hotel&resort, wild beauty resort, hotel, mali hotel, boutique hotel, garni hotel, aparthotel, condohotel, hostel, pansion, motel, turističko naselje, etno selo, eco lodge, vila, gostionica, planinarski dom, odmaralište, kamp i sl.) stimuliše se poslovanje ugostiteljskih objekata više kategorije, nivoa 4 i 5 zvjezdica, imajući u vidu da je porez na nepokretnosti za ove kategorije od 0.1 do 1% tržišne vrijednosti nepokretnosti.

U cilju identifikacije prioritetnih turističkih lokaliteta, imenovan je stručni tim koji je pripremio projekat u kome su dati predlozi potencijalnih prioritetnih turističkih lokaliteta.

1.2.2. Ekonomija¹

Vlada Crne Gore je 3. marta 2011. godine usvojila Energetsku politiku Crne Gore do 2030. godine i ovaj dokument će biti osnova za pripremu Strategije razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine i Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja energetike za period 2012-2016. godina.

Zbog nepostojanja adekvatnih prostorno - planskih dokumenata i nemogućnosti dobijanja urbanističko - tehničkih uslova za projektovanje planiranih objekata mHE, u skladu sa važećim zakonodavnim okvirom u oblasti uređenja prostora, rokovi po fazama plana realizacije ugovora za navedene vodotoke su suspendovani 2009. godine. Na inicijativu ministarstva nadležnog za poslove energetike i ministarstva nadležnog za poslove uređenja prostora, a u cilju stvaranja uslova za realizaciju ovih projekata, Vlada Crne Gore je 29. jula 2010. godine donijela zaključak kojim je ministarstvo nadležno za poslove uređenja prostora zaduženo da izda urbanističko - tehničke uslove za izgradnju mHE na osnovu Prostornog plana Crne Gore do 2020. godine, uz saglasnost nadležnog ministarstva i odgovarajućih lokalnih samouprava. Takođe su u toku aktivnosti iz ugovora o koncesiji koji su u septembru 2010. godine, na osnovu drugog javnog nadmetanja, zaključeni sa koncesionarima za izgradnju mHE na pet vodotoka.

Ministarstvo ekonomije je u novembru 2010. godine izdalo prvu energetsku dozvolu za izgradnju mHE (instalisanе snage 0,62 MW i planirane godišnje proizvodnje 2,5 GWh) na dijelu vodotoka Raštak (Opština Kolašin). Nepostojanje planskih dokumenata za područje Gornje Morače (Opština Kolašin) na kojem je predviđena izgradnja ove mHE na vodotoku Raštak, onemogućilo je izgradnju energetskog objekta za proizvodnju električne energije u toku 2011. godine.

Na osnovu ugovora o zakupu zemljišta i izgradnji vjetroelektrana, koji su potpisani u julu i avgustu 2010. godine, realizuju se aktivnosti na Projektu izgradnje vjetroelektrane na lokalitetu Možura (opštine Ulcinj i Bar), sa planiranom instalisanom snagom 46 MW i Projektu izgradnje vjetroelektrane na lokalitetu Krново (opštine Nikšić i Šavnik), sa planiranom instalisanom snagom 72 MW.

Vlada Crne Gore je u februaru 2010. godine usvojila Nacrt detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenskih akumulacija na rijeci Morači i Nacrt strateške procjene uticaja na životnu sredinu i uputila ih na javnu raspravu. Ova dva dokumenta su urađena bazirajući se na Osnovnom tehničkom rješenju koje predviđa izgradnju četiri hidroelektrane ukupne instalisane snage 238,4 MW i prosječne godišnje proizvodnje električne energije 721 GWh, sa maksimalnim nivoom akumulacije HE Andrijevo od 285 mnm i zapreminom akumulacije od 250 hm³.

Realizuju se aktivnosti u okviru Projekta izgradnje HE Komarnica instalisane snage 168 MW i prosječne godišnje proizvodnje električne energije 232 GWh.

¹ Izveštaj Ministarstva ekonomije

U toku su i aktivnosti na realizaciji Projekta izgradnje podmorskog interkonektivnog kabla jednosmjerne struje između elektroenergetskih sistema Crne Gore i Italije. Vlada Crne Gore je 28.07.2011. godine usvojila Detaljni prostorni plan za koridor dalekovoda 400 kV sa optičkim kablom od Crnogorskog primorja do Pljevalja i podmorski kabal 500 kV sa optičkim kablom Italija – Crna Gora i Nacrt izvještaja o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu, koji obuhvata tačku izlaska kabla iz mora na kopno, koridor od obale do Konvertorskog postrojenja, lokaciju za Konvertorsko postrojenje i Trafostanicu, kao i koridor za dalekovod Lastva Grbaljska – Pljevlja.

U 2011. godini nije bilo realizacije davanja koncesija za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina. Naime, mineralni resurs nije planski definisan, tako da je dalji razvoj rudarsko - geološke djelatnosti, kao veoma važne grane privrede, doveden do kritične granice. U sadašnjem trenutku izraziti problemi razvoja rudarske djelatnosti vezani su uz prostorno planiranje, jer Prostorni plan Crne Gore do 2020. godine nije dao mogućnost razvoja rudarske djelatnosti. U Prostornom planu Crne Gore do 2020. godine definisana su samo ležišta određenih mineralnih sirovina koja su utvrđena prije 40 i 50 i više godina, a čija eksploatacija se, za većinu, završava polovinom ove decenije, a za manji dio do kraja iste.

Većina “novih” koncesionara ne može da uđe u II fazu koncesije, odnosno, u eksploataciju, jer nadležno Ministarstvo odbija zahtjeve koncesionara za dobijanje urbanističko - tehničkih uslova, jer planovi nijesu donijeti, iako su ležišta u nacrtima istih definisana. Ovo je veliki problem, koji bi trebalo riješiti u domenu prelaznog rješenja do donošenja prostornih planova. U protivnom, oko 30 “novih” koncesija se neće realizovati, tako da će Crna Gora imati ležišta u eksploataciji ista ona kao i prije 40-50 i više godina, a koja su većinom, kako je već naprijed napomenuto, pri kraju eksploatacije. Prema tome, od strane “novih” koncesionara nije bilo intervencija u prostoru, jer bez urbanističko - tehničkih uslova ne mogu dobiti odobrenje za eksploataciju i za izvođenje rudarskih radova. Napominjemo da do većeg ugrožavanja prostora može doći zbog povećanja nelegalne eksploatacije.

Crna Gora raspolaže sa 26 vrsta mineralnih sirovina među kojima su energetske, metalne i nemetalne sirovine i podzemne vode. I u ovim postojećim okolnostima u Crnoj Gori ima dovoljno prirodnih uslova i vrijednosti da se razvoj i budućnost kroz prostorno planiranje pažljivo osmišljava, prije svega na njenim dobrima, među kojima mineralna bogatstva imaju posebnu ulogu i značaj.

1.2.3. Finansije²

Imajući u vidu izražene finansijske probleme i nelikvidnost budžeta jedinica lokalne samouprave, krajem 2010. godine donijet je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na nepokretnosti. Ovo prije svega iz razloga što porez na nepokretnosti, kao stabilan izvor finansiranja u cjelosti pripada jedinicama lokalne samouprave i ima značajnije učešće u ukupnim prihodima budžeta opština. Sa primjenom izmijenjenih zakonskih rješenja se otpočelo 1. januara 2011. godine.

² Izveštaj Ministarstva finansija

Najznačajnije izmjene Zakona po pitanju oporezivanja nepokretnosti koje se nalaze na teritoriji Crne Gore, odnose se na: povećanje raspona stopa poreza na nepokretnosti i povećanje stope poreza na nepokretnosti od propisane za određene kategorije nepokretnosti.

Jedinice lokalne samouprave će, prema izmijenjenim zakonskim rješenjima, moći da povećaju stopu poreza na nepokretnosti, s obzirom na povećanje raspona stopa, sa 0,08% do 0,80% na 0,10 do 1,00%. U kojoj mjeri i za koje kategorije nepokretnosti će opštine povećati stope, zavisi od poreske politike opštine. Takođe, shodno novim zakonskim rješenjima, jedinicama lokalne samouprave data je mogućnost da propišu višu stopu poreza na nepokretnosti od propisane za određene kategorije nepokretnosti i to za: poljoprivredno zemljište koje se ne obrađuje, sekundarni stambeni objekat (stan), objekat koji je izgrađen suprotno zakonu, ugostiteljski objekat koji se nalazi u zoni prioritnog turističkog lokaliteta i građevinsko zemljište koje nije privedeno namjeni u skladu sa planskom dokumentacijom.

Za poljoprivredno zemljište koje se ne obrađuje poreska stopa se može uvećati 50% u odnosu na utvrđenu poresku stopu. Propis koji će definisati šta se smatra poljoprivrednim zemljištem koje se obrađuje donijeće Ministarstvo poljoprivrede i biće osnov za oporezivanje te kategorije poljoprivrednog zemljišta. Za sekundarni stambeni objekat, odnosno stan koji nije prebivalište vlasnika nepokretnosti poreska stopa se može uvećati 100% u odnosu na utvrđenu poresku stopu.

Za građevinsko zemljište koje nije privedeno namjeni poreska stopa se može uvećati 150% u odnosu na poresku stopu koja je propisana za zemljište koje je privedeno namjeni. Pod građevinskim zemljištem smatra se zemljište koje se nalazi unutar granica građevinskog područja naselja na kome se, u skladu sa prostornim planom, mogu graditi građevinski objekti, a na kojem nije izgrađen građevinski objekat ili nije pokrenut postupak za dobijanje građevinske dozvole.

Za građevinski objekat koji je izgrađen suprotno zakonu poreska stopa se može uvećati u rasponu od 25% do 150% u odnosu na utvrđenu poresku stopu, i to: za objekat sa građevinskom dozvolom za koji investitor nije pribavio upotrebnu dozvolu u skladu sa zakonom 25%, za objekat ili posebni dio objekta koji nije izgrađen u skladu sa građevinskom dozvolom 50%, za objekat koji nije predviđen prostorno - planskom dokumentacijom 100%, za objekat koji je izgrađen bez građevinske dozvole na području za koje postoji detaljni urbanistički plan kojim je taj objekat planiran 100% i za objekat koji je izgrađen na tuđem zemljištu 150%.

Za ugostiteljski objekat koji se nalazi u zoni prioritnog turističkog lokaliteta poreska stopa se može uvećati najviše 5,50% u odnosu na utvrđenu poresku stopu, zavisno od kategorije ugostiteljskog objekta. Akt o utvrđivanju prioritnog turističkog lokaliteta donosi Vlada.

Za oporezivanje određenih kategorija objekata (objekat koji je izgrađen suprotno zakonu, ugostiteljski objekat koji se nalazi u zoni prioritnog turističkog lokaliteta i građevinsko zemljište koje nije privedeno namjeni u skladu sa planskom dokumentacijom) predviđen je prelazni period kako bi se opštine i poreski obveznici prilagodili tim rješenjima.

Pored navedenog, početkom jula 2011. godine, Vlada Crne Gore donijela je Uredbu o bližim kriterijumima i metodologiji za određivanje tržišne vrijednosti nepokretnosti. Primjenom ovih rješenja omogućava se realnije određivanje tržišne vrijednosti nepokretnosti, kao osnovice za

utvrđivanje poreza na nepokretnosti, posebno za pravna lica koja vode poslovne knjige u skladu sa Zakonom o računovodstvu i međunarodnim računovodstvenim standardima gdje su u obavezi da imovinu prikazuju po fer vrijednosti. Takođe, saglasno novim rješenjima iz Uredbe, opštinama je omogućeno da procjenjuju tržišnu vrijednost po zonama, zavisno od elemenata koji utiču na tržišnu vrijednost nepokretnosti.

Primjenom novih zakonskih rješenja u sistemu oporezivanja nepokretnosti u Crnoj Gori trebalo bi da se obezbijede dodatni prihodi jedinicama lokalne samouprave, što će imati pozitivne efekte na likvidnost njihovih budžeta.

1.2.4. Saobraćaj³

U pogledu planske dokumentacije - Ministarstvu saobraćaja i pomorstva, dostavljena su (od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma) na mišljenje 42 planska dokumenta (nacrti DUP-ova, GUP-ova, PUP-ova, UP-ova DPP-ova i LSL-a). Dva planska dokumenta vraćena su na doradu. Međutim, i pored datih pozitivnih mišljenja na pojedine nacрте planskih dokumenata, date su određene primjedbe i sugestije, koje su obrađivači planova u daljim fazama izrade dužni otkloniti.

Najvažniji dio putne mreže su autoputevi, čija je osnovna funkcija da budu saobraćajnice velikog kapaciteta koje će svim korisnicima omogućiti visok nivo saobraćajne usluge i komfora.

U okviru razvojnih planova Crne Gore Jadransko - jonski autoput (JJA) je od strateškog značaja, kako sa ekonomskog i socijalnog aspekta, tako i sa aspekta viskostandardne drumske povezanosti Crne Gore sa zemljama u okruženju. Trasa JJA od Trsta do Kalamate u dužini od 1500 km, prolazi kroz Italiju, Sloveniju, Hrvatsku, Bosnu i Hercegovinu, Crnu Goru, Albaniju i Grčku, povezujući svih 7 zemalja Jadransko - jonske inicijative (JJI).

Prostornim planom Crne Gore definisana je mreža autoputeva, između ostalih i Dionica Jadransko - jonskog autoputa. Koridor JJA definisan je po pravcu: granica sa Bosnom i Hercegovinom (Nudo) – Grahovo – Čevo - Podgorica (brdo Zelenika) – Smokovac – Dinoša - granica sa Republikom Albanijom, u dužini od oko 95 km. Na osnovu urađenog Generalnog projekta procijenjena cijena izgradnje Jadransko - jonskog autoputa kroz Crnu Goru je oko 950 mil. €. Pored Generalnog projekta koji je urađen, Planom redovnog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva za 2010. godinu, bilo je planirano je da se otpočne sa izradom Idejnog i Glavnog projekta Jadransko - jonskog autoputa, čija je procijenjena vrijednost oko 7 mil. € do nivoa Glavnog projekta. Međutim, do realizacije planiranog nije moglo doći iz razloga što u prethodnom periodu nije usvojen Detaljni prostorni plan za Jadransko - jonski autoput.

Sa izradom tehničke dokumentacije otpočeće se nakon usvajanja Detaljnog prostornog plana za Jadransko - jonski autoput, koji će biti završen do kraja tekuće godine. Navedeni planski dokument je preduslov za započinjanje svih drugih aktivnosti na realizaciji Projekta Jadransko - jonskog autoputa, budući da se na osnovu njega utvrđuju urbanističko - tehnički uslovi neophodni za izradu tehničke dokumentacije. Direkcija za saobraćaj će na osnovu urbanističko - tehničkih uslova iz Detaljnog prostornog plana pripremiti projektni zadatak, a zatim raspisati

³ Izvještaj Ministarstva saobraćaja i pomorstva

tender za izradu projektne dokumentacije za Idejni i Glavni projekat Jadransko - jonskog autoputa.

Takođe, Prostornim planom Crne Gore do 2010. godine, kao i Strategijom razvoja saobraćaja, predviđena je izgradnja Brze saobraćajnice duž crnogorskog primorja, od granice sa Republikom Hrvatskom do granice sa Republikom Albanijom u dužini 110 km.

U okviru projekta Brze saobraćajnice neophodno je riješiti prelaz preko Bokokotorskog zaliva (varijantno rješenje tunela ili mosta). U vezi sa tim, Zaključkom Vlade Crne Gore br. 03-2385, od 01.04.2010. godine, zadužen je Monteput d.o.o. Podgorica da u saradnji s relevantnim nacionalnim subjektima, uz angažovanje međunarodnih eksperata, pripremi studiju izvodljivosti izgradnje tunela, kao i izradi detaljnu analizu u cilju smanjenja razmjera mosta i brze obalne ceste, kako je predviđeno zaključcima Studije vizuelnog uticaja mosta Verige na bokokotorski zaliv.

Monteput je nakon dostavljenih osnovnih tehničkih parametara i važećih standarda od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma 14.10.2011. godine objavio Javni poziv za izradu Idejnog rješenja sa prethodnom studijom opravdanosti izgradnje tunelskog rješenja prelaza preko Bokokotorskog zaliva.

Master plan razvoja Javnog preduzeća Aerodromi Crne Gore, usvojen od strane Vlade Crne Gore, definiše strategiju infrastrukturnog razvoja aerodroma Podgorica i aerodroma Tivat za period od 2011. do 2030. godine, sa ciljem unapređenja kapaciteta i kvaliteta usluge u odnosu na prognozirani saobraćaj. Master plan obezbjeđuje smjernice razvoja u dvije faze, prva do 2017. godine i druga do 2030. godine.

U definisanim vremenskim intervalima realizovalo bi se niz razvojnih projekata koji se tiču produžetka poletno - slijetne staze na oba aerodroma, povećanje prostora putničkih terminala, širenja paltformi, obezbjeđivanje novih parking pozicija, kako za vazduhoplove koji se koriste za transport putnika, robe i tereta, tako i za vazduhoplove generalne avijacije, razvoj infrastrukture za spasilačko - vatrogasne jedinice, nova parking mjesta za putničke automobile.

Izgradnja novih i rekonstrukcija i održavanje postojećih željezničkih pruga obavlja se u skladu sa prostornim i urbanističkim planovima, kao i propisima koji se odnose na izgradnju objekata, glavne opravke pruge (rekonstrukcija), srednje opravke i tekuće održavanje koje se finansira iz Budžeta Crne Gore.

1.2.5. Poljoprivreda⁴

Kada je poljoprivredno zemljište u pitanju, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja ne posjeduje planske dokumente vezane za način korišćenja poljoprivrednog zemljišta, odnosno uslove za promjenu namjene tog zemljišta. Uloga Ministarstva svedena je na davanje mišljenja na prostorno planska dokumenta u postupku njihove pripreme i donošenja, koji nijesu obavezujući za donosiocce tih dokumenata.

Iz oblasti šumarstva, shodno novom Zakonu o šumama („Službeni list CG, broj 74/10), planovi kojima treba se definiše namjena šuma su Planovi razvoja šuma, koji se izrađuju za šumska

⁴ Izveštaj Ministarstva poljoprivrede i ruralnog ravoja

područja. Njihovi ekvivalenti u periodu važenja ranijeg Zakona o šumama nazivali su se Opšte osnove gazdovanja šumama. Trenutno ne postoji ni jedan važeći dokument na ovom nivou planiranja, i ta činjenica predstavlja najveće ograničenje kada je u pitanju uređenje površina pod šumama. Ove godine nije predviđena izrada ni jednog takvog planskog dokumenta. Informacije o šumama koje mogu biti od koristi za prostorno planiranje imamo na nivou gazdinskih jedinica (zasebni djelovi šumskih područja), ali su te informacije ograničene na prostore pod privrednim šumama, gdje se vrši redovno gazdovanje i korišćenje šumskih resursa (za skoro čitavo južno šumsko područje nemamo važeće osnove gazdovanja šumama). Podaci iz planova gazdovanja za gazdinske jedinice se mogu dobiti i na kartama u digitalizovanoj formi. Ove godine se izrađuju planovi gazdovanja šumama za 9 gazdinskih jedinica.

Kada je u pitanju vodoprivreda, Vodoprivredna osnova, kao dugoročni nacionalni plan upravljanja vodama, predstavlja strateški plan iz oblasti voda čije odredbe treba imati u vidu prilikom uređenja prostora. Ovaj planski dokument je donešen 2001. godine i njegova važnost ističe ove godine. U toku su pripreme aktivnosti za izradu nove Vodoprivredne osnove. Osim toga, Zakonom o vodama je predviđeno donošenje novih planskih dokumenata, Planova upravljanja vodama na vodnom području rječnog sliva i Planova zaštite voda od zagađivanja. Planovima upravljanja vodama se, kroz uvažavanje specifičnosti vodnog područja, određuju elementi upravljanja vodama utvrđeni zakonom i na taj način opredjeljuje politika države u ovoj oblasti. Rok za izradu ovih planova je 2015. godina, a ove godine nije predviđena izrada takvog plana. Zaštita voda od zagađivanja sprovodi se u skladu sa Planom zaštite voda od zagađivanja. Ovaj plan će između ostalog, sadržati i plan izgradnje objekata za prečišćavanje otpadnih voda, sa pratećim uređajima, za najmanje 2 000 ekvivalentnih stanovnika, pa je stoga plan na ovom nivou značajan sa stanovišta planiranja i uređenja prostora. Takođe, za ovu godinu nije predviđena izrada ove vrste plana.

1.2.6. Kulturna dobra⁵

Ministarstvo kulture u saradnji sa Republičkim zavodom za zaštitu spomenika kulture na Cetinju i Regionalnim zavodom za zaštitu kulture u Kotoru, u periodu od 01. januara do 10. oktobra 2011. godine, kao i proteklih godina, bilo je angažovano na poslovima vezanim za uređenje prostora i izgradnju objekata, sa aspekta zaštite kulturne baštine. Navedeni poslovi posebno se odnose na učešće u procesu izrade planskih dokumenata svih vrsta i nivoa, u skladu sa nacionalnim propisima, koji regulišu zaštitu kulturne baštine, i međunarodnim dokumentima, koje je država Crna Gora dužna primjenjivati, kao članica mnogih međunarodnih organizacija, posebno UNESCO.

Ministarstvo kulture prilikom izrade mišljenja na planska dokumenta u periodu od 01. januara do 10. oktobra 2011. godine, konstatovalo je da u određenom broju planskih dokumenata nijesu date adekvatne mjere zaštite kulturne baštine, što je uslovilo duži rok za dobijanje mišljenja od strane Ministarstva kulture. U skladu sa tim, za planska dokumenta koja nijesu bila prihvatljiva sa aspekta zaštite kulturne baštine, zatražene su korekcije, odnosno vraćanje na doradu i preispitivanje planiranih gradnji, s obzirom na to da nijesu garantovala zaštitu i unapređenje kulturne baštine i nijesu ispoštovala Studije zaštite kulturnih dobara, smjernice za zaštitu kulturne baštine, kao ni sugestije i primjedbe iskazane kroz akta Ministarstva kulture, Republičkog i Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture.

⁵ Izvještaj Ministarstva kulture

Navedeno ima posebnu težinu u procesu izrade mišljenja za planska dokumenta, koja se odnose na prostore u okviru Područja svjetske baštine Kotora, jer planiranje na ovom prostoru podrazumijeva i uvažavanje međunarodnih konzervatorskih pravila i principa, sadržanih u konvencijama i drugim aktima UNESCO, kao i preporuka i smjernica donijetih od strane organa i tijela UNESCO, koja se odnose na zaštićeno područje Kotora. U tom smislu, važno je napomenuti da su ekspertske Misije UNESCO, ocijenile da u periodu od 2003. godine do danas, prirodno i kulturno - istorijskim vrijednostima Područja svjetske baštine Kotora, prijete rizik od prekomjerne i nekontrolisane urbanizacije, te ukoliko se ne preduzmu mjere za sprječavanje navedenog rizika, ovo Područje bi izgubilo izuzetnu univerzalnu kulturnu vrijednost, zbog koje se nalazi na Listi svjetske baštine.

Ministarstvo kulture, uvažavajući mišljenja i smjernice Republičkog i Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture, u periodu od 01.01. do 10.10. 2011. godine, izdalo je odgovarajuće smjernice i mišljenja na **84** planska dokumenta.

Za unaprjeđenje stanja kulturne baštine u odnosu na oblast uređenja prostora, neophodna je kontinuirana saradnja svih organa, institucija i organizacija u sistemu zaštite kulturne baštine, poštovanje smjernica, preporuka i mišljenja Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturnih dobara i UNESCO.

1.2.7. Prosvjeta

U Izveštaju o stanju uređenja prostora za 2010.godinu, u sklopu predloga mjera, konstatovano je da je potrebno da Univerzitet posebnu pažnju posveti izučavanju i obuci budućih visoko stručnih kadrova za oblast uređenja prostora i da u svojim nastavnim programima obezbijede kvalitet i sadržaj trenutnim potrebama.

S tim u vezi, od strane **Ministarstva prosvete i sporta** obaviješteni smo da se:

- na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta Crne Gore izučavaju predmeti: „Pejzažna arhitektura“, „Prostorno i urbanističko planiranje i projektovanje“, „Ekologija urbanih sredina“ i „Urbani dizajn“;
- na Građevinskom fakultetu Univerziteta Crne Gore izučavaju predmeti: „Ekološko planiranje i građenje“, „Zaštita i kvalitet voda“ i „Upravljanje otpadom“;
- na Fakultetu za turizam i hotelijerstvo Univerziteta Crne Gore izučavaju predmeti: „Turističko uređenje prostora“ i „Ekološki standardi u hotelijerstvu“;
- na Metalurško-tehnološkom fakultetu Univerziteta Crne Gore, na studijskom programu Zaštita životne sredine izučavaju predmeti: „Principi zaštite životne sredine“, „Pravni aspekt zaštite životne sredine“, „Ekotoksikologija“, „Procjena uticaja na životnu sredinu“, „Urbana ekologija“, „Upravljanje otpadom“, „Upravljanje vodama“, „Zaštita zemljišta i vazduha“, „Sanacija i revitalizacija prostora“, „Modeliranje u zaštiti životne sredine“, „Monitoring zaštite životne sredine“, „Reciklaža otpada“, „Obrada otpadnih voda“, „Deponija otpada“;
- na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta Crne Gore, na studijskom programu Biologija, izučava se predmet „Zaštita životne sredine“. Na postdiplomskom specijalističkom programu izučavaju se predmeti „Upravljanje kvalitetom životne

sredine“, „Industrijski procesi i životna sredina“, „Upravljanje kvalitetom životne sredine i zakonska regulativa“;

- na Fakultetu za međunarodnu ekonomiju, finansije i biznis Univerziteta Donja Gorica realizuje se postdiplomski magistarski studijski program „Ekološki menadžment“.

Takođe, Savjet za visoko obrazovanje donio je Odluku o izdavanju certifikata o akreditaciji postdiplomskog magistarskog studijskog programa „Upravljanje zaštićenim područjima i ruralni razvoj“, kao i Odluku o izdavanju certifikata o akreditaciji postdiplomskih akademskih magistarskih studija „Ekologija, urbanizam i prostorno planiranje“ Fakultetu za međunarodnu ekonomiju, finansije i biznis-Univerzitet Donja Gorica.

U cilju stvaranja boljih uslova za realizaciju obrazovnih programa i boravak učenika i nastavnog kadra završena je izgradnja značajnog broja novih školskih objekata rekonstrukcija postojećih objekata, te nastavljena izgradnja ranije započetih školskih objekata

1.3. Obalno područje

Jedan od prioritarnih zadataka naše Države u odnosu na obalno područje, koje predstavlja nezamjenljiv prostorni, ekonomski, ekološki i društveni resurs svake države, je uspostavljanje integralnog upravljanja ovim područjem odnosno implementacija Protokola o integrisanom upravljanju priobalnim područjem Sredozemlja. Ovaj protokol je prvi međunarodnopravni dokument kojim je uvedena obaveza integralnog upravljanja obalnim područjem,

Osnovni cilj Protokola je da pruži regionalni pravni okvir kojim će se obezbijediti da nacionalna zakonodavstva država Sredozemlja ugrade i implementiraju u svoje sisteme obalna područja, u kojim će područjima sve aktivnosti biti obuhvaćene integralnim upravljanjem. Ovaj pristup dobija na značaju u slučaju zemalja koje imaju gusto naseljene obale, koje, po svojoj prirodi i namjeni, spadaju u najeksploatisanije svjetske prostore. Obalna područja prioritarni su nacionalni interes svih zemalja.

Zato, kroz regulativu, obalne strategije, planove i programe, shodno obavezama koje proističu iz Protokola za zemlje potpisnice, među kojima je i Crna Gora - treba da se stvore uslovi kojima će se omogućiti sprovođenje ciljeva i načela utvrđenih Protokolom (biološkog bogatstva; prirodnog djelovanja; održavanja i djelotvornog funkcionisanja uz međuzavisni uticaj prirode morskog i kopnenog dijela; integralnog pristupa hidrološkim, geomorfološkim, klimatskim, ekološkim, socio - ekonomskim, kulturološkim sistemima; upravljanja morskim dobrom koje omogućava primjereno i pravovremeno učešće u javnom procesu odlučivanja lokalnog stanovništva i zainteresovanih subjekata civilnog društva; međusektorski organizovane institucionalne saradnje javnih usluga na državnom i lokalnom nivou; prioriteta javnih usluga; procjene rizika povezanih sa različitim ljudskim aktivnostima i infrastrukturom, kako bi se smanjio negativan uticaj na

morsko dobro; sprječavanja prouzrokovanja štete morskom dobru odnosno obnavljanja morskog dobra u slučaju nastale štete).

Osnovni ciljevi integralnog upravljanja priobalnim područjem odnose se na očuvanje priobalnih područja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija, obezbjeđenje održivog korišćenja prirodnih resursa, posebno u odnosu na korišćenje voda, obezbjeđenje očuvanja cjelovitosti obalnih ekosistema, predjela i geomorfologije, sprječavanje i/ili ublažavanje uticaja prirodnih rizika, i naročito klimatskih promjena, koji mogu biti uzrokovani prirodnim ili ljudskim aktivnostima, postizanje usklađenosti između javnih i privatnih inicijativa i između svih odluka vlasti na nacionalnom, lokalnom nivou, koje utiču na upotrebu priobalnih područja.

Regionalni nivo planiranja, procjenjuje se, je najpogodniji za usklađivanje interesa na lokalnom i državnom nivou. Model regionalnog planiranja zastupljen je u uporednim evropskim sistemima. Jer, zajedničke interese lokalnih zajednica, izražene kroz ili kao interes konkretnog regiona, mnogo je lakše iskazati na ovom nivou, te uskladiti sa državnim interesima, a naročito u oblastima upravljanja i zaštite životne sredine, razvoja privrednih aktivnosti, definisanja infrastrukturnih prioriteta i upravljanja infrastrukturnim sistemima.

Sem toga, planski dokumenti su jedan od osnovnih instrumenata za sprovođenje Protokola o integrisanom upravljanju obalnim područjem.

Zbog svega izloženog, pristupilo se izradi državnog planskog dokumenta - Vlada Crne Gore je, naime, donijela Odluku o izradi prostornog plana posebne namjene za obalno područje Crne Gore („Službeni list CG”, broj 23/11), koji će plan predstavljati planski osnov za korišćenje potencijala, održivi razvoj, očuvanje, zaštitu i unapređenje obalnog područja. Takav regionalni planski okvir koji bi obuhvatio teritorije šest primorskih opština (osim prostora obuhvaćenog granicom Nacionalnog parka „Skadarsko jezero“ u Opštini Bar i Nacionalnog parka „Lovćen“ u Opštini Budva) teritorijalno more i unutrašnje morske vode - omogućiće integralno sagledavanje potencijala i kapaciteta obalnog prostora, koji je pristup definisan i u važećem Prostornom planu Crne Gore.

Ilustracije radi, a u vezi potrebe integralnog sagledavanja potencijala i kapaciteta obalnog područja, u tabeli 1 daje se prikaz postojećeg i planiranog stanja po strukturi namjena u važećem PPPN MD - iz kojeg se vidi da su planirane površine za gotovo 2.000.000 m² veće od postojećih površina.

Ako se uzme u obzir da je usvojenim planovima pokriveno 30,95% površine zone Morskog dobra, te da za 69,05% površine nisu doneseni planovi, postoji opasnost da se u zoni MD novim planovima dođe do dodatnih planiranih površina koje nisu održive sa prostornog, demografskog, ekološkog, ekonomskog stanovišta. Ova činjenica dodatno ukazuje na potrebu rasterećenja kapaciteta kroz izradu integralnog Prostornog plana za obalni pojas.

Kapacitete obalnog područja treba posebno analizirati i sa aspekta potrebe planiranja novih površina za stanovanje, koje u datim okolnostima predstavljaju opstrukciju razvoja turizma i tamošnjih infrastrukturnih kapaciteta.

Tabela 1 – pregled postojećeg i planiranog stanja površina, po namjenama, u zoni morskog dobra

Struktura namjena	Postojeće	Planirano
Stanovanje	133.023 m ²	226.133 m ²
Stanovanje sa djelatnostima	10.822 m ²	494.276 m ²
Hotelsko turistički sadržaji	144.367 m ²	1.215.404 m ²
Sport i rekreacija	5.598 m ²	93.828 m ²
Poslovne i centralne djelatnosti	11.227 m ²	62.807 m ²
Poslovno-komunalne djelatnosti	6.689 m ²	151.109 m ²
Privatni smještaj-apartmani	2.796 m ²	18.714 m ²
Sezonske uslužne djelatnosti	178 m ²	10.623 m ²
Javni uslužni sadržaji		6.839 m ²
Tvrđava i stara kasarna	20.821m ²	
Marina	3.800m ²	49.600 m ²
UKUPNO	339.321 m²	2.329.333 m²

Kada je riječ o morskome dobru, kao dijelu obalnog područja, obaveze iz Protokola posebno se odnose na generalne stavove o sveukupnoj zaštiti morskog dobra, slobodnom i besplatnom pristupu morskoj obali i plažama. Svi ovi segmenti, a i drugi, koji se odnose na upravljanje, svojinski režim, korišćenje, i druga pitanja od značaja za morsko dobro uređuju se novim Zakonom o morskome dobru, koji je u proceduri.

1.4. Zemljišna politika - prostorni aspekt

Zemljišna politika je posebno važna sa prostornog aspekta, budući da se realizacija planskih dokumenata obezbjeđuje odgovarajućim instrumentima zemljišne politike, koji predstavljaju osnovni uslov urbane politike uopšte. Čvrsti ekonomski kriterijumi još uvijek se nedovoljno primjenjuju u ovoj oblasti, jer postojeći instrumenti zemljišne i fiskalne politike ne omogućavaju povraćaj i kapitalizaciju društvenih ulaganja, čak ni na duži rok. Vrlo često se sredstva lokalne samouprave, koja su usmjerena na izgradnju javnih komunalnih dobara, infrastrukture i opremanja gradskih lokacija, ne realizuju uz ostvarivanje profita, pa se tako ne ostvaruje čak ni njihova marginalna efikasnost.

S druge strane, sa stanovišta korišćenja i organizacije prostora, na povećano investiranje utiče i veća ponuda komunalno opremljenih parcela za izgradnju po pristupačnim cijenama i nižim operativnim troškovima, te uvođenje efikasnog organizacionog i administrativnog postupka pribavljanja potrebnih odobrenja primjenom principa „one stop shop“. Na tom planu, izmjenom Zakona o uređenju prostora i

izgradnji objekata stvorene su normative pretpostavke u odnosu na građevinske dozvole i princip „jedan šalter“ - dok je oblast uređivanja građevinskog zemljišta potrebno, dodatno, unaprijediti.

Komunalno opremanje građevinskog zemljišta obuhvata izgradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture (komunalnih objekata i instalacija do priključka na urbanističku parcelu; puteva i ulica u naselju, nadvožnjaka, podvožnjaka i mostova, trgova, skverova, zelenih površina, deponija i dr.), za koje investitor plaća naknadu. Komunalno opremanje je, u stvari, obezbjeđenje komunalne infrastrukture, neophodne za implementaciju planskih rješenja. Kod određenog broja planskih dokumenata, posebno državnih, komunalno opremanje je opredijeljeno kao uslov I faze realizacije plana. Princip da je izgradnja na nekom prostoru moguća tek po komunalnom opremanju istog mora biti obezbijeđen i stimulisan i kroz odgovarajuće instrumente zemljišne politike u fiskalnom segmentu.

Uslove, način, rokove i postupak plaćanja naknade propisuje lokalna samouprava (član 66 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata), u zavisnosti od stepena opremljenosti građevinskog zemljišta, učešća investitora u komunalnom opremanju i sl. Dokaz o uređivanju odnosa u pogledu plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta sada se podnosi u postupku izdavanja građevinske dozvole – a ne, u postupku izdavanja upotrebne dozvole, koje je rješenje predstavljalo, kako su isticale, smetnju u finansiranju lokalnih samouprava

Iako je rok od šest mjeseci, za donošenje podzakonskih akata po Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata, istekao još početkom marta 2009. godine (do kog se roka primjenjuju raniji propisi), pa tako i propisa kojim se uređuje pitanje naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta - ovu obavezu još nijesu ispoštovale opštine Berane, Plav i Rožaje.

Lokalne samouprave, u svojim odlukama, za naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, predviđaju utvrđivanje prema prosječnim troškovima uređenja i opremanja, s tim što je osnova za utvrđivanje naknade, uglavnom: površina, namjena objekta i lokacija (zone) – kriterijumi koji su bili imanentni naknadama za korišćenje građevinskog zemljišta.

Iznosi naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, u zavisno od lokalne samouprave, drastično su različiti - od 7,00 eura u Andrijevici do 320,38 eura po m²/BGP u ekskluzivnoj, prvoj zoni u Budvi.

Tabela 2 – naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta u I i ekskluzivnoj zoni, po opštinama (€/m²)

OPŠTINA	Stambeni objekti		Poslovni objekti	
	Ekskluzivna prva	Prva zona	Ekskluzivna prva	Prva zona
Andrijevica		7,00		14,00
Bar				168,00
Berane			25	25,00
Budva	213,58 – 320,38	170,87 - 256,30	213,58 - 256,30	170,87 – 205,04
Cetinje		40,00		80,00
Danilovgrad				50,00
Herceg Novi		150,00		225,00
Kotor	222,60	167,10	222,60	167,10
Mojkovac	25,00	17,50	45,00	31,50
Plav		12,00		16,00
Plužine			14,00	14,00
Podgorica	166,90	161,87	201,90	191,87
Pljevlja				129,90
Rožaje	19,60 -38,50	17,50 - 24,50	33,60 – 79,20	29,60 - 50,40
Šavnik				50,00
Tivat		105,00		158,00
Ulcinj		50,00	250,00	160,00
Žabljak		72,80 - 78,00		131,60-141,00

Evidentna je neujednačenost pa i nepostojanje cjelovite metodologije u obračunu naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta u svim opštinama, što predstavlja veliko opterećenje za efikasnost i preglednost sistema. Osim toga, još uvijek nije, u punoj mjeri, uspostavljena međuzavisnost i uslovljenost između komunalnog opremanja građevinskog zemljišta i izgradnje na istom, pa su česti slučajevi podstandardne urbanizacije i neformalne organizacije naselja, uprkos postojanju planskog dokumenta, odnosno detaljne razrade.

Imajući u vidu aktuelno stanje – procjenjujemo da zemljišnoj politici nedostaju efektivni i efikasni instrumenti, usklađeni sa praksom razvijenih zemalja EU, koji će uspostaviti koherentnost ekonomske, fiskalne i kreditne politike, s jedne strane, i zemljišne, komunalne, investicione, urbane i politike zaštite životne sredine, s druge strane.

Potrebno je, u tom cilju, stvoriti mogućnosti za razvoj osmišljene, tržišno usmjerene, podsticajne i razvojne zemljišne politike koja bi bila u službi sprovođenja principa održivog razvoja i racionalnog gazdovanja prostorom.

Među osnovnim ciljevima buduće zemljišne politike trebalo bi da budu kvantifikacije i oporezivanja rente, neaktivnost na građevinskom zemljištu i njegovo sankcionisanje i uopšte tretiranje zemljišta koje se ne koristi u skladu sa njegovom prostorno - urbanističkom namjenom.

1.5. Aktivnosti uređenja prostora na državnom nivou

Opredjeljenje Države, sadržano u strateškim dokumentima - je kvalitet planskih dokumenata odnosno visoki standardi primjereni najboljoj svjetskoj praksi. To je, ujedno, bilo i osnovno polazište u postupku izrade državnih planskih dokumenata, jer kvalitetni planski dokumenti predstavljaju osnov unapređenja stanja u prostoru, posebno ako se ima u vidu da je stanje, u prethodnom periodu, u tom pogledu bilo izrazito nezadovoljavajuće.

1.5.1. Realizacija Programa uređenja prostora za 2011. godinu

1.5.1.1. Donijeti planski dokumenti i strategije

Detaljni prostorni plan za koridor dalekovoda 400 kV sa optičkim kablom od Crnogorskog primorja do Pljevalja i podmorski kabl 500 kV sa optičkim kablom Italija – Crna Gora

Cilj izrade Detaljnog prostornog plana je stvaranje uslova za definisanje koridora i izgradnju dalekovoda 400 kV od Crnogorskog primorja do Pljevalja, kao i podmorske veze tog dalekovoda od Italije do Crne Gore, a kroz izradu relevantne studijske, analitičke i planske dokumentacije, kojom će se integralno sagledati i analizirati svi elementi namjene i organizacije korišćenja prostora.

Na osnovu urađenih analiza i varijantnih rješenja DPP je predložio najbolji model valorizacije i zaštite prostora. Kroz plan je utvrđen optimalan razmještaj aktivnosti i fizičkih struktura na području uticaja budućeg dalekovoda 400 kV i podmorskog kabla sa optičkim komunikacionim kablom, uz uvažavanje ekonomskih, tehničko - tehnoloških, prostorno - funkcionalnih kriterijuma i principa održivog razvoja.

Ovaj plan sadrži i detaljnu razradu lokacije za trafostanicu i konvertorsko postrojenje Blato u Lastvi Grbaljskoj.

Državna studija lokacije "Sektor 16" - Kotor

Cilj izrade DSL "Sektor 16" je usklađen sa opštim pravcima razvoja koji su utvrđeni u prostorno – planskoj dokumentaciji za područje morskog dobra i Opštine Kotor, regionalnim i državnim strategijama razvoja turizma, a njena realizacija će doprinijeti poboljšanju stanja turističkih, stambenih i drugih javnih objekata i ukupne infrastrukture u području u kome se bude realizovala.

Za DSL "Sektor 16" predloženo programsko rješenje i projekcija organizacije i uređenja prostora bazira se na planiranju izgradnje hotelskih kapaciteta, što će doprinijeti razvoju turizma na Kotorskom području, u skladu sa principima izgradnje i valorizacije prostora koji je u posebnom režimu zaštite i kontrole od strane UNESCO-a i Zavoda za zaštitu spomenika kulture.

Imajući u vidu značaj ovog prostora, prioritet je dat iznalaženju optimalnog urbanističko – arhitektonskog rješenja za gradnju novih hotelskih kapaciteta, koji su jednostavni i funkcionalni bez pretenzija da konkurišu viševjekovnom graditeljstvu i prirodnom okruženju.

Državna studija lokacije "Sektor 36" - Tivat

Cilj izrade DSL „Sektor 36“ je usklađen sa opštim pravcima razvoja koji su utvrđeni u prostorno - planskoj dokumentaciji za područje morskog dobra i opštine Tivat, regionalnim i državnim strategijama razvoja turizma, a njena realizacija će doprinijeti poboljšanju stanja turističkih i drugih javnih objekata i ukupne infrastrukture u području u kome se bude realizovao. Ovome u prilog idu i urađene analize predloženog rješenja koje pokazuju ekonomsku opravdanost planiranog projekta Luštica Development.

Pored direktnih finansijskih prihoda Države jasno se iskazuju indirektni uticaji sagledani kroz otvaranje novih radnih mjesta, podsticaja i mogućnosti aktiviranja lokalnog stanovništva na razvijanju cijelog niza pratećih uslužnih djelatnosti što je jedan od osnovnih motiva prihvatanja planiranog projekta. Realizacija ovog projekta zahtjeva upošljavanje velikog broja radnika. Najveći dio građevinskog materijala, kao i robe i usluga za izgradnju će se nabavljati iz lokalnih izvora.

Strategija razvoja golfa u Crnoj Gori

Izradom ove strategije omogućeno je da Crna Gora postane destinacija svjetske klase za golf i privuče turiste visokog i srednjeg nivoa, a opet da golf učini dostupnim svim crnogorskim građanima. Ovo je ostvareno na način što je iskorišćena prirodna ljepota Crne Gore, vodeći računa da aspekti životne sredine budu uzeti u obzir.

Izradom Strategije su obezbijeđeni:

- politika organizacije prostora,
- implementacija rješenja kroz detaljnu razradu za dvije odabrane lokacije,
- stroge smjernice za zaštitu životne sredine.

Strategija je identifikovala lokacije na teritoriji Crne Gore za aktivnosti koje će biti fokusirane na razvoj golfa. Lokacije prepoznate Strategijom potrebno je uključiti u relevantnu prostorno plansku dokumentaciju.

1.5.1.2. Planski dokumenti i strategije čija je izrada u toku

a) Prostorni planovi posebne namjene (PPPN) i detaljni prostorni planovi (DPP)

Zbog kompleksnosti i prostornog obuhvata PPPN za Durmitorsko područje i DPP za prostor višenamjenskih akumulacija na rijeci Morači, DPP za prostor višenamjenskih akumulacija na rijeci Komarnici, DPP za Jadransko – jonski autoput i PPPN za Nacionalni park Lovćen, izrada ovih planskih dokumenata je još uvijek u toku, a status je sljedeći:

PPPN za Durmitorsko područje

Obrađivač plana: JOINT VENTURE »IBI Group« Toronto, Kanada i »CAU« – Centar za arhitekturu i urbanizam d.o.o. Podgorica.

Rok izrade je dvanaest mjeseci od dana zaključenja Ugovora sa Obrađivačem.

Površina zahvata plana iznosi 1.118,2 km² i zahvata dijelove pet opština: Žabljak, Pljevlja, Plužine, Šavnik i Mojkovac. U zahvatu Plana nalazi se Nacionalni park "Durmitor" površine od 338,95 km² i dva planirana regionalna parka Maglič, Bioč i Volujak i Sinjajevina sa Šarancima.

Prioriteti razvoja Durmitorskog područja na osnovu Prostornog plana Crne Gore su turizam (uključujući i specifičnu ponudu seoskog turizma), poljoprivreda (orijentisana ka razvoju stočarstva) i industrija (prerada drveta).

Osnovni razlog za izradu i donošenje Plana je stvaranje uslova za razvoj durmitorskog područja, zaštitu i očuvanje prirodnih dobara od izuzetnog nacionalnog značaja, drugih značajnih prirodnih resursa i posebnih prirodnih vrijednosti, kulturno - istorijskih dobara i drugih vrijednosti, kao i njihovo uređenje i korišćenje na principima održivog razvoja.

Planom će se izvršiti revizija aktuelnog PPPN NP "Durmitor", s obzirom da je od njegovog donošenja 1997. godine, došlo do značajnih promjena u prostoru, povećanog pritiska na najvrijednije dijelove prirodnog dobra, kao i promjena zakonske regulative u oblasti planiranja, izgradnje i zaštite životne sredine. Ovo posebno iz razloga, što je NP "Durmitor" jedini nacionalni park u Crnoj Gori koji ima dvojnou međunarodnu zaštitu.

Istovremeno sa izradom Plana, a saglasno Zakonu, izrađuje se Strateška procjena uticaja na životnu sredinu.

U toku je izrada Nacrta plana.

DPP za prostor višenamjenskih akumulacija na rijeci Morači

Obrađivač plana: Konzorcijum »URBI MONTENEGRO« Podgorica, »WINSOFT« d.o.o. Podgorica, »GEATEH« d.o.o. Slovenija, »GEOS« Austrija.

Rok izrade je dvanaest mjeseci od dana zaključenja Ugovora sa Obrađivačem.

Detaljni prostorni plan za višenamjenske akumulacije na rijeci Morači se radi za središnji tok rijeke Morače, na kojem je predviđena izgradnja četiri hidroelektrane (Andrijevo, Raslovići, Milunovići i Zlatice), višenamjenske akumulacije uključujući i prostor oko akumulacija, neophodan za realizaciju i druge infrastrukture (putne, elektro, vodovodne, kanalizacione). Akumulacije se pružaju na toku od Zlatice (oko 1,5 km uzvodno od mosta na Smokovcu) do mosta Grlo (oko 2,5 km uzvodno od manastira Morača).

Dužina toka Morače je 113,4 km, a površina sliva Morače do H.S. (hidrološka stanica) Podgorica je 2628 km².

Cilj izrade Detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenskih akumulacija na rijeci Morači je da se stvore uslovi za izgradnju višenamjenskih akumulacija kroz izradu relevantne studijske, analitičke i planske dokumentacije, kojom će se integralno sagledati i analizirati svi elementi namjene i organizacije korišćenja prostora, a u cilju zaštite i podsticanja daljeg ukupnog razvoja ovog područja.

Plan će utvrditi optimalan razmještaj aktivnosti, fizičkih struktura i stanovništva na području uticaja budućih višenamjenskih akumulacija, uz uvažavanje ekonomskih, tehničko – tehnoloških, prostorno - funkcionalnih kriterijuma i principa održivog razvoja.

Istovremeno sa izradom DPP-a, a saglasno Zakonu, izrađuje se Strateška procjena uticaja na životnu sredinu. Izradu ove Strateške procjene donira Vlada Norveške. U ime Ministarstva spoljnih poslova

Norveške NVE – Norveški direktorat za vode potpisao je ugovor sa kompanijom COWI (iz Norveške) o izradi ovog dokumenta.

U toku je izrada radne verzije Nacrta plana za drugu varijantu.

DPP za prostor višenamjenskih akumulacija na rijeci Komarnici

Obrađivač plana: Konzorcijum »URBI MONTENEGRO« Podgorica, »WINSOFT« d.o.o. Podgorica, »GEATEH« d.o.o. Slovenija.

Rok izrade je dvanaest mjeseci od dana zaključivanja Ugovora sa Obradivačem.

Cilj izrade Detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici je da se stvore uslovi za izgradnju višenamjenske akumulacije kroz izradu relevantne studijske, analitičke i planske dokumentacije, kojom će se integralno sagledati i analizirati svi elementi namjene i organizacije korišćenja prostora, a u cilju zaštite i podsticanja daljeg ukupnog razvoja ovog područja. Isto tako kroz plan treba utvrditi optimalan razmještaj aktivnosti, fizičkih struktura i stanovništva na području uticaja buduće višenamjenske hidroakumulacije, uz uvažavanje ekonomskih, tehničko - tehnoloških, prostorno - funkcionalnih kriterijuma i principa održivog razvoja.

Detaljni prostorni plan se radi za središnji tok rijeke Komarnice sa rijekom Pridvoricom, na kojem je predviđena izgradnja hidroelektrane Komarnica, višenamjenske akumulacije, uključujući i prostor oko akumulacije neophodan za realizaciju i druge infrastrukture (putne, elektro i dr.). Akumulacija za HE Komarnica proteže se u kanjonskom dijelu srednje Komarnice, između postojeće akumulacije HE Piva i uzvodno do kanjona Nevidio i do grada Šavnika. Brana je locirana na približno 50. kilometru toka rijeke Pive (računajući od Ščepan Polja), na lokaciji zvanoj »Lonci« u blizini sela Dub. Buduća akumulacija će se pružati u pravcu istok - zapad i imati dužinu od 16,5 km.

U toku je izrada Nacrta plana.

Strateška procjena uticaja na životnu sredinu za Detaljni prostorni plan za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici

Obrađivač plana: Konzorcijum »WINSOFT« d.o.o. Podgorica, »GEATEH« d.o.o. Slovenija.

Rok izrade je dvanaest mjeseci od dana zaključivanja Ugovora sa Obradivačem.

Izradom SEA obezbjeđuje se usklađenost aktivnosti, definisanih DPP-om Komarnica, sa važećom zakonskom regulativom u Crnoj Gori. SEA će procijeniti potencijalne negativne i pozitivne uticaje na životnu sredinu i pružiti predlog adekvatnih mjera koje će se preduzeti u cilju sprječavanja i smanjenja štetnih i podsticanja pozitivnih uticaja i aktivnosti čija realizacija je predviđena DPP-om Komarnica. Rezultati SEA doprinose odgovarajućem donošenju odluka u planskom procesu.

U toku je izrada Nacrta Izveštaja.

DPP za Jadransko – jonski autoput

Obrađivač plana: Konzorcijum »Ove Arup and Partners International Limited«, London, »CAU – Centar za arhitekturu i urbanizam« Podgorica, i »Simm Inženjering«, Podgorica.

Rok izrade je dvanaest mjeseci od dana zaključivanja Ugovora sa Obradivačem.

Ciljevi izrade DPP-a su: uspostavljanje racionalnog i efikasnog infrastrukturnog koridora integrisanog u potrebe regija kroz koje trasa prolazi; uspostavljanje dugoročne strategije razvoja prostora kroz koji prolazi infrastrukturni koridor.

Ovaj putni pravac treba da učini dostupnim, više nego što je to do sada slučaj, turističke destinacije na primorju, kako za evropske i svjetske korisnike, tako i za domaće potrebe.

Razradom načela prostornog uređenja, utvrđivanjem ciljeva prostornog razvoja, organizacije, korišćenja i namjene prostora, kao i drugih elemenata značajnih za područje jadransko - jonskog infrastrukturnog koridora, utvrdiće se i njegov uticaj na procese urbanizacije, demografska kretanja, ekonomski razvoj u zoni koridora, kao i njihova međusobna sinhronizacija, kako u vremenskim odrednicama, tako i u prostornim okvirima.

U toku je izrada Nacrta plana.

PPP za Nacionalni park Lovćen

Obrađivač plana: Konzorcijum »Montecep« dsd, Kotor, »RZUP - Republički zavod za urbanizam i projektovanje« ad, Podgorica i »CEP« doo Beograd.

Rok izrade je dvanaest mjeseci od dana zaključenja Ugovora sa Obrađivačem.

Osnovni razlog za izradu i donošenje PPPN NP "Lovćen" je revizija postojećeg Plana odnosno stvaranje planskih pretpostavki za realizaciju razvojnih projekata (turističkih, poljoprivrednih, infrastrukturnih i dr). Plan će obezbijediti stvaranje uslova za razvoj, zaštitu, uređenje i korišćenje područja Lovćena na principima održivog razvoja, a naročito za zaštitu i očuvanje prirodnih dobara od izuzetnog nacionalnog značaja, kao i drugih značajnih prirodnih resursa i posebno vrijednih kulturno - istorijskih dobara.

Jedan od razloga za izradu ovog plana je i stvaranje planskih pretpostavki za realizaciju projekta izgradnje žičare Kotor – Lovćen – Cetinje. Realizacijom ovog projekta će se napraviti važan korak ka poboljšanju turističke privrede u cilju izgradnje mreže turističkih destinacija van primorskog područja. Na taj način će se turističko područje, sa Nacionalnim parkom Lovćen u njegovom središtu, povezati sa savremenim sistemom adekvatne transportne infrastrukture.

U toku je izrada Nacrta plana.

PPP za Obalno područje Crne Gore

Prostorni plan posebne namjene Obalnog područja Crne Gore pokriva morski akvatorijum (oko 2.540 km²), kao i kopneni dio svih 6 primorskih opština, izuzev prostora koji je obuhvaćen granicom Nacionalnog parka "Skadarsko jezero" u opštini Bar i Nacionalnog parka "Lovćen" u opštini Budva.

Jedno od osnovnih razvojnih opredjeljenja Crne Gore je uravnotežen prostorni razvoj, što ne znači da Crnu Goru treba gledati kao jedinstvenu teritoriju već je potrebno fokusirati se na regionalne specifičnosti i na taj način ublažiti razlike u razvoju.

Obalno područje je nezamjenljiv prostorni, ekonomski, ekološki i društveni resurs svake države, pa i Crne Gore. Ta prirodna privilegija, u cilju očuvanja i održivog napretka predstavlja, ujedno, i prioritarnu obavezu svih priobalnih država, posebno u Sredozemlju. Stoga je neophodno obezbijediti dosljednu i striktniju primjenu ciljeva, zadataka i indikatora održivosti definisanih Nacionalnom strategijom održivog razvoja istovremeno integrisanih u ciljeve definisane Prostornim planom Crne Gore. Ovo posebno, obzirom da se regionalni nivo planiranja i u prethodnom periodu pokazao kao nedostajući i otvorio prostor za parcijalna i nedovoljno usklađena tumačenja potencijala i potreba kroz planove svih šest primorskih lokalnih samouprava. Zato je neophodno preispitati njihove koncepte razvoja i planirane kapacitete za koje se primjenom indikatora i kriterijuma održivosti može utvrditi da nemaju adekvatan stepen održivosti i ne garantuju željene i strateški planirane razvojne perspektive i očuvanje identiteta Crnogorskog primorja.

Budući da su planski dokumenti osnovni instrumenti održivog upravljanja, potrebno je donijeti Prostorni plan posebne namjene za obalno područje Crne Gore, koji će, ujedno, biti plan regionalnog karaktera.

Plan će dati sveobuhvatni predlog aktivnosti i korišćenja morskog akvatorijuma i obezbijediće cjelovit programski okvir i pregled raspoloživih razvojnih kapaciteta na Crnogorskom primorju. Na taj način obezbijedile bi se pouzdane i sprovodive smjernice za uređenje prostora čija će se realizacija obezbijediti kroz planove detaljne razrade na lokalnom nivou.

U toku je tenderski postupak za odabir obrađivača za izradu PPPN.

Tabela 3 - planski dokumenti čija je izrada u toku

Naziv plana	Obrađivač	Odluka o izradi	Ugovorena vrijednost	Zahvat	Faza	
					Nacrt	Predlog
PPP za Durmitorsko područje	CAU IBI	"Sl. list CG" br.12/09 od 18.02.2009.	950.000	1.118,2 km ²		
DPP za prostor višenamjenskih akumulacija na rijeci Morači	UrbiMontenegro Winsoft Geateh Geos	"Sl. list CG" br.63/08 od 23.10.2008.	330.000			
DPP za prostor višenamjenskih akumulacija na rijeci Komarnici	Winsoft UrbiMontenegro Geateh	"Sl. list CG" br.37/10 od 09.07.2010.	170.000			
Strateška procjena uticaja na životnu sredinu za DPP za prostor višenamjenskih akumulacija na rijeci Komarnici	Winsoft Geateh		49.200			
DPP za Jadransko - jonski autoput	Arup CAU Simm Inženjering	"Sl. list CG" br.41/10 od 23.07.2010.	275.000			
PPP Nacionalni park »Lovćen«	MonteCep Cep RZUP	"Sl. list CG" br.53/10 od 08.09.2010.	275.000	cca 15.000 ha		
PPP za Obalno područje Crne Gore	U toku je tenderski postupak za odabir obrađivača za izradu PPPN	"Sl. list CG" br. 23/11 od 06.05.2011.	1.500.000			

b) Državne studije lokacija u okviru PPPN MD

Programom uređenja prostora za 2011. godinu predviđeno je donošenje **sedam** državnih studija lokacija, od kojih su donijete **dvije**.

Za **tri** državne studije lokacije, čija izrada je započela 2008. i 2009. godine pokrenut je postupak raskidanja ugovora sa obrađivačima plana. Međutim, zbog procjene da će novi postupak dodatno

produžiti izradu ovih studija, te time i nemogućnost investiranja i valorizacije područja za koja se rade ovi planovi, odustalo se od započetog postupka raskida ugovora. Predstoji nastavak rada na ovim studijama.

Državna studija lokacije "Sektor 5" – Herceg Novi

Obrađivač plana: „CAU“ – Centar za arhitekturu i urbanizam, Podgorica.

Površina zahvata studije lokacije: 35,6 ha.

Kombinovano korišćenje prostora u vojnom kompleksu Kumbor podrazumijeva turističke, centralne i komplementarne djelatnosti (marina sa jahting servisom, hoteli, komercijalni, javni i prateći sadržaji) sa zonama luksuznog stanovanja (kondominijuma) i urbanog zelenila, koje su integrisane u sistem budućeg luksuznog turističkog kompleksa.

Novo naselje na mjestu bivšeg vojnog kompleksa treba da ima karakteristike urbane cjeline, uklopljene sa okolnom naseljskom strukturom Kumbora, sa svim neophodnim parametrima odnosno da ima strogu regulaciju, gustinu naseljenosti, adekvatnu količinu uređenog i zelenog prostora kao i neophodnu komunalnu opremu.

U toku je izrada Nacrta plana.

Državna studija lokacije "Aerodrom - Tivat" - Sektor 24 - Tivat

Obrađivač plana: »MonteCep« Kotor.

Površina zahvata studije lokacije: 130 ha.

Cilj izrade Državne studije lokacije "Aerodrom - Tivat" je da se utvrde prostorne potrebe za razvoj aerodroma Tivat na osnovu procjene obima saobraćaja, namjena prostora, mjere zaštite prostora, kao i drugi elementi značajni za područje aerodroma. Isto tako kroz plan treba utvrditi optimalan razmještaj aktivnosti i fizičkih struktura, uz uvažavanje ekonomskih, tehničko - tehnoloških, prostorno - funkcionalnih kriterijuma i principa održivog razvoja.

U toku je izrada Nacrta plana.

Državna studija lokacije "Sektor 34" - Herceg Novi

Obrađivač plana: RZUP – Republički zavod za urbanizam i projektovanje, Podgorica.

Površina zahvata studije lokacije: 50 ha.

Studijom lokacije planiraju se turistički kompleksi u zaleđu plaža Žanjic i Mirišta, na ostrvu Mamula i na padinama Arze.

U toku je izrada Predloga plana.

Državna studija lokacije "Sektor 38 - Bigova" - Kotor

Obrađivač plana: „MonteCEP“, Kotor.

Površina zahvata studije lokacije: 95 ha.

Prema opredjeljenjima PPPPN MD treba planirati, pored ostalog, turistički kompleks na rtu Trašte, naseljsku strukturu Bigovo uz ograničeno pogušćavanje, pristanište i marinu.

U toku je izrada Predloga plana.

Državna studija lokacije "Dio sektora 46 - Kamenovo" - Budva

Obrađivač plana: „RZUP“, Podgorica.

Površina zahvata studije lokacije: 9 ha.

Cilj izrade Državne studije lokacije "Dio sektora 46 - Kamenovo" (u daljem tekstu: DSL) je da se stvore uslovi za izgradnju kroz izradu relevantne planske dokumentacije, kojom će se integralno sagledati i analizirati svi elementi namjene i organizacije korišćenja prostora, a u cilju zaštite i podsticanja daljeg ukupnog razvoja šireg područja. Isto tako, kroz plan treba utvrditi optimalan razmještaj aktivnosti i fizičkih struktura, uz uvažavanje ekonomskih, tehničko - tehnoloških, prostorno - funkcionalnih kriterijuma i principa održivog razvoja.

Na prostoru nekadašnjeg odmarališta u uvali Kamenovo treba predvidjeti luksuzni turistički sadržaj koji će omogućiti visokokvalitetnu valorizaciju prostora, a što obezbjeđuje dugoročni kvalitet za ovaj dio obale. To podrazumijeva turističko naselje, koji će imati arhitektonsku specifičnost, ekskluzivnost i autentičnu

ponudu, te imati mogućnost za funkcionisanje 365 dana u godini. Izgrađene strukture unutar turističkog naselja treba da imaju savremeni izraz već prepoznatog i autentičnog tradicionalnog rječnika.

U toku je izrada Nacrta plana.

Državna studija lokacije "Dio Sektora 56" (Marina Bar)

Obrađivač plana: „MonteCEP“, Kotor.

Površina zahvata studije lokacije: oko 50 ha.

Cilj izrade Državne studije lokacije "Dio Sektora 56" (u daljem tekstu: DSL) je da se stvore uslovi za izgradnju kroz izradu relevantne planske dokumentacije, kojom će se integralno sagledati i analizirati svi elementi namjene i organizacije korišćenja prostora, a u cilju zaštite i podsticanja daljeg ukupnog razvoja šireg područja. Isto tako kroz plan treba utvrditi optimalan razmještaj aktivnosti i fizičkih struktura, uz uvažavanje ekonomskih, tehničko - tehnoloških, prostorno - funkcionalnih kriterijuma i principa održivog razvoja.

Unutar zahvata definisanog Odlukom o izradi DSL, a shodno smjernicama PPPPN MD, treba planski razraditi sljedeće namjene: kompleks servisne marine sa pratećim sadržajima, izgrađenu obalu – lungo mare sa uređenim zelenilom i dio lučkog kompleksa (putničko/trajektno pristanište).

U toku je izrada Nacrta plana.

Državna studija lokacije "Dio sektora 58 – turistički kompleks Ponta" - Ruža vjetrova

Površina zahvata studije lokacije: oko 3,5 ha.

Cilj izrade Državne studije lokacije "Dio sektora 58 – turistički kompleks Ponta" - Ruža vjetrova (u daljem tekstu: DSL) je da se stvore uslovi za izgradnju kroz izradu relevantne planske dokumentacije, kojom će se integralno sagledati i analizirati svi elementi namjene i organizacije korišćenja prostora, a u cilju zaštite i podsticanja daljeg ukupnog razvoja šireg područja. Isto tako kroz plan treba utvrditi optimalan razmještaj aktivnosti i fizičkih struktura, uz uvažavanje ekonomskih, tehničko - tehnoloških, prostorno - funkcionalnih kriterijuma i principa održivog razvoja.

Unutar zahvata definisanog Odlukom o izradi DSL, a shodno smjernicama PPPPN MD, treba planski razraditi sljedeće namjene: turistički kompleks Ponta, te neizgradjenu obalu (stijene). To podrazumijeva hotelski kompleks koji će imati arhitektonsku specifičnost, ekskluzivnost i autentičnu ponudu, te imati mogućnost za funkcionisanje 365 dana u godini. Izgrađene strukture unutar ovog kompleksa treba da imaju savremeni izraz već prepoznatog i autentičnog tradicionalnog rječnika.

Predstoji raspisivanje Tendera za odabir obrađivača.

Tabela 4 - državne studije lokacije u Morskom dobru, čija je izrada u toku

Naziv plana	Obrađivač	Odluka o izradi	Ugovorena vrijednost	Zahvat	Faza	
					Nacrt	Predlog
DSL "Sektor 5"	CAU	"Sl. list CG" br. 29/10 od 20.05.2010.	90.000	35,6 ha		
DSL "Aerodrom - Tivat" - Sektor 24	MonteCep	"Sl. list CG" br. 34/10 od 18.06.2010.	97.000	130 ha		
DSL "Sektor 34"	RZUP	"Sl. list CG" br. 15/07 od 24.12.2007.	65.000	50 ha		
DSL "Sektor 38 - Bigova"	MonteCep	"Sl. list CG" br. 11/09 od 16.02.2009.	80.000	95 ha		

DSL "Dio sektora 46 - Kamenovo"	RZUP	"Sl. list CG" br. 31/11 od 23.06.2011.	42.000	9 ha		
DSL "Dio Sektora 56" (Marina Bar)	MonteCep	"Sl. list CG" br. 66/10 od 19.11.2010.	50.950	50 ha		
DSL "Dio sektora 58 – turistički kompleks Ponta" - Ruža vjetrova	Predstoji raspisivanje tendera za odabir obrađivača	"Sl. list CG" br. 50/11 od 21.10.2011.	30.000	3,5 ha		

c) Državne studije lokacija u okviru PPPN NP Skadarsko jezero

Programom je bila predviđena izrada i donošenje **dvije** državne studije lokacije, ali zbog nedostatka finansijskih sredstava njihova izrada je odložena za sljedeću godinu.

d) Lokalni planski dokumenti koje donosi Vlada Crne Gore

Saglasno Zakonu, a u sporazumu sa lokalnom samoupravom, pristupilo se izradi četiri lokalna planska dokumenta.

Od programom predviđenih za donošenje **četiri** lokalna planska dokumenta, ni jedan nije donešen, ali je u toku njihova izrada i njihovo donošenje se planira 2012. godine.

Lokalna studija lokacije "Trašte"

Obrađivač plana: »MonteCEP«, Kotor.

Površina zahvata studije lokacije: 54,90 ha.

Prema opredjeljima PPPN MD treba planski razraditi turističko naselje na rtu Trašte kao novu urbanu cjelinu.

U toku je izrada Predloga plana.

Lokalna studija lokacije "Dubovica I"

Obrađivač plana: „CAU“ – Centar za arhitekturu i urbanizam, Podgorica.

Površina zahvata studije lokacije: 23,5 ha.

Unutar zahvata definisanog Odlukom o izradi plana i Programskim zadatkom, uzimajući u obzir izuzetnu lokaciju Dubovice u zaljeđu Kraljičine plaže u uvali Perčin, planiraće se ekskluzivno turističko naselje kao nova urbana cjelina.

U toku je izrada Nacrta plana.

Prostorno urbanistički plan opštine Ulcinj

Obrađivač plana: Konzorcijum ARUP i Savills Ltd i Savills Montenegro i „CAU“ – Centar za arhitekturu i urbanizam, Podgorica.

Površina zahvata PUP-a: 25654,46 ha.

Prostorno urbanističkim planom opštine Ulcinj će se integralno sagledati i analizirati svi elementi namjene i organizacije korišćenja prostora, a u cilju zaštite i podsticanja daljeg ukupnog razvoja ovog područja. Kroz plan će se utvrditi optimalan razmještaj aktivnosti, fizičkih struktura i stanovništva uz uvažavanje ekonomskih, prostorno - funkcionalnih, urbanističkih kriterijuma, s posebnim osvrtom na kulturno nasljeđe i životnu sredinu.

U toku je izrada Nacrta plana.

Lokalna studija lokacije „Trešanjski Mlin”

Obrađivač plana: Planning d.o.o. Nikšić.

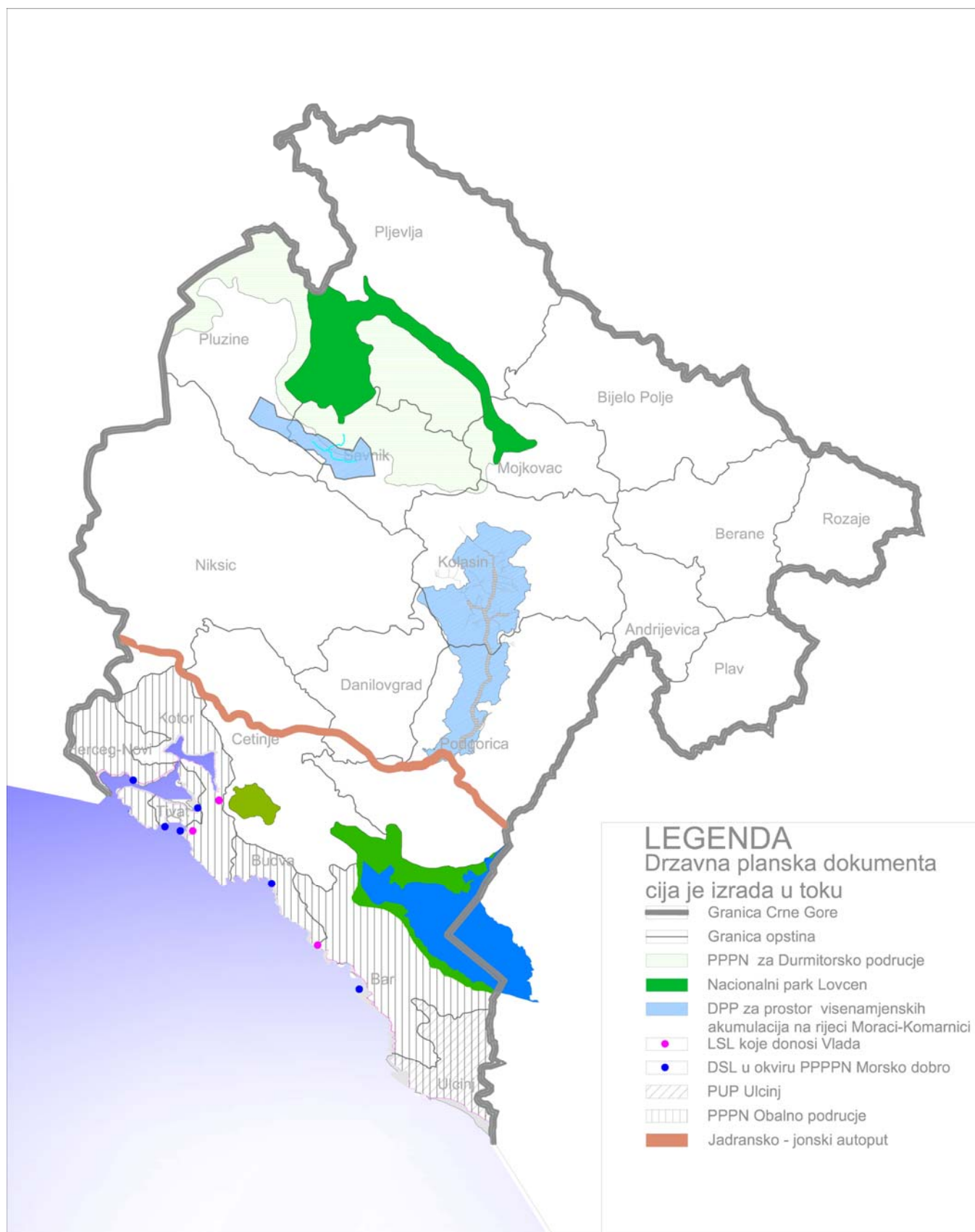
Površina zahvata studije lokacije: 8,145 ha.

LSL "Trešanjski mlin" se radi za prostor na kojem se planira izgradnja regionalne sanitarne deponije za deponovanje komunalnog otpada iz opština Kotor, Budva i Tivat - sa mogućim uključenjem Herceg Novog. Sa LSL se, istovremeno, radi i strateška procjena uticaja na životnu sredinu.

U toku je izrada Predloga plana.

Tabela 5 – Lokalni planski dokumenti koje donosi Vlada Crne Gore, čija je izrada u toku

Naziv plana	Obrađivač	Odluka o izradi	Ugovorena vrijednost	Zahvat	Faza	
					Nacrt	Predlog
Lokalna studija lokacije "Trašte"	»MonteCEP«	"Sl. list CG" br.11/09 od 16.02.2009.	60.000	54,90 ha		
Lokalna studija lokacije "Dubovica I"	„CAU“ – Centar za arhitekturu i urbanizam	"Sl. list CG" br.50/09 od 31.07.2009.	24.000	23,5 ha		
Prostorno urbanistički plan Opštine Ulcinj	Konzorcijum ARUP i Savills Ltd i Savills Montenegro i „CAU“ – Centar za arhitekturu i urbanizam	"Sl. list CG" br.54/09 od 10.08.2009.	795.000	25654,46 ha		
Lokalna studija lokacije „Trešanjski pmlin”	Planning	"Sl. list CG" br.81/09 od 08.12.2009.	28.900	8,145 ha		

1.5.1.3. Planski dokumenti čija izrada je u Programu a nije realizovana

Programom rada za 2011. predviđena je izrada Prostornog plana posebne namjene za Nacionalni park »Prokletije« (PPPN NP „Prokletije“), Državna studija lokacije "Donji Murići" i Državna studija lokacije "Virpazar".

Pokrenute su aktivnosti (pripremljene su odluke i programski zadaci), međutim zbog većeg broja već započetih a nezavršenih planskih dokumenata kao i zbog značajnog smanjenja finansijskih sredstava (iz Budžeta), procijenjeno je da se izrada navedenih planova predvidi u Programu za 2012. godinu.

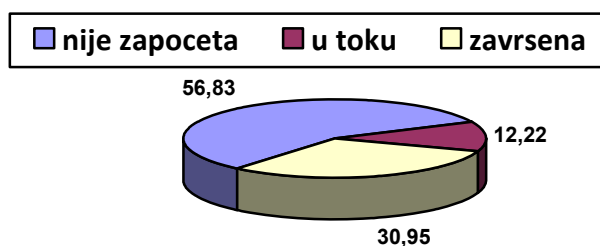
1.5.2. Prikaz površina građevinskog zemljišta turističke namjene po sektorima u okviru PPPNMD

Tabela 6

Sektor u okviru PPPN MD		DSL-ne započete	DSL-započete	DSL-završene
Sektor 1	Kobila	40 ha		
	Njivice	3,7 ha		
	Pećine			2,2 ha
Sektor 4	Meljine	1,4 ha		
	Zelenika	1,6 ha		
Sektor 5 - Kumbor			25 ha	
Sektor 10	Risan	1,2 ha		
	Rtac	0,8 ha		
Sektor 15 - Urc				1,2 ha
Sektor 16 - Fjord				1,7 ha
Sektor 17 - Glavati		0,5 ha		
Sektor 18 – Markov Rt		1,3 ha		
Sektor 22 - Arsenal				32,6 ha
Sektor 23 – Župa Bonići				22,2 ha
Sektor 25	Ostrvo cvijeća			24 ha
	Brdišta			6 ha

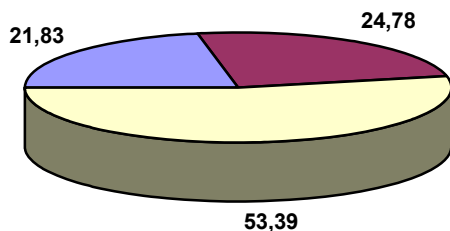
Sektor 26 – Ostrvo Sveti Marko				32,7 ha
Sektor 27 – Stara ciglana				3,3 ha
Sektor 28 - Kričkovina				20,2 ha
Dio sektora 29 i 30 - Petrovići				5,2 ha
Sektor 31 - Pristan		5,3 ha		
Sektor 32 - Rose				22,9 ha
Sektor 34	Mamula		3,9 ha	
	Ostalo		11,4 ha	
Sektor 38 - Bigova			67,6 ha	
Sektor 39 - Sipavica		5,4 ha		
Sektor 43 – Hotel Park			2,7 ha	
Sektor 46	Kamenovo		3,1 ha	
	Sveti Stefan	2,1 ha		
Sektor 48 – Perazića Do		2,2 ha		
Sektor 51 - Čanj				18 ha
Sektor 52	Crni rt	5 ha		
	Maljevik	30 ha		
Sektor 53 - Sutomore				0,9 ha
Sektor 54 - Ratac				4,6 ha
Sektor 55 - Žukotrlica		2 ha		
Sektor 58 – Ruža vjetrova			2,7 ha	
Sektor 59 – Utjeha				7 ha
Sektor 61 - Valdanos				42 ha
Sektor 63 – Stari grad Ulcinj				1,8 ha
Sektor 64 – Port Milena				2,2 ha
Sektor 66 – I - Velika plaža, postojeći turistički kompleks				44 ha

Sektor 66 - II	58 ha		
Sektor 66 - III	68,8 ha		
Sektor 66 - IV	73,8 ha		
Sektor 66 - V	77,5 ha		
Sektor 66 - VI	97 ha		
Sektor 66 - VII	47,5 ha		
Sektor 67 - Ada	16,1 ha		
UKUPNO	541,2 ha	116,4 ha	294,7 ha

Na području PPPPN MD, kao što se može vidjeti iz tabele i grafičkih prikaza, ukupno je 30,95% teritorije za koju je izrada planova završena i 12,22% teritorije gdje su planovi u fazi izrade -što ukupno čini 43,17% teritorije pokrivene planovima detaljne razrade. To je dobra informacija sa aspekta planske pokrivenosti ovog atraktivnog prostora i to sa posebnim osvrtom na turističku namjenu. Međutim ovako veliki procenat detaljne razrade unutar zone morskog dobra ukazuje i na potrebu preispitivanja i permanentne procjene projektovanih kapaciteta i stepena održivosti definisanih rješenja, posebno u kontekstu ratifikacije protokola 7 Barselonske konvencije. U tom smislu pomenuti integralni planski okvir za obalni pojas treba da ponudi bolja rješenja.

■ *nije zapoceto - bez velike plaze ■ u toku □ završene

Ako se izuzme površina Morskog dobra na Velikoj plaži, imamo 53,39% teritorije za koju je izrada planova završena i 24,78% teritorije gdje su planovi u fazi izrade, što ukupno čini 78,17% teritorije pokriveno planovima detaljne razrade.

1.5.3. Učešće korisnika prostora pri izradi prostorno - planske dokumentacije

U postupku izrade planskog dokumenta zainteresovanim korisnicima prostora data je mogućnost da podnose inicijative za planiranje određenih sadržaja na pojedinim lokalitetima, u formi zahtjeva Ministarstvu, kroz anketu korisnika prostora ili u toku održavanja javne rasprave.

Potrebe za izradom novih i revizijom postojećih planskih dokumenata, izražene su naročito na prostoru primorskih opština, kao i u nekoliko sjevernih opština koje svoj razvoj vezuju za razvoj planinskog turizma i, u osnovi, su posledica prometa zemljišta.

Može se, s tim u vezi, konstatovati da građani postaju svjesni, da svojim aktivnim učešćem na javnim raspravama, dajući primjedbe i iznoseći svoja mišljenja, postaju aktivni učesnici u procesu izrade planskih dokumenata - čime doprinose rješavanju pitanja za koja su zainteresovani.

Od strane JP za upravljanje Morskim dobrom zahtijevano je da se kroz buduća urbanistička rješenja obezbijedi nesmetan pristup obali, prvenstveno kupalištima, a naročito u zonama naseljske strukture.

1.5.4. Učešće javnosti u izradi planskih dokumenata

Učešće javnosti pri izradi planskih dokumenata doprinosi kvalitetu dokumenata i, istovremeno, podizanju nivoa svijesti o značaju poslova uređenja prostora.

U tom postupku, zainteresovanim korisnicima prostora data je mogućnost da podnose inicijative za planiranje određenih sadržaja na pojedinim lokalitetima, u formi zahtjeva Ministarstvu, kroz anketu korisnika prostora ili u toku održavanja javne rasprave.

Učešće javnosti u procesu izrade planskih dokumenata sve je naglašenije. Građani postaju svjesni da svojim aktivnim učešćem na javnim raspravama, dajući primjedbe i iznoseći svoja

mišljenja, postaju aktivni sudionici u procesu izrade planskih dokumenata, čime doprinose rješavanju pitanja od ličnog, ali i javnog interesa.

Javne rasprave po državnim planskim dokumentima traju 15 do 30 dana; oglašavaju se u štampanom mediju; vrši se uvid u nacrt plana sa strateškom procjenom; obezbjeđuje se uvid u elektronsku verziju plana putem web - sajta Ministarstva; vrši se neposredan uvid; održavaju se okrugli stolovi.

Učešće javnosti prilika je da se iznese kritički stav, uz predlaganje alternativnih rješenja. Na ovaj način se doprinosi kvalitetu planskih dokumenata i, istovremeno, podizanju nivoa svijesti o značaju poslova uređenja prostora. Javna rasprava doprinosi da u proceduri aktivno participira širi krug javnosti, uključujući stručne institucije, NVO sektor, medije, individualne eksperte.

Tokom misije Svjetske banke koja je boravila u Crnoj Gori po pitanju nadzora projekta LAMP, participativno učešće javnosti je ocijenjeno kao dobar primjer i sugerisano je da se proslijedi zemljama u regionu.

1.5.5. Finansiranje izrade planskih dokumenata

Finansijska sredstva za izradu državnih planskih dokumenata, kao i lokalnih planskih dokumenata koje izrađuje i donosi Vlada Crne Gore (shodno članu 48 Zakona) obezbjeđuju se iz Budžeta. Finansijska sredstva za izradu urbanističkog projekta mogu obezbijediti i zainteresovani korisnici prostora.

1.5.6. UTU izdati na osnovu državnih planskih dokumenata

Na zahtjeve pravnih i fizičkih lica u 2011. godini, izdato je **85** urbanističko - tehničkih uslova za objekte koji su planirani u držanim planskim dokumentima.

1.5.7. Doprinos međunarodnih institucija

Učešće međunarodnih organizacija (finansijsko, ekspertske) pri izradi i donošenju planskih dokumenata, kao i preduzimanje aktivnosti koje imaju značajnog uticaja na sveobuhvatnu edukaciju stručnog kadra i ostalih korisnika prostora – od velikog je značaja za unapređenje stanja u ovoj oblasti.

Značajan doprinos na tom planu dala je Svjetska Banka - kroz LAMP projekat. Nastavljena je, naime, realizacija Projekta zemljišne administracije i upravljanja (Land Administration and Management Project) – LAMP, usmjeren na poboljšanje efikasnosti u procesu prostornog planiranja, izdavanja dozvola i uknjižbe nekretnina – koji se jednim dijelom finansira iz kredita Svjetske Banke (IBRD), a drugim dijelom iz sredstava Vlade Crne Gore, sa pozicije Ministarstva - Program uređenja prostora, građevinarstva i stambenog razvoja. Ugovor o kreditu je potpisan 30.12.2008. godine. Ukupan iznos sredstava za realizaciju Projekta iznosi 22.491.000,00 €, od čega će Vlada Crne Gore participirati sa 11.491.000 €, a Ugovorom o kreditu za Projekat predviđeno je da IBRD -

i izdvoji 11.000.000,00 €. Projekat je postao efektivan dana 24.02.2009. godine. Institucije koje su nosioci aktivnosti su: Ministarstvo i Uprava za nekretnine (Ministarstvo finansija). Projekat traje 5 godina. Kredit je definisan tako da postoji 5 godina grejs perioda i 5 godina otplate kredita.

Projektom LAMP finansira se izrada prostorno - urbanističkih planova (PUP) u opštinama koje imaju ograničene finansijske i ljudske resurse, i to opštine sjeverne regije (Kolašin, Šavnik, Bijelo Polje i Plav), kao i Danilovgrad i Cetinje u centralnoj regiji.

U proceduri je tenderski postupak za izradu PUP-a Nikšić (LAMP i Opština).

Takođe, LAMP i Razvojni program Ujedinjenih nacija u Crnoj Gori – UNDP kofinansiraju, zajedno sa opštinama, izradu prostorno - urbanističkih planova za opštine Pljevlja i Andrijevica.

U sklopu Projekta LAMP su i radionice održane u cilju podržavanja participativnog pristupa javnosti, kampanja za podizanje svijesti javnosti (PAC), izrada priručnika (o energetske efikasnosti u prostornom planiranju i načinu izrade plana pejzaža), tehnička pomoć Arhitektonskom fakultetu u Podgorici, nabavka softwera-a i hardwer-a za devet opština, rad na dva IT pilot projekta (jedna veća i jedna manja opština).

Njemačka organizacija za tehničku pomoć i saradnju – GIZ je organizovao radionice u cilju vršenja kvalitetnije i efikasnije strateške pricjene uticaja na životnu sredinu, koje su neophodne u proceduri izrade planskih dokumenata.

1.5.8. UTU, građevinske dozvole, upotrebne dozvole, licence

a) Ministarstvo održivog razvoja i turizma izdaje urbanističko - tehničke uslove za izradu tehničke dokumentacije, građevinske i upotrebne dozvole za državne objekte od opšteg interesa i druge značajne objekte iz člana 91 stav 2 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata.

Tabela 7 – utu, građevinske i upotrebne dozvole izdati od strane Ministarstva

OPŠTINA	Broj zahtjeva za izdavanje UTU	Broj izdatih UTU	Broj odbijenih zahtjeva za izdavanje UTU	Građevinske dozvole	Upotrebne dozvole
Andrijevica	3	2	1	-	-
Bar	20	14	7	5	1
Berane	16	15	1	-	-
Bijelo Polje	8	6	2	1	1
Budva	58	40	11 zaklj. o ob. pos	6	-

			1		
Cetinje	7	6	-	4	-
Danilovgrad	1	1	-	-	-
Herceg Novi	16	9	5	5	-
Kolašin	3	-	1	1	-
Kotor	27	14	10	5	-
Mojkovac	-	-	-	-	-
Nikšić	9	6	zaklj. o ob. pos 1	3	2
Plav	4	3	1	-	-
Pljevlja	6	3	2	1	1
Plužine	-	-	-	-	-
Podgorica	55	44	7 zaklj. o ob.post. 4	24+2	37
Rožaje	-	-	-	2	-
Šavnik	1	-	-	-	-
Tivat	48	45	9	11	2
Ulcinj	10	4	5	2	-
Žabljak	6	4	1	-	-
UKUPNO	298	246	63 zaklj. o ob.post 6	72	44

b) Licenca je upravni akt kojim se utvrđuje ispunjenost uslova za obavljanje djelatnosti izrade planske dokumentacije i djelatosti izgradnje objekata. Prema Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata (član 134) licence izdaje organ uprave – Ministarstvo.

Vlada Crne Gore je, međutim, donijela Uredbu o povjeravanju dijela poslova Ministarstva održivog razvoja i turizma Komori u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata, kojom su poslovi državne uprave iz nadležnosti Ministarstva, a koji se odnose na izdavanje i oduzimanje licenci, ovjeru licenci i poništavanje ovjere licenci, vođenje registra licenci i objavljivanje na sajtu – povjereni Inženjerskoj komori Crne Gore.

Tabela 8 - licence

Izgradnja objekata				Izrada planskih dokumenata			
Ministarstvo		Komora		Ministarstvo		Komora	
Fizička lica	Pravna lica	Fizička lica	Pravna lica	Fizička lica	Pravna lica	Fizička lica	Pravna lica
264	152	118	119	19	1	4	-

1.6. Aktivnosti državnih javnih preduzeća kojima su povjereni određeni poslovi državne uprave

Uredbom o povjeravanju dijela poslova Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, broj 6/10) ovim preduzećima povjereni su poslovi državne uprave u oblasti inspekcijskog nadzora, koji se odnose na zaštitu prostora.

Takođe, Uredbom o povjeravanju poslova iz nadležnosti Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore („Službeni list CG“, br.22/09 i 27/10), povjereni su, tim preduzećima, poslovi državne uprave, koji se odnose na izdavanje odobrenja i urbanističko – tehničkih uslova za objekte određene planom objekata privremenog karaktera za područje Prostornog plana posebne namjene za Morsko dobro i prostornog plana posebne namjene za nacionalne parkove.

Javnom preduzeću za upravljanje Morskim dobrom bili su povjereni i poslovi koji se odnose na izdavanje urbanističko - tehničkih uslova i građevinskih dozvola za rekonstrukciju objekata (terase, ponte, mandraći, ribnjaci, objekti marikulture, kupališta, pristaništa, šetališta, trotoari i objekti obalne utvrde), koji se nalaze na području Prostornog plana posebne namjene za Morsko dobro. Ove poslove JP neće, u buduće, obavljati, s obzirom na, Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata, izmijenjenu nadležnost organa za izdavanje utu i građevinskih dozvola - kojom su odnosni poslovi dati u nadležnost lokalnih samouprava.

1.6.1. Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore

Prostor moskog dobra se uređuje na osnovu prostorno planske dokumentacije koju donose nadležni organi (Skupština i Vlada), kao i na osnovu Plana postavljanja privremenih objekata, koji donosi Ministarstvo održivog razvoja i turizma. Kupališta se uređuju na osnovu godišnjeg Programa za organizaciju kupališta koje donosi Javno preduzeće, a na osnovu Pravilnika o uslovima koje moraju ispunjavati uređena i izgrađena kupališta koji, takođe, donosi Ministarstvo.

Tabela 9 – morsko dobro, po opštinama

OPŠTINA	površina MD	učešće MD	učešće MD u opštini
Herceg Novi	491.7 ha	8.49%	2.1%
Tivat	746.3 ha	12.89%	16.2%
Kotor	215.9 ha	3.73%	0.6%
Budva	220.6 ha	3.81%	1.8%
Bar	796.5 ha	13.76%	1.3%
Ulcinj	3318.4 ha	57.32%	13.0%

Katastar morskog dobra još uvijek nije kompletno ažuriran. Zapravo, u zemljišnim knjigama nije definisana linija obale – prirodnog dobra, što, uz stav nadležnog organa da treba po automatizmu „prevesti” dosadašnje pravo korišćenja u pravo vlasništva, dovodi do situacije da se Hotelska preduzeća, pred privatizaciju, upisuju kao vlasnici i na obali (plaže). U posljednje vrijeme, javljaju se i slučajevi upisa, po sudskim rješenjima, prava korišćenja, čak i vlasništva, nad objektima obalne infrastrukture (ponte i mandračići). Ovakvi postupci ugrožavaju državno vlasništvo i režim javnog korišćenja ovog dijela prostora.

U ovoj godini Javno preduzeće je organizovalo izradu 62 geodetska elaborata kojim je snimljeno ukupno cca 106 000 m² novonastalih površina u moru, koje se po posebnom postupku upisuju u Katastar kao nova teritorija.

Nastavljan je postupak formalnog evidentiranja (upisa u katastar) izgrađenih ponti i mandračića i ostalih objekata obalne infrastrukture, kako bi se stvorili preduslovi za rješavanje pravnog statusa ovih objekata. U Bokotorskom zalivu, evidentirano je cca 500 objekata od kojih je cca 100 na području opštine Herceg Novi, cca 300 na području opštine Kotor i cca 200 na području opštine Tivat. Dosta manji broj ovakvih objekata evidentiran je na potezu od Budve do Ulcinja.

Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom u saradnji sa Opštinom Tivat i Zavodom za zaštitu prirode, u martu 2011. godine, završilo je prvu fazu infrastrukturnog uređenja specijalnog rezervata Tivatskih Solila. Vrijednost investicije je 10,324.81 eura. Javno preduzeće je u saradnji sa Zavodom za zaštitu prirode, pokrenulo izradu 6 Studija revizije zaštićenih područja u zoni morskog dobra, a radi usklađivanja sa odredbama Zakona o zaštiti prirode.

U izvještajnom periodu, a nakon predhodnog Izvještaja o stanju uređenja prostora u zoni morskog dobra, realizovani su projekti koji imaju karakter trajnih promjena u prostoru u: Ulcinju, Kotoru, Risnu, Herceg Novom, Tivtu, Sutomoru.

Javno preduzeće je tokom 2011. godine, prema Uredbi o povjeravanju poslova iz nadležnosti resornog Ministarstva izdalo:

1. Sedam odobrenja za dogradnju, rekonstrukciju i izgradnju;
2. 656 rješenja o lokaciji, po ugovorima o ustupanju kupališta; 209 rješenja o lokaciji, po ugovorima za ustupanje privremenih lokacija; 82 rješenja o lokaciji, po ugovorima za ustupanje terasa ugostiteljskih objekata.

Ovom broju privremenih objekata, treba dodati i privremene objekte planirane evidencijom objekata na rijeci Bojani, kojih je predviđeno na lijevoj obali 135 i na desnoj obali 442 objekta, što je ukupno 577.

Do početka turističke sezone (30.06.2011. godine), konstatovana je značajnija gradnja bez odobrenja u Ulcinju, kao i pojava nasipanja materijala u more i pokušaji rekonstrukcija ili gradnje ponti, na prostoru opštine Kotor. Istovremeno, konstatovan je veći broj slučajeva gradnje (21), po uredno izdatoj građevinskoj dozvoli u opštinama Herceg Novi, Kotor, Tivat i Budva. U opštinama Bar i Ulcinj nije registrovana gradnja po izdatoj građevinskoj dozvoli. Tokom 2011. godine, urađen je 451 zapisnik.

Pored navedenog, u saradnji sa komunalnom policijom, kao i Turističkom inspekcijom, urađeno je ukupno 236 zapisnika kojim su utvrđene nepravilnosti u postavljanju privremenih montažnih

objekata, terasa, trgovinskih objekata i reklamnih panoa (159 se odnosi na period 01.06 - 30.09.2011. godine).

Od strane Inspektora zaštite prostora Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom (od 13.09.2011. godine zaposlena su 3 službenika), formirano je ukupno 39 predmeta od čega 18 predmeta gradnje bez odobrenja, u kojima su postupali ili postupaju. Podnijete su 3 krivične prijave. U obradi je šest predmeta, za koje će se nakon završetka postupka podnijeti krivične prijave. Pored navedenih 18 predmeta - slučajeva građenja, postupalo se i u 21 predmeta gradnje po uredno izdatoj građevinskoj dozvoli.

Na prostoru zone morskog dobra, nije bilo značajnije izgradnje objekata. Do 30.09.2011. godine, registrovano je 18 slučajeva gradnje bez odobrenja (do 30.06.2011. godine - evidentirano 12, a u periodu 30.06 - 30.09.2011. godine - 6 slučajeva gradnje bez odobrenja).

Tokom turističke sezone manje građevinske aktivnosti, kao i pripremni radovi su kontrolisani, zabranjivani i sankcionisani, a odnosili su se prvenstveno na nepoštovanje odluka o zabrani gradnje u periodu turističke sezone. Stanje prostora u zoni morskog dobra je, u dijelu čistoće, rasvjete, stanja hortikulture, i opšte komunalne uređenosti, tokom sezone bilo na zavidnom nivou.

U sklopu priprema za turističku sezonu, izvršeno je uklanjanje većeg broja privremenih objekata koji nijesu predviđeni Planom objekata privremenog karaktera za period 2010-2012. godina ili ranijim Planovima, a nalazili su se na terenu više godina.

1.6.2. Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Poslovi inspekcije zaštite prostora vršeni su u koordinaciji sa Službama zaštite nacionalnih parkova, koji su saglasno Uputstvu za rad nadzornika, obezbijedili ažurno praćenje promjena u prostoru i o tome na propisan način obavještavali inspektore za zaštitu prostora, čiji su poslovi sistematizovani u okviru Stručne službe Javnog preduzeća.

U izvještajnom periodu, inspektori zaštite prostora JPNPCG dobili su 68 (šezdeset osam) prijava. Pedeset četiri (54) prijave odnose se na bespravnu gradnju u NP „Skadarsko jezero“ i četrnaest (14) na bespravnu gradnju u NP „Durmitor“.

Inspeksijska kontrola od podnijete 68 prijave, izvršena je u 67 predmeta. Inspektor zaštite prostora je izašao na lice mjesta u 67 predmeta, sačinio zapisnike o inspeksijskim kontrolama i opredijelio konačan stav o osnovanosti zahtjeva.

Donijeto je 11 rješenja kojima se naređuje subjektima nadzora da poruše bespravno započete objekte (9 u NP „Skadarsko jezero“ i 2 u NP „Durmitor“). Dobrovoljno je izvršeno 5 rješenja od strane investitora. U toku je postupak dobrovoljnog izvršenja šest rješenja i postupak po žalbi četiri predmeta kod drugostepenog organa Ministarstva održivog razvoja i turizma, za prostor u NP „Skadarsko jezero“.

Donijeto je, takođe, 15 zaključaka, u skladu sa izmjenama i dopunama Zakona o inspeksijskom nadzoru i oni su dobrovoljno izvršeni od strane investitora, odnosno isti su dobrovoljno porušili

započete objekte. Svi neosnovani zahtjevi odnose se na adaptaciju stambenog ili pomoćnog objekta.

Inspektori su podnijeli četiri krivične prijave nadležnim tužilaštvima zbog bespravne gradnje. Jedan predmet je ustupljen Građevinskoj inspekciji tog ministarstva kao nadležnom organu.

Na osnovu naprijed navedenih podataka, nesporno se može zaključiti, da je na području nacionalnih parkova Crne Gore smanjena bespravna gradnja objekata, odnosno gradnja bez građevniske dozvole, dok je gradnja pomoćnih objekata za smještaj stoke i sijena povećana, što je svakako rezultat socijalnih prilika. Prije svega zbog informisanosti stanovnika, odnosno investitora na ovim područjima, da se može graditi isključivo sa građevinskom dozvolom i da se vrši kontinuirana kontrola gradnje od strane inspektora zaštite prostora i Službi zaštite ovog Javnog preduzeća. Takođe su na smanjenje bespravne gradnje uticale i izmjene i dopune Krivičnog zakonika.

Vidovi bespravne gradnje su raznoliki - od izgradnje, odnosno rekonstrukcije objekata u smislu dogradnje, nadogradnje i izgradnje individualnih stambenih objekata na zemljištu u svojini.

Inspektori zaštite prostora Javnog preduzeća nastavljaju aktivnosti, u skladu sa zakonom utvrđenim ovlašćenjima, protiv bespravne gradnje uz punu saradnju sa Službama zaštite Nacionalnih parkova i Glavnim inspektorom zaštite prostora tog Ministarstva.

1.7. Aktivnosti uređenja prostora na lokalnom nivou

Aktuelnom legislativom, polazeći od principa da se uslovi za uređenje prostora zasnivaju na realnom, faktičkom stanju i potrebama svih korisnika prostora - uspostavljena je nadležnost državnih i organa lokalne samouprave. Nadležnost je uspostavljena na način koji obezbjeđuje decentralizaciju oblasti – posebno u odnosu na podjelu i hijerarhiju planskih dokumenata, koja je primjerena našem i stranom iskustvu i standardima i koja na efikasan način može obezbijediti sprovođenje strategije prostornog razvoja od najširih do najužih prostornih jedinica.

1.7.1. Opšti pregled stanja i prostorno - planskih aktivnosti, prema podacima lokalnih samouprava

Lokalne samouprave su bile obavezane da podatke za ovaj izvještaj dostave po metodologiji koja se, prema Uputstvu, primjenjuje pri izradi Izvještaja o stanju uređenja prostora. To znači da je bilo potrebno obraditi pitanja koja se odnose na: analizu sprovođenja planskih dokumenata, ocjenu sprovedenih mjera i njihov uticaj na upravljanje prostorom, ocjenu zaštite prostora, podatke o izgrađenim objektima uključujući i objekte koji su izgrađeni suprotno zakonu, ocjenu o iskazanim potrebama korisnika prostora, kao i druge elemente od važnosti za prostor za koji se izvještaj izrađuje.

Sve lokalne samouprave dostavile su, za pripremu ovog izvještaja, određene podatke, informacije i predloge – s tim što podaci opština: Andrijevića, Plužine i Herceg Novi, nijesu bili na potrebnom nivou obrade.

U ovom dijelu izvještaja osvrnućemo se samo na neke podatke, relevantne za osnovni dio – detaljniji podaci dati su u dodatku ovog izvještaja.

Andrijevica

Površina teritorije opštine Andrijevica iznosi 283 km².
Broj stanovnika iznosi 5117.

Prostorno - urbanistički plan opštine Andrijevica je u fazi donošenja. Obrađivač plana je Juginus – Mont Bijelo Polje. Ministarstvo je dalo saglasnost na predlog plana.

Bar

Površina teritorije opštine Bar iznosi 598 km².
Broj stanovnika u Opštini iznosi 42368.

Prostorno – urbanistički plan opštine Bar je u fazi izrade Nacrta plana. Obrađivač plana je Juginus – Mont Bijelo Polje.

Berane

Površina opštine Berane iznosi 717 km².
Broj stanovnika u Opštini je 35452.

Prostorno – urbanistički plan opštine Berane je u fazi izrade Nacrta plana. Obrađivač plana je Urban Projekt Čačak.

Bijelo Polje

Površina opštine Bijelo Polje iznosi 924 km².
Broj stanovnika Opštine iznosi 46676.

Prostorno – urbanistički plan opštine Bijelo Polje je u proceduri izrade kroz LAMP projekat. Obrađivač plana je Planet Cluster Madrid.

Budva

Površina opštine Budva iznosi 122 km².
Broj stanovnika u Opštini iznosi 19170.

Prostorno – urbanistički plan opštine Budva je u fazi izrade Nacrta plana. Obrađivač plana je Juginus – Mont Bijelo Polje.

Cetinje

Površina Prijestonice Cetinje iznosi 910 km².
Broj stanovnika Prijestonice iznosi 16757.

Prostorno – urbanistički plan Prijestonice je u proceduri izrade kroz LAMP projekat. Obrađivač plana je Planet Cluster Madrid.

Danilovgrad

Površina opštine Danilovgrad iznosi 501 km².
Broj stanovnika u Opštini iznosi 17678.

Prostorno – urbanistički plan opštine Danilovgrad je u proceduri izrade kroz LAMP projekat. Obrađivač plana je Planet Cluster Madrid.

Herceg Novi

Površina opštine Herceg Novi iznosi 235 km².
Broj građana u Opštini iznosi 30992.

Izrada Prostorno – urbanističkog plana opštine Herceg Novi nije započeta (nije izabran obrađivač).

Kolašin

Površina opštine Kolašin iznosi 897 km².
Broj stanovnika u Opštini je 8420.

Prostorno – urbanistički plan opštine Kolašin je u proceduri izrade kroz LAMP projekat. Obrađivač plana je konzorcijum CAU Podgorica – IBI Group Kanada. Ministarstvu su dostavljene bazne studije na mišljenje.

Kotor

Površina opštine Kotor iznosi 335 km².
Broj stanovnika u Opštini iznosi 22799.

Prostorno – urbanistički plan opštine Kotor je u fazi izrade Nacrta plana. Obrađivač plana je AG Infoplan PJ Budva - Nikšić.

Mojkovac

Površina opštine Mojkovac iznosi 367 km².
Broj stanovnika u Opštini je 8669.

Prostorno – urbanistički plan opštine Mojkovac je donijet . Obrađivač plana je Juginus – Mont Bijelo Polje.

Nikšić

Površina opštine Nikšić iznosi 2065 km².
Broj stanovnika u Opštini iznosi 72824.

Prostorno – urbanistički plan opštine Nikšić je u proceduri izrade kroz LAMP projekat. U toku je odabir obrađivača plana.

Plav

Površina opštine Plav iznosi 486 km².
Broj stanovnika u Opštini iznosi 13549.

Prostorno – urbanistički plan opštine Plav je u proceduri izrade kroz LAMP projekat. Obrađivač plana je Planet Cluster Madrid.

Pljevlja

Površina Opštine Pljevlja iznosi 1346 km².
Broj stanovnika u Opštini iznosi 31060.

Prostorno – urbanistički plan opštine Pljevlja je donijet. Obrađivač plana je Juginus – Mont Bijelo Polje.

Plužine

Površina Opštine Plužine inosi 854 km².
Broj stanovnika u Opštini iznosi 3286.

Prostorno – urbanistički plan opštine plužine je u fazi izrade Predloga plana. Obrađivač plana je Juginus – Mont Bijelo Polje.

Podgorica

Površina Glavnog grada Podgorica iznosi 1441 km².
Broj stanovnika u Glavnom gradu iznosi 187085.

Prostorno – urbanistički plan Glavnog grada je u fazi izrade. Obrađivač plana je Winsoft Podgorica.

Rožaje

Površina opštine Rožaje iznosi 432 km².
Broj stanovnika u Opštini iznosi 23312.

Prostorno – urbanistički plan opštine Rožaje je u fazi izrade. Ministarstvo je dalo mišljenje na Nacrt plana. Obrađivač plana je Urban Desing Institute Rožaje.

Šavnik

Površina opštine Šavnik je 553 km².
Broj stanovnika u Opštini iznosi 2077.

Prostorno – urbanistički plan opštine Šavnik je u fazi izrade kroz LAMP projekat. Obrađivač plana je konzorcijum CAU Podgorica – IBI Group Kanada. Ministarstvu su dostavljene bazne studije na mišljenje.

Tivat

Površina opštine Tivat je 46 km².

Broj stanovnika u Opštini je 14111.

Prostorno – urbanistički plan opštine Tivat je donijet. Obrađivač plana je Urbi d.o.o. Slovenija.

Ulcinj

Površina opštine Ulcinj iznosi 255 km².

Broj stanovnika u Opštini iznosi 20265.

Prostorno – urbanistički plan opštine Ulcinj je u fazi izrade. Ovaj plan donijeće Vlada. Obrađivač je konzorcijum CAU Podgorica – ARUP Engleska – Savills Engleska.

Žabljak

Površina opštine Žabljak iznosi 445 km².

Broj stanovnika u Opštini iznosi 3599.

Prostorno – urbanistički plan opštine Žabljak je donijet. Obrađivač plana je Juginus – Mont Bijelo Polje.

Tabela 10 - pregled aktivnosti po opštinama (utu, građevinske dozvole, upotrebne dozvole, privremeni objekti)

OPŠTINA	UTU	Građevinske dozvole	Upotrebne dozvole	Odobrenje za privremene objekte
Andrijevisa	6	4	-	-
Bar	90	8	10	-
Berane	66	24	12	-
Bijelo Polje	129	27	8	-
Budva	259	94	36	544
Cetinje	10	8	9	-
Danilovgrad	231	181	28	57
Herceg Novi	156	76	6	161
Kolašin	28	15	2	48
Kotor	136	108	54	121
Mojkovac	7	5	-	-
Nikšić	-	93	37	-
Plav	57	33	3	-
Pljevlja	94	38	5	148
Plužine	-	4	1	-
Podgorica	235	168	62	222
Rožaje	35	12	-	18

Šavnik	1	-	2	-
Tivat	71	43	7	137
Ulcinj	14	8	3	-
Žabljak	14	14	1	20
UKUPNO:	1639	963	286	1476

Tabela 11 – pregled aktivnosti po opštinama (planski dokumenti)

OPŠTINA	Donijeti planski dokumenti		Planski dokumenti čija je izrada u toku	
	Izmjene i dopune postojećih	Novi planski dokumenti	Izmjene i dopune postojećih	Novi planski dokumenti
Andrijevića	-	-	-	1
Bar	-	8	-	-
Berane	-	4	-	7
Bijelo Polje	1	-	-	3
Budva	2	8	2	46
Cetinje	1	1	5	13
Danilovgrad	-	-	-	1
Herceg Novi	-	11	1	5
Kolašin	-	4	-	19
Kotor	1	-	4	9
Mojkovac	-	1	3	-
Nikšić	3	5	2	1
Plav	1	-	3	-
Pljevlja	2	3	6	4
Plužine	-	-	-	2
Podgorica	6	9	6	32
Rožaje	-	-	1	3
Šavnik	-	-	-	-
Tivat	-	-	1	7
Ulcinj	-	-	3	7
Žabljak	-	1	1	6
UKUPNO	71		204	

1.7.2. Lokalni planski dokumenti – državni aspekt

Prema Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata, procedura izrade i donošenja lokalnih planskih dokumenata podrazumijeva učešće Države, kroz davanje mišljenja i saglasnosti – u odnosu na ovaj bitni segment uređenja prostora. Dakle, lokalni planski dokument dostavlja se na mišljenje Ministarstvu, radi provjere usklađenosti sa odlukom o izradi, provjere usklađenosti sa propisanim standardima i normativima, provjere opravdanosti planskog rješenja, provjere potrebe za sprovođenjem javnog konkursa, kao i ocjene usaglašenosti sa planskim dokumentom širih teritorijalnih cjelina i usklađenosti sa Zakonom.

Ministarstvo je obavezno da lokalni planski dokument dostavi na mišljenje nadležnim organima državne uprave, privrednim društvima i drugim pravnim licima, te da, u drugoj fazi izrade, nakon sprovedene javne rasprave – da saglasnost na isti, a ovi organi da blagovremeno odgovore. Organi, privredna društva, ustanove i druga pravna lica su učesnici procesa uređenja prostora – počev od obaveznog dostavljanja podataka, predloga i mišljenja, zatim same procedure izrade planskih dokumenata, pa sve do njihove implementacije - shodno propisanoj legislativi u resornim oblastima.

U postupku davanja mišljenja na planski dokument Ministarstvo može lokalnoj samoupravi vratiti na doradu planski dokument, prije utvrđivanja nacrtu i stavljanja na javnu raspravu. Pri davanju saglasnosti, Ministarstvo provjerava da li je predlog planskog dokumenta usklađen sa mišljenjem Ministarstva na nacrt lokalnog planskog dokumenta, kao i sa Zakonom.

Nadležni organi lokalne samouprave bili su dužni da lokalne planske dokumente usaglase sa ovim zakonom u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu Zakona (član 162). Budući da u ostavljenom, zakonskom roku, koji je, mora se konstatovati – bio kratak, lokalne samouprave nijesu donijele prostorno - urbanističke planove, to je izvršena odgovarajuća izmjena Zakona i utvrđeno da je nadležni organ lokalne samouprave dužan da prostorno - urbanistički plan lokalne samouprave donese najkasnije do 31. decembra 2012. godine. Jedinica lokalne samouprave može, do isteka navedenog roka, pristupiti izradi i donošenju izmjena i dopuna prostornog plana jedinice lokalne samouprave, odnosno generalnog - urbanističkog plana, s tim što donošenjem prostorno - urbanističkog plana lokalne samouprave prestaju da važe prostorni plan jedinice lokalne samouprave, odnosno generalni - urbanistički plan (član 162 a).

Izrada i donošenje planskog dokumenta započeta prije stupanja na snagu Zakona nastaviće se po propisima koji su bili na snazi u vrijeme donošenja odluke o izradi planskog dokumenta, odnosno u skladu sa Zakonom (član 163). Postupak izrade planskog dokumenta za koji je odluka o izradi donijeta prije 1. januara 2008. godine

obustaviće se ukoliko se, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, ne utvrdi predlog planskog dokumenta (član 163a).

Inače, donošenje prostorno - urbanističkog plana lokalne samouprave je, po Zakonu, obavezno.

Izradi prostorno - urbanističkih planova pristupilo se u svim opštinama, ali su oni u različitim fazama realizacije. Opštine Tivat, Pljevlja, Mojkovac i Žabljak su donijele prostorno - urbanističke planove, a iako je Ministarstvo dalo saglasnost na Predlog PUP-a Andrijevića, isti nije usvojen zbog neodržavanja Skupštine.

Osnovni razlog kašnjenja u donošenju prostorno - urbanističkih planova leži, u prvom redu – u nedovoljnoj posvećenosti lokalnih samouprava problemima i izazovima uređenja prostora. Ne mogu se, naravno, zanemariti ni nedostajuća finansijska sredstva. Planovi koji se realizuju putem Projekta zemljišne administracije i upravljanja (Land Administration and Management Project) – LAMP, zbog sprovođenja posebne procedure, takođe kasne sa izradom i njihov završetak očekuje se za 14 mjeseci od dana potpisivanja ugovora.

Ilustracije radi, daje se tabelarni prikaz stanja PUP - a lokalnih samouprava, kao i ostalih podataka koji mogu biti od značaja za sagledavanje stanja.

Tabela 12 – status prostorno - urbanističkih planova

OPŠTINA	Odluka o izradi prostorno-urbanističkog plana	Nacrt prostorno-urbanističkog plana	Predlog prostorno-urbanističkog plana	Obrađivač prostorno-urbanističkog plana	Komentar
ANDRIJEVIĆA	Broj: 01-3816 od 30.10.2008.god.	Ministarstvo je dalo mišljenje na Nacrt plana br. 04-352/1 od 15.03.2010.god.	Ministarstvo je dalo saglasnost na Predlog plana Broj:04-605/10 od 26.07.2011.god.	Juginus-Mont Bijelo Polje	Nije usvojen od strane Skupštine
BAR	Broj: 031-2376/1 od 03.09.2009.god.			Juginus-Mont Bijelo Polje	Izrada Nacrta u toku
BERANE	Broj: 01-031-1754 od 20.10.2008.god.			Urban Projekt Čačak	Izrada Nacrta u toku
BIJELO POLJE	Broj: 01-193 od 27.09.2010.god.			Planet Cluster Madrid, Španija	Izrada kroz LAMP

Izvještaj o stanju uređenja prostora za 2011.godinu

BUDVA	Broj: 001-357/1 od 11.02.2009. god.			Juginus-Mont Bijelo Polje	projekat Izrada Nacrta u toku
CETINJE	Broj: 01-031/10-4715 od 28.09.2010.god.			Planet Cluster Madrid, Španija	Izrada kroz LAMP projekat
DANILOVGRAD	Broj:03-031-1264/1 od 13.10.2010.god.			Planet Cluster Madrid, Španija	Izrada kroz LAMP projekat
HERCEG NOVI	Broj: 01-1-981/09 od 17.12.2009.god.			Nije izabran obrađivač	
KOLAŠIN	Broj: 02-3126 od 27.09.2010.god.	<i>Dostavljene bazne studije na mišljenje</i>		Konzorcijum CAU-Podgorica i IBI Group - Kanada	Izrada kroz LAMP projekat
KOTOR	Broj: 01-6916/09 od 10.06.2009.god.			„AG Infoplan“ PJ Budva - Nikšić	Izrada Nacrta u toku
MOJKOVAC	Broj: 01-1182 od 17.12.2008.god.	Ministarstvo je dalo mišljenje na Nacrt plana br. 10-5004/1 od 04.08.2009.god.	Ministarstvo je dalo saglasnost na Predlog plana Broj:04-4775/9-2010 od 18.03.2011.god.	Juginus-Mont Bijelo Polje	USVOJEN Broj:05-70 od 27.maja 2011. (“Sl.list CG”, opš. propisi br. 19/11)
NIKŠIĆ	Odluka o izradi PUP-a nije objavljena u Sl.list			U toku je odabir obrađivača plana	Izrada kroz LAMP projekat
PLAV	Broj: 031-1550 od 24.09.2010.god.			Planet Cluster Madrid, Španija	Izrada kroz LAMP projekat
PLJEVLJA	Broj: 02-031-1586 od 25.11.2008.god.	Ministarstvo je dalo mišljenje na Nacrt plana br. 10-2303/5 od 30.11.2009. god.	Ministarstvo je dalo saglasnost na Predlog plana Broj:04-690/2 od 04.03.2011.god.	Juginus-Mont Bijelo Polje	USVOJEN Broj:01-030-128 od 16.03.2011.god. (“Sl.list

Izveštaj o stanju uređenja prostora za 2011.godinu

					CG", opš. propisi br. 11/11)
PLUŽINE	Broj: 01-889 od 18.09.2008.god.	Ministarstvo je dalo mišljenje na Nacrt plana br. 04-864/1 od 09.04.2010.god.		Juginus-Mont Bijelo Polje	Izrada Predloga u toku
PODGORICA	Broj: 01-031/08-8007 od 29.12.2008.god.			Winsoft Podgorica	
ROŽAJE	Broj: 22 od 15.01.2009.god.	Ministarstvo je dalo mišljenje na Nacrt plana br. 04-3988/1 od 22.09.2011.god.		Urban Design Institute Rožaje	
ŠAVNIK	Broj:01-1438 od 13.10.2010.	Dostavljene bazne studije na mišljenje		Konzorcijum CAU- Podgorica i IBI Group - Kanada	Izrada kroz LAMP projekat
TIVAT	Broj:0101-1392 od 20.12.2006.god.	Ministarstvo je dalo mišljenje na Nacrt plana Broj: 10-1392/1 od 10.07.2009.god.	Ministarstvo je dalo saglasnost na Predlog plana Broj: 04-1678/1 od 14.06.2010.god.	Urbi doo Slovenija	USVOJEN Broj: 0304-94 od 01.07.2010.god. ("Sl.list CG", opš. propisi br. 24/10)
ULCINJ	Broj: 03-8528 od 16.07.2010.god.			Konzorcijum CAU – Podgorica, ARUP – Engleska i Savills - Engleska	Izrada u toku - u nadležnosti Ministarstva, na osnovu Sporazuma o donošenju lokalnog planskog dokumenta izabran

					obrađivač – CAU
ŽABLJAK	Broj: 351/09-01-327 26.03.2009.god.	Ministarstvo je dalo mišljenje na Nacrt plana Broj: 10-6036/1 od 09.09. 2009. god.	Ministarstvo je dalo saglasnost na Predlog plana Broj: 04-212/7 od 04.07.2011.god.	Juginus-Mont Bijelo Polje	USVOJEN Broj: 351/11-01-333 od 08.07.2011.god. ("Sl.list CG", opš. propisi br. 22/11)

Tabela 13 - Nacrt lokalnih planskih dokumenata na koje je Ministarstvo dalo mišljenje u periodu od 01.01.2011. do 15.10.2011.godine

Opština	Broj planova	Plan	Datum davanja mišljenja
ANDRIJEVICA	0		
BAR	0		
BIJELO POLJE	0		
BERANE	4	-Nacrt Lokalne studije lokacije „Aerodrom“ -Nacrti Izmjena i dopuna Detaljnih urbanističkih planova „Novo naselje“, „Jasikovac 2“ i „Petnjice“ -Nacrt Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Gornji Talum“, -Nacrt Lokalne studije lokacije „Paljevine“	14.01.2011. godine 20.06.2011. godine 07.07.2011. godine 21.07.2011. godine
BUDVA	1	-korigovani Nacrt Lokalne studije lokacije „Bare“	18.07.2011.godine
DANILOVGRAD	0		
ŽABLJAK	0		
KOLAŠIN	1	-Nacrt lokalne studije lokacije „Kolašin – Lipovo I“	06.04.2011. godine
KOTOR	0		
MOJKOVAC	0		
NIKŠIĆ	0		
PLAV	0		
PLUŽINE	0		
PLJEVLJA	2	-Nacrt Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Centar II“ -Nacrt Detaljnog urbanističkog plana „Gorijevac“	13.01.2011. godine 05.07.2011.godine
PODGORICA	4	-Nacrt Izmjena i dopuna Urbanističkog projekta „Duvanski kombinat“ -Nacrt Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Zagorič 2“ -Nacrt Izmjena i dopuna Detaljnog	28.03.2011. godine 08.06.2011. godine 09.06.2011. godine

		urbanističkog plana „Zlatica B“ - Nacrt Lokalne studije lokacije „Pijaca“ katastarska parcela 2315/4 u Tuzima	21.09.2011. godine
ROŽAJE	3	-Nacrt Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Industrijska zona Centar“, -Nacrt Lokalne studije lokacije „Baza“ -Nacrt Prostorno-urbanističkog plana opštine Rožaje	21.07.2011. godine 08.09.2011. godine 22.09.2011. godine
TIVAT	4	-Nacrt Urbanističkog projekta „Pržno II“ -Nacrt Urbanističkog projekta „Pržno I“, -Nacrt Detaljnog urbanističkog plana „Golf i Donji Radovići zapad“, -Nacrt Detaljnog urbanističkog plana „Donji Radovići centar“	01.08.2011. godine 01.08.2011. godine 01.08.2011. godine 01.08.2011. godine
ULCINJ	10	-Nacrt Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Ulcinj Grad“ za lokalitet „Pinješ 1“, -Nacrt Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Ulcinj Grad“ za lokalitet „Meraja 1“, -Nacrt Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Ulcinj Grad“ za lokalitet „Meraja 2“, -Nacrt Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Ulcinj Grad“ za lokalitet „Meterizi 3“, -Nacrt Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Ulcinj Grad“ za lokalitet „Meterizi 2“, -Nacrt Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Ulcinj Grad“ za lokalitet „Meterizi 1“, -Nacrt Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Ulcinj Grad“ za lokalitet „Pinješ 2“, -Nacrt Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Ulcinj Grad“ za lokalitet „Pristan“ -korigovani Nacrt Lokalne studije lokacije „Kruče“ - Nacrt Lokalne studije lokacije za turistički kompleks visoke kategorije na lokalitetu „Bašbuljuk“ - Nacrt Izmjene i dopune GUP-a Ulcinj za lokalitete Pinjes 1, Pinjes 2, Pristan, Meterizi 1, Meterizi 2, Meterizi 3, Meraja 1 i Meraja 2	25.01.2011. godine 25.01.2011. godine 02.03.2011. godine 25.01.2011. godine 25.01.2011. godine 25.01.2011. godine 25.01.2011. godine 25.01.2011. godine 25.01.2011. godine 22.06.2011. godine 04.10.2011. godine 26.10.2011.godine
HERCEG NOVI	7	-korigovani Nacrt Detaljnog urbanističkog plana „Blaca - Jošica“: -Nacrt Detaljnog urbanističkog plana „Podi“, -Nacrt Urbanističkog projekta apartmansko – poslovni kompleks „Belko“, Baošići -korigovani Nacrt Detaljnog urbanističkog	03.06.2011. godine 21.07.2011. godine 01.08.2011. godine

		plana „Stara banja - Igalo“ - Nacrt Izmjena i dopuna Urbanističkog projekta „Stari grad“ - Nacrt Detaljnog urbanističkog plana „Đenovići“ - Nacrt Lokalne studije lokacije za turističko-rekreativni kompleks „MARAT“ – Vrbanj	03.08.2011. godine 22.09.2011. godine 29.09.2011. godine 04.10.2011. godine
CETINJE	3	-Nacrt Lokalne studije lokacije „Žanjev do“ -Nacrt Izmjena i dopuna Generalnog urbanističkog plana Cetinja za prostor Detaljnog urbanističkog plana „Donji Kraj“ (Zona E) i Nacrt Detaljnog urbanističkog plana „Donji Kraj“ (Zona E) u Cetinju, -Nacrt Izmjena i dopuna Generalnog urbanističkog plana Cetinja za prostor Detaljnog urbanističkog plana „Gruda – Donja Polje“ (Zona D) i Nacrt Detaljnog urbanističkog plana „Gruda – Donja Polje“ (Zona D) u Cetinju	26.07.2011. godine 06.10.2011. godine 06.10.2011. godine
ŠAVNIK	0		

U proceduri davanja mišljenja je Nacrt urbanističkog projekta za lokalitet hotela Galeb u Ulcinju.

Tabela 14 – lokalna planska dokumenta na koja je data saglasnost Ministarstva u periodu od 01.01.2011. do 15.10.2011. godine

Opština	Broj planova	Plan	Datum davanja saglasnosti
ANDRIJEVICA	1	- Predlog Prostorno urbanističkog plana Opštine Andrijevica	26.07.2011. godine
BAR	6	- Predlog Detaljnog urbanističkog plana „Brca“ - Predlog Detaljnog urbanističkog plana „Veliki Pijesak“ - Predlog Detaljnog urbanističkog plana „Šušanj – zona rezerve“ - Predlog Detaljnog urbanističkog plana „Bušat“ - Predlog Detaljnog urbanističkog plana „Zeleni pojas“ - Predlog Detaljnog urbanističkog plana „Pečurice - centar“	30.03.2011.godine 30.03.2011.godine 13.04.2011.godine 19.07.2011.godine 19.07.2011.godine 19.07.2011.godine
BIJELO POLJE	1	- Predlog Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana naselja Ciglana	26.06.2011 godine
BERANE	1	- Predlog Izmjena i dopuna Urbanističkog projekta „Jasikovac“	22.03.2011. godine
BUDVA	6	- korigovani Predlog Lokalne studije lokacije „Komoševina I“ - Predlog Izmjena i dopuna Detaljnog	14.04.2011.godine 10.05.2011.godine

Izveštaj o stanju uređenja prostora za 2011.godinu

		urbanističkog plana „Rozino 2“ - Predlog Lokalne studije lokacije „Poljane“ - Predlog Lokalne studije lokacije „Mirište“ - Predlog Lokalne studije lokacije „Podbabac - Markičevići“ - Predlog Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Budva - centar“	20.05.2011.godine 18.07.2011.godine 29.07.2011.godine 29.07.2011.godine
DANILOVGRAD	0		
ŽABLJAK	2	- Predlog Prostorno urbanističkog plana Opštine Žabljak - Predlog Lokalne studije lokacije „Kovačka dolina“	04.07.2011.godine 19.07.2011.godine
KOLAŠIN	2	- Predlog Detaljnog urbanističkog plana „Breza“ - Predlog Lokalne studije lokacije „Paljevine“	21.07.2011.godine 21.09.2011.godine
KOTOR	2	- Predlog Izmjena i dopuna Generalnog urbanističkog plana Kotor za područje Dobrote - Predlog Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Bigova“	02.06.2011.godine 04.10.2011.godine
MOJKOVAC	1	- Predlog Prostorno urbanističkog plana Opštine Mojkovac	18.03.2011.godine
NIKŠIĆ	6	- Predlog Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana Urbanističke jedinice V-1 - Predlog Lokalne studije lokacije Rastoci - Predlog Detaljnog urbanističkog plana „Staro pazarište“ - Predlog Lokalne studije lokacije Grebice - Predlog Lokalne studije lokacije Vilusi - Predlog Izmjena i dopuna dijela detaljnog urbanističkog plana Mrkošnica 1	26.06.2011.godine 05.07.2011.godine 05.07.2011.godine 05.07.2011.godine 07.07.2011.godine 07.07.2011.godine
PLAV	3	- Predlog Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Plav – zona Glavice“ - Predlog Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Glavice“, - Predlog Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Glavice“, koji se odnosi na katastarske parcele 147/1, 147/2, 147/3, 147/4, 147/5 i 147/6	21.03.2011.godine 20.07.2011.godine 01.09.2011.godine
PLUŽINE	0		
PLJEVLJA	5	- Predlog Prostorno urbanističkog plana Opštine Pljevlja - Predlog Detaljnog urbanističkog plana „Stražica“- izmjene i dopune - Predlog Detaljnog urbanističkog plana „Radosavac“ - Predlog Lokalne studije lokacije „Trlica“	04.03.2011.godine 07.03.2011.godine 07.03.2011.godine

Izveštaj o stanju uređenja prostora za 2011.godinu

		- Predlog Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Stara Čaršija“	godine 07.03.2011. godine 20.06.2011. godine
PODGORICA	15	- Predlog Urbanističkog projekta “Nova Varoš – Blok F” - Predlog Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Spomen park Kruševac“ - Predlog Urbanističkog projekta „Srednja škola Golubovci“ - Predlog Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana “Blok 14” - Predlog Urbanističkog projekta “Nova Varoš – Blok H” - Predlog Urbanističkog projekta “Golubovci“- dio cjeline 2.1 i 2.2 Balijače KO Golubovci - Predlog Izmjena i dopuna Urbanističkog projekta “Klinički centar Crne Gore“ - korigovani Predlog Detaljnog urbanističkog plana “Golubovci – dio zone 1.4“ - Predlog Lokalne studije lokacije “Trešnjica“ - Predlog Urbanističkog projekta “Nova Varoš – Blok E” - Predlog Urbanističkog projekta “Nova Varoš – Blok Y” - korigovani Predlog Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana “Momišići A – dio zone 5” - Predlog Izmjena i dopuna Generalnog urbanističkog plana Podgorice za prostor Detaljnog urbanističkog plana „Gornja Gorica 1“ - Predlog Izmjena i dopuna Detaljnog urbanističkog plana „Gornja Gorica 1“ - Predlog Izmjena i dopuna Urbanističkog projekta „Stara Varoš – dio zone B“	25.02.2011 godine 28.02.2011. godine 03.03.2011. godine 06.04.2011. godine 06.04.2011. godine 06.04.2011. godine 10.05.2011. godine 10.05.2011. godine 26.05.2011. godine 15.06.2011.godine 15.06.2011.godine 15.07.2011.godine 01.09.2011. godine 01.09.2011. godine 01.09.2011. godine
ROŽAJE	1	- Predlog Lokalne studije lokacije „Poslovni centar ALDI“	10.05.2011. godine
TIVAT	4	- Predlog Detaljnog urbanističkog plana Gradiošnica - Prijedlog Detaljnog urbanističkog plana Radovići - Predlog Detaljnog urbanističkog plana	06.09.2011. godine 14.09.2011. godine

		„Golf i Donji Radovići zapad - Predlog Detaljnog urbanističkog plana „ Donji Radovići centar	11.10.2011. godine 11.10.2011. godine
ULCINJ	0		
HERCEG NOVI	9	- Predlog Detaljnog urbanističkog plana „Topla“ od Šetališta do Njegoševe - Predlog Lokalne studije lokacije za sanitarnu deponiju “Duboki do” - Predlog Detaljnog urbanističkog plana za lokaciju „SINDIKAT“ – Meljine - korigovani Predlog Urbanističkog projekta “Brežine - Ubojno” - Predlog Lokalne studije lokacije za mjesno groblje u Ratiševini - Predlog Detaljnog urbanističkog plana “Topla III” - Predlog Detaljnog urbanističkog plana “Zelenika - centar” - Predlog Lokalne studije lokacije „Kočišta – Brguli“ na Luštici - Predlog Detaljnog urbanističkog plana Igalo – Bare	21.01.2011. godine 13.04.2011.godine 25.05.2011. godine 12.07.2011. godine 03.08.2011. godine 03.08.2011. godine 03.08.2011. godine 01.09.2011. godine 06.09.2011. godine
CETINJE	3	- Predlog izmjena i dopuna GUP-a Cetinja za prostor UP-a „Stari obod“ - Predlog UP-a „Stari obod“ - Predlog Lokalne studije lokacije „Žanjev do“,	08.02.2011. godine 08.02.2011. godine 04.10.2011. godine
ŠAVNIK	0		

Predlog urbanističkog projekta “Pristan” u dijelu saobraćaja: ulica “Majke Tereze” u zahvatu od Doma zdravlja “Bogdan Vujošević” do bulevara “Teuta” je u proceduri - dopuna plana (nedostaju idejna rjesenja), u Ulcinju.

U sklopu politike uvođenja sistema „one stop shop“ Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata propisan je, drugačiji nego do sada, način i postupak izdavanja urbanističko - tehničkih uslova neopodnih za izradu tehničke dokumentacije.

Naime, nadležni organ uprave (državni i lokalni) dužan je da, na zahtjev zainteresovanog lica, izda urbanističko - tehničke uslove za izradu tehničke dokumentacije u roku od 45 dana od dana podnošenja zahtjeva. U zahtjevu se, pored podataka propisanih zakonom kojim je uređen opšti upravni postupak, navode i podaci o identifikaciji katastarske parcele. Uslove koje prema posebnim propisima izdaju nadležni organi i druga pravna lica, a koji su neophodni za izradu tehničke dokumentacije, kao i list nepokretnosti i kopiju katastarskog plana, organ uprave, pribavlja po službenoj dužnosti od nadležnih organa i pravnih lica. Ukoliko nadležni organi, odnosno pravna lica ne dostave navedene uslove u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva za njihovo dostavljanje, smatraće se da su saglasni sa urbanističko - tehničkim uslovima utvrđenim planskim dokumentom.

U periodu od 01. januara do 15. oktobra 2011. godine Ministarstvo je izdalo **130** urbanističko - tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije - iz lokalnih planskih dokumenata.

2. MONITORING

2.1. Inspeksijski nadzor

Vršenje inspeksijskog nadzora predstavlja značajnu fazu sistema uređenja prostora, budući da se tim nadzorom obezbjeđuje zakonito donošenje i sprovođenje planskih dokumenata i izgradnja objekata. Takođe, inspeksijski nadzor djeluje preventivno na sve korisnike prostora, posebno na potencijalne počinioc nezakonitih postupanja. Prostor se, međutim, ne štiti samo sprovođenjem svih ovih propisa i mjerama prinude, već i odgovornim, brižnim odnosom pravnih i fizičkih lica prema svom nacionalnom dobru.

Zaštita ovako važnog resursa zahtijevala je takvo ustrojstvo inspeksijskih službi koje će, najprije, zaustaviti bespravnu gradnju, te kontrolisati zakonitost donošenja i sprovođenja planskih dokumenata i izgradnje objekata. Inspeksijski nadzor u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata, saglasno propisanim ovlašćenjima je u isključivoj nadležnosti Ministarstva, s tim što su određeni poslovi iz domena zaštite prostora povjereni Glavnom gradu - Podgorica, Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore.

Inspeksijski nadzor u oblasti uređenja prostora vrši preko inspektora zaštite prostora i inspektora za urbanizam, a inspeksijski nadzor u oblasti izgradnje objekata preko inspektora za građevinarstvo.

Inspeksijski nadzor, po novom ustrojstvu inspeksijskih organa, sa inspekcijom zaštite prostora, obavlja se počev od 01. oktobra 2008. godine.

Tabela 15 - podaci Uprave za nekretnine o objektima bez građevinske dozvole, sa prekoračenjem građevinske dozvole i objektima bez upotrebne dozvole

Opština	Objekti bez građevinske dozvole	Objekti sa prekoračenom građevinskom dozvolom	Objekti bez upotrebne dozvole
Andrijevica	10	1	23
Bar	3538	15	1
Berane	815	40	2
Bijelo Polje	1850	40	20
Budva	1134	167	62
Cetinje	1322	29	1
Danilovgrad	131	1	0
Herceg Novi	893	47	87
Kolašin	323	3	0
Kotor	820	53	0
Mojkovac	223	2	0
Nikšić	527	16	117
Plav	1082	21	1
Pljevlja	1592	475	5
Plužine	4	0	0
Podgorica	15347	1077	1
Rožaje	694	90	0
Šavnik	0	0	0
Tivat	2399	170	174
Ulcinj	5118	68	0
Žabljak	262	2	0
Ukupno	38084	2317	494

Za 2010. godinu, prema podacima Uprave za nekretnine bilo je: **37 340** objekata bez građevinske dozvole, **2271** objekat sa prekoračenom građevinskom dozvolom i **426** objekata bez upotrebne dozvole.

Uprava za nekretnine radi na orto – foto snimku teritorije naše Države, nakon čega će se izvršiti preklapanje sa planskim dokumentima.

2.1.1. Inspekcija zaštite prostora

Inspektor zaštite prostora provjerava da li je za građenje objekta, odnosno postavljanje privremenog objekta izdata građevinska dozvola, odnosno odobrenje iz člana 116 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata. Kad utvrdi da se građenje objekta vrši bez građevinske dozvole, odnosno objekat privremenog karaktera postavlja bez odobrenja iz citiranog člana 116, inspektor zaštite prostora ima obavezu i ovlašćenje da naredi rušenje objekta (čl. 149 i 150 Zakona).

Inspekcija zaštite prostora ima 11 zaposlenih inspektora.

U periodu od 01.01.2011 - 30.09.2011. godine, Inspekcija zaštite prostora izvršila je 1419 inspekcijskih pregleda, sačinila 1369 zapisnika, donijela 188 rješenja o rušenju, izvršila rušenje 73 bespravno sagrađena objekata. U 243 slučaja utvrđeno je da investitori posjeduju građevinsku dozvolu, a 156 predmeta je proslijeđeno nadležnom organu.

Podnijeto je 57 krivičnih prijava.

Povjereni poslovi zaštite prostora

Inspekcija zaštite prostora obavlja nadzor na čitavoj teritoriji Države osim za: područje Glavnog grada, područje kojim upravlja Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i područje kojim upravlja Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore.

Uredbom o povjeravanju dijela poslova Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine Glavnom gradu Podgorica ("Službeni list CG", br. 61/08, 71/09, 61/10) poslovi u oblasti zaštite prostora povjereni su Glavnom gradu na period od 48 mjeseci.

Takođe, Uredbom o povjeravanju dijela poslova Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine ("Službeni list CG", broj 6/10), poslovi državne uprave u oblasti inspekcijskog nadzora koji se odnose na zaštitu prostora iz nadležnosti organa državne uprave za poslove uređenja prostora i zaštite životne sredine, povjereni su Javnom preduzeću za upravljanje morskim dobrom Crne Gore i Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore na period od 24 mjeseca.

Po osnovu povjerenih poslova Inspekcija zaštite prostora, Glavnog grada Podgorica kontrolisala je 692 objekta, sačinila 478 zapisnika, donijela 98 rješenja o rušenju, 13 zaključaka o obustavi postupka, izvršila rušenje 4 bespravno sagrađena objekata i podnijela 82 krivične prijave.

Po osnovu povjerenih poslova Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, preko inspektora zaštite prostora, izvršilo je 143 inspekcijska pregleda, sačinilo

195 zapisnika, donijelo 20 rješenja o rušenju, izvršilo rušenje 22 bespravno sagrađena objekata i podnijelo 3 krivične prijave.

Javno preduzeće za upravljanje nacionalnim parkovima Crne Gore, preko inspektora zaštite prostora je u izvještajnom periodu primilo 68 prijava, od čega se 54 odnose na bespravnu gradnju u NP „Skadarsko jezero“ a 14 prijava na bespravnu gradnju u NP „Durmitor“. Inspekcijska kontrola izvršena je u 67 predmeta.

Inspektor zaštite prostora je sačinio 67 zapisnika o inspekcijskoj kontroli, donijeto je 11 rješenja kojima se naređuje subjektima nadzora da poruše bespravno započete objekte, od čega 9 u NP „Skadarsko jezero“ i 2 u NP „Durmitor“. 5 investitora je postupilo po rješenju i porušilo bespravno sagrađene objekte. Donijeto je 15 zaključaka. Podnijete su 4 krivične prijave nadležnim tužilaštvima zbog bespravne gradnje. Jedan predmet ustupljen je Građevinskoj inspekciji.

Podnijete su 4 krivične prijave.

2.1.2. Inspekcija za građevinarstvo

Inspektor za građevinarstvo, saglasno ovlašćenjima iz člana 152 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, vrši nadzor u oblasti izgradnje objekata u odnosu na objekte za koje građevinsku dozvolu izdaje nadležni organ lokalne uprave i nadležni organ državne uprave. Inspektor, saglasno ovlašćenju iz člana 152, preuzima upravne mjere i radnje propisane članom 153 Zakona.

Inspekcija za građevinarstvo ima 5 zaposlenih inspektora.

U periodu od 01.01.2011 godine do 01.10.2011 godine, Inspekciji za građevinarstvo je dostavljeno 488 inicijativa za vršenje inspekcijskog nadzora, a investitori i izvođači građevinskih radova su dostavili 200 prijava početka građenja objekta na osnovu izdate građevinske dozvole. Ministarstvo i opštine su građevinskoj inspekciji dostavile 560 građevinskih dozvola. Inspekcija je, saglasno zakonskim propisima, odgovorila na 306 podneska, a 100 podnesaka je proslijeđeno drugim organima radi postupanja iz njihove nadležnosti.

Inspekcija za građevinarstvo je izvršila nadzor nad 230 objekata u izgradnji, izvršila 719 inspekcijskih pregleda, od čega 150 sa ukazivanjem na utvrđene nepravilnosti i sačinila 719 zapisnika, donijela 16 rješenja o zabrani građenja, 11 rješenja o rušenju, među kojim je jedno rješenje o rušenju privremene konstrukcije na gradilištu i 2 rješenja o otklanjanju nepravilnosti pri izgradnji. Nakon donošenja rješenja o zabrani, investitori nisu nastavljali građenje u 10 predmeta, 3 upravna postupka su obustavljena jer su investitori pribavili građevinsku dozvolu, a u 3 slučaja su investitori nastavili građenje i pored donijetog rješenja o zabrani, nakon čega je donijeto rješenje o rušenju. Obustavljeno je 5 prvostepenih upravnih postupaka: 3 nakon donešenog rješenja o zabrani i 2 nakon donešenog rješenja o rušenju.

U navedenom periodu, građevinska inspekcija nije organizovala prinudna izvršenja rješenja o rušenju budući da su investitori, postupajući po zapisničkom ukazu inspektora, u 8 slučajeva sami porušili dijelove objekta urađene mimo projektne dokumentacije.

Građevinska inspekcija je, zaključno sa 30.09.2011. godine, podnijela ukupno 51 prekršajnu i 1 krivičnu prijavu. Najviše prekršajnih prijava (22) je podnijeto zbog započinjanja korišćenja objekta bez prethodno pribavljene upotrebne dozvole, 9 prekršajnih prijava je podnijeto zbog neprijavljivanja građenja, 10 zbog nepostupanja po nalogu inspektora, 3 zbog neisticanja table sa podacima o izdatoj građevinskoj dozvoli, 2 zbog nepotpune gradilišne dokumentacije, te 5 prijava po drugim zakonskim osnovama.

Nedostatak stručnog kadra – inspektora za građevinarstvo je i dalje osnovni problem u radu građevinske inspekcije. Inspeksijski nadzor u oblasti izgradnje objekata na teritoriji Države vrši pet inspektora za građevinarstvo. Sledstveno tome u svim opštinama sjeverne regije inspeksijsku kontrolu vrši jedan građevinski inspektor, jedan inspektor u opštinama Bar, Ulcinj i dijelu opštine Budva, a tri inspektora, od kojih je jedan glavni građevinski inspektor, vrše nadzor u Podgorici, Nikšiću, Plužinama, Danilovgradu, Cetinju, Budvi, Herceg Novom, Tivtu i Kotoru.

U organizaciji rada inspekcije, prioritet su postupanje po inicijativama građana, nevladinih organizacija, Uprave policije, te organa sudstva i tužilaštva. U 2011. godini građevinskoj inspekciji je upućeno 136 inicijativa od strane NVO organizacija. Zbog blagovremenog postupanja po inicijativama i nedovoljnog broja inspektora, nije moguće blagovremeno, a često i uopšte, postupiti po značajnom broju uredno prijavljenih građenja od strane investitora odnosno izvođača i izvršiti inspeksijski nadzor objekata u izgradnji. Posljedica navedenog jeste nedovoljna kontrola poštovanja zakona od strane učesnika u izgradnji što otvara prostor za nepoštovanje tehničke dokumentacije, rad nelicenciranih izvođača, ugrađivanje neatestiranih građevinskih materijala i druge nepravilnosti u građenju objekata. Neblagovremeno postupanje po prijavama građenja i kasno utvrđivanje odstupanja od projektom predviđenih radova mogu usloviti donošenje rješenja o zabrani odnosno rušenju u odmakloj fazi građenja kada je izvršenje tih rješenja složeno i iziskuje velika materijalna sredstva.

2.1.3. Urbanistička inspekcija

Inspekcija za urbanizam vrši inspeksijski nadzor u odnosu na sve planske dokumente, kao i u odnosu na objekte za koje građevinsku dozvolu izdaje nadležni organ lokalne uprave i nadležni organ državne uprave.

Urbanistička inspekcija je, u periodu od 01.01 - 01.10.2011. godine izvršila 148 inspeksijskih pregleda i to: 59 kroz redovnu kontrolu, 72 po inicijativama stranaka i 17 kroz kontrolu postupanja po nalogu inspektora. Izvršeno je 28 kontrola izrade i donošenja planske dokumentacije; 105 kontrola UTU; 8 kontrola rješenja o lokaciji; 66

kontrola urbanističkih saglasnosti; 92 kontrole rješenja o građenju; 13 kontrola protokola o iskolčenju.

U toku inspeksijskog nadzora, a na osnovu uočenih nepravilnosti inspekcija je podnijela: 4 upozorenja da plan nije donijet u skladu sa Zakonom; 2 predloga za ocjenu zakonitosti planskog dokumenta; 34 predloga za oglašavanje ništavim građevinskih dozvola; 21 predlog za oduzimanje licence; 10 zapisničkih ukaza o otklanjanju nepravilnosti i 3 rješenja o otklanjanju nepravilnosti.

Podnijeto je 33 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka

Ministarstvo je za potrebe urbanističke inspekcije, zaključilo ugovor o pružanju usluga sa „MP BEDEM“ d.o.o. iz Nikšića, radi pravilne ocjene činjeničnog stanja u vezi lociranja objekata investitora u odnosu na plansku dokumentaciju i izdatu građevinsku dozvolu. Urbanistička inspekcija je sa licenciranom geodetskom firmom izvršila kontrolu 13 protokola o iskolčenju objekta.

U izvještajnom periodu inspekciji je upućeno 12 inicijativa za pokretanje upravnog postupka od kojih je 9 proslijeđeno nadležnim organima i donijeto 3 zaključka o odbacivanju zbog nenadležnosti,

Urbanistička inspekcija je postupila po 14 zahtjeva za slobodan pristup informacijama, te potrebne spise dostavila ovlaštenom službeniku za slobodan pristup informacijama.

Probleme u radu ove inspekcije predstavlja činjenica da poslove i zadatke u inspekciji za urbanizam obavlja 5 inspektora, te da je zbog obimnosti posla, kompleksnog nadzora i velikog broja podnešenih inicijativa za vršenje inspeksijskog nadzora, glavni inspektor za urbanizam, pored svojih redovnih aktivnosti i obaveza, obavljao i poslove inspeksijskog nadzora.

2.1.4. Inspekcije u drugim upravnim oblastima koje imaju ovlašćenja i obaveze u odnosu na uređenje prostora i izgradnju objekata

a) Ekološka inspekcija

Ekološka inspekcija je u periodu od 01.01 - 01.09.2011. godine izvršila 1619 inspeksijskih nadzora i donijela 723 rješenja.

Podnijeto je 18 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka, od čega je 9 prekršajnih postupaka pokrenuto zbog neizvršenja rješenja u 2011. godini, 3 zbog neizvršenja rješenja u 2010. godini i 6 prekršajnih postupaka pokrenuto je zbog nepoštovanja materijalnih propisa iz oblasti životne sredine.

Na osnovu Zakona o zaštiti od jonizujućeg zračenja i radijacionoj sigurnosti i Međunarodno ratifikovanih ugovora i konvencija (Bečka konvencija, Bazelska konvencija, Montrealski protokol, CITES konvencije i druge), ekološka inspekcija je izvršila 26467 kontrola na radioaktivnost roba pri uvozu u saradnji sa JU „Centar za ekotoksikološka ispitivanja Crne Gore“ Podgorica i „Institut za crnu metalurgiju“ AD Nikšić i na osnovu Izveštaja odobrila uvoz i kontrolisala: 227 dozvola za promet otpada na graničnim prelazima; 6 dozvola za promet opasnog otpada; 26 dozvola prometa izvora jonizujućeg zračenja na graničnim prelazima; 16 dozvola za promet roba koje sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač na graničnim prelazima; 12 dozvola za obavljanje djelatnosti održavanja i/ili popravke i isključivanja iz upotrebe proizvoda koji sadrže supstance koje oštećuju ozonski omotač i/ili alternativne supstance; 83 dozvole za uvoz polovnih mašina; 29 dozvola za sakupljanje, otkup i promet biljaka i životinja; jednu dozvolu za obavljanje stručnih poslova za zaštitu od buke.

b) Inspekcija za vode

Nasipanje materijala u vodotok rijeke Lim na lokaciji Potkrajci – opština Bijelo Polje (subjekat nadzora - DOO “Matador” Bijelo Polje). Donijeto rješenje o zabrani deponovanja i naređeno pribavljanje vodnih akata. Nasipanje materijala u vodotok rijeke Ibar na lokaciji Industrijska zona Zeleni opština Rožaje (subjekat nadzora Izet Mujević). Donijeto rješenje o zabrani deponovanja i naređeno pribavljanje vodnih akata. Nasipanje materijala u vodotok rijeke Lim na lokaciji Industrijska zona bb opština Bijelo Polje (subjekat nadzora DOO “Centro metal” Bijelo Polje). Donijeto rješenje o zabrani deponovanja i naređeno pribavljanje vodnih akata. Deponovanje komunalnog otpada na dijelu vodnog zemljišta rijeke Tare na lokaciji Podbišće - Štitarička rijeka opština Mojkovac (subjekat nadzora JKP “Gradac” Mojkovac). Donijeto rješenje o zabrani deponovanja komunalnog otpada. Deponovanje komunalnog otpada na dijelu vodnog zemljišta Komaričke rijeke na lokaciji KO Prnjavor opština Plav (subjekat nadzora JKP “Plav”). Donijeto rješenje o zabrani deponovanja komunalnog otpada. Nasipanje materijala u vodotok Kolašinske rijeke na lokaciji uže gradske zone između dva mosta - opština Kolašin (subjekat nadzora NN lice), postupak u toku.

c) Inspekcija za željeznički saobraćaj

Shodno Zakonu o bezbjednosti u željezničkom saobraćaju i Zakonu o željeznici, inspekcija za željeznički saobraćaj je za devet mjeseci 2011. godine izvršila 5 kontrola (po inicijativi “Željezničke infrastrukture Crne Gore” ad), koje su se odnosile na nepropisno postavljanje elektroenergetskog kabla preko pruge, izgradnju nelegalnog pružnog prelaza i nelegalnu gradnju objekata u blizini pruge. Donijeto 5 rješenja: jedno rješenje o zabrani gradnje, 2 rješenja o rušenju objekata, jedno rješenje o propisnom postavljanju elektroenergetskog kabla i jedno rješenje o rušenju nelegalnog prelaza.

d) Inspekcija za puteve

Inspeksijski nadzor nad stanjem državnih puteva (magistralni i regionalni putevi) vrši Inspekcija za državne puteve. Inspekcija (od maja 2005. godine) ima dva zaposlena inspektora.

Tokom prvih 9 mjeseci 2011. godine, inspekcija za puteve donijela je 24 rješenja, od čega je 11 rješenja izvršeno, 4 nijesu izvršena, a za 9 rješenja nije istekao rok izvršenja rješenja.

e) Elektroenergetska inspekcija

Elektroenergetska inspekcija je, zaključno sa septembrom 2011. godine, donijela 5 rješenja o zabrani gradnje u zoni elektroenergetskih objekata. Dva predmeta su ustupljena drugim nadležnim subjektima, a za jedan predmet je pokrenuta inicijativa za preispitivanje građevinske dozvole za gradnju poslovnog objekta u zoni elektroenergetskog objekta.

2.2. Stanje životne sredine

Vazduh

Kvalitet vazduha u Crnoj Gori ocjenjivan je sa aspekta globalnog pokazatelja sumpor dioksida (SO₂). U Podgorici, Nikšiću i Baru je ispod donje granice ocjenjivanja, odnosno veoma dobrog kvaliteta. Uspostavljanjem automatskog monitoringa ovog polutanta u Pljevljima svakako će se na osnovu dnevnih trendova dobiti jasnija slika o uticaju sagorijevanja velikih količina uglja i nepovoljnih klimatskih uslova na kvalitet vazduha - ocjenjivan sa aspekta SO₂.

Prekoračenja koncentracije praškastih materija radijusa manjeg od 10 µm (PM₁₀) svrstavaju kvalitet vazduha urbanih naselja iznad i značajno iznad gornje granice ocjenjivanja. Na osnovu višegodišnjih ispitivanja, može se konstatovati da postoji trend povećanja sadržaja čestica i azotnih oksida u urbanim sredinama što ukazuje na neophodnost preduzimanja mjera za sprječavanje zagađenja na pojedinim lokalitetima. Vazduh u Pljevljima je opterećen polutantima, produktima industrije, saobraćaja i domaćinstava, dok je u urbanoj zoni Podgorice, Bara i Nikšića (s obzirom na rad Željezare) saobraćaj glavni izvor zagađenja vazduha.

Vode

Netretirane industrijske i komunalne otpadne vode predstavljaju ključne izvore zagađenja voda u Crnoj Gori. Takođe se može reći da je jedan od najznačajnijih uzroka zagađenja površinskih i podzemnih voda neodgovarajuće stanje kanizacionih infrastruktura, odnosno neadekvatno sakupljanje i prečišćavanje otpadnih voda. Katastar izvora zagađivača, kao osnovni instrument u politici donošenja mjera i planova sprečavanja i/ili smanjenja emisije zagađenja ne postoji. S obzirom na prirodne karakteristike teritorije Crne Gore, prostorni i vremenski raspored resursa voda i

međusobnu interakciju korišćenja voda, zaštite voda i zaštite od voda, neophodno je da se vodama na čitavoj teritoriji Crne Gore upravlja jedinstveno, kompleksno i racionalno. Na osnovu izmjerenih parametara može se reći da su najzagađeniji vodotoci, kao i prethodnih godina, bili Vezišnica i Ćehotina na području Pljevalja, Morača na području Podgorice, Ibar kod Baća, Lim kod Bijelog Polja.

Kada je biološka potrošnja kiseonika u pitanju, kvalitet vode rijeke Bojane je bio „van klase“ kao i kvalitet vode rijeke Morače nizvodno od profila Gradskog kolektora. To potvrđuje činjenicu da su komunalne otpadne vode dominantan izvor zagađenja površinskih voda.

Godišnjim programom monitoringa obuhvaćene su podzemne vode prve izdani Zetske ravnice. Podzemne vode Zetske ravnice su tokom 2010. godine kontrolisane u dvije serije, u karakterističnim hidrološkim uslovima. Voda i izdani Zetske ravnice svrstani su u najbolju A klasu. Najveća odstupanja su evidentirana za fosfate.

Zemljište

Programom ispitivanja prisustva štetnih materija u zemljištu Crne Gore u 2010. godini, obuhvaćeno je devet crnogorskih opština. Uzorkovanje je izvršeno na 29 lokacija, dok je ispitivanje obavljeno na ukupno 46 uzoraka.

Programom su obuhvaćena fizičko - hemijska svojstva većine polutanata koji nam mogu prikazati realno stanje zagađenosti zemljišta, izvore zagađenja i sl.

U okviru ispitivanja mogućeg zagađenja zemljišta iz atmosfere (emisija koje nastaju kao rezultat industrijskih i tehnoloških procesa, sagorijevanja fosilnih goriva u industriji, kao i rada individualnih i lokalnih kotlarnica), ovim Programom su obuhvaćene lokacije u tri opštine sa industrijskim crnim tačkama: Podgorica, Nikšić i Pljevlja. U cilju postizanja što realnije slike stepena zagađenja, uzorkovanje je izvršeno na tri lokacije koje bi na najreprezentativniji način prikazale uticaj pomenutih industrijskih postrojenja na okolno zemljište: Srpska (KAP), Rubeža (Željezara Nikšić) i Komini (TE Pljevlja). Ispitivanje je obavljeno na ukupno 6 uzoraka.

Uticaj rada postrojenja KAP-a se najizrazitije očituje u uzorcima zemljišta sa lokacije selo Srpska, gdje je registrovana povećana koncentracija poliaromatskih ugljovodonika (PAH), dok se povećana koncentracija istih materija na lokaciji Rubeža direktno pripisuje radu postrojenja Željezare Nikšić.

Povećani sadržaj PCB kongenera, kao i neorganskih polutanata arsena i kadmijuma, u uzorcima zemljišta uzorkovanim u selu Rubeža, direktno se vezuje za uticaj rada Željezare Nikšić.

Rezultati analize uzoraka zemljišta u naselju Komini nijesu pokazali negativne efekte rada TE Pljevlja u smislu povećanog sadržaja organskih i neorganskih polutanata u zemljištu.

Sagledavanje uticaja emisija iz motornih vozila, koji koriste naftne derivate, kao potencijalnog izvora zagađenja zemljišta, realizovano je kroz analizu 23 uzorka sa zemljišta uzorkovanih pored saobraćajnica. Rezultati analize su pokazali da su koncentracije olova (koji je neorganski indikator izduvnih gasova automobila) i poliaromatskih ugljovodonika (koji predstavljaju organske indikatore izduvnih gasova

automobila), u zemljištu pored saobraćajnica, u granicama MDK. Takođe, u 2010. godini je registrovano izrazito smanjenje koncentracije olova u odnosu na prethodnu godinu.

Stepen zagađenja zemljišta usljed neselektivno i nepropisno odlaganog industrijskog ili komunalnog otpada je sagledavan kroz ispitivanje uzoraka zemljišta u blizini deponija komunalnog otpada u Žabljaku i Bijelom Polju, kao i uzoraka u blizini deponije Željezare u Nikšiću i Jalovišta u Pljevljima. Analizom registrovane povećane koncentracije neorganskih polutanata (bakra, cinka, kadmijuma i bora), kao i organskih polutanata (PAH i PBC kongenera), u uzorcima zemljišta uzorkovanim u blizini deponije Željezare Nikšić, su u direktnoj vezi sa njenim neadekvatno odloženim otpadom. Isto tako, Jalovište u Pljevljima je u direktnoj vezi sa povećanom koncentracijom neorganskog polutanta nikla u uzorcima zemljišta uzorkovanim u njegovoj blizini.

U cilju procjene zagađenja zemljišta usljed neadekvatne upotrebe poljoprivrednih sredstava za zaštitu bilja i sl, izvršena je analiza uzoraka sa 13 lokacija. Nijedan od ispitanih uzoraka zemljišta, ne pokazuje prisustvo zagađujućih supstanci u koncentracijama koje prelaze MDK.

Program ispitivanja je obuhvatio i analizu 10 uzoraka zemljišta pored trafostanica u Ulcinju, Tivtu, Podgorici, Beranama i Pljevljima. Prisustvo PBC kongenera utvrđeno je u uzorcima zemljišta u Tivtu, Podgorici (Tološi), Pljevljima (T2) i Beranama. Sadržaj PCB kongenera u koncentraciji iznad MDK zabilježen je u uzorcima zemljišta uzorkovanim pored trafostanice u Beranama i trafostanice Mažine u Tivtu.

Biodiverzitet: Rezultati Programa monitoringa biodiverziteta nisu pokazali drastične promjene u odnosu na prethodnu godinu. Ipak primjetno je da biodiverzitet i dalje trpi pritisak od intezivne urbanizacije, turizma i lovstva. S tim u vezi neophodno bi bilo integrisati adekvatan tretman i zaštitu biodiverziteta u sva planska i razvojna dokumenta na svim sektorskim nivoima u Crnoj Gori.

Biodiverzitet

Na osnovu parametara koji se prate i rezultata monitoringa biodiverziteta u Crnoj Gori može se zaključiti da su bez obzira na visok stepen diverziteta, pojedini ekosistemi u Crnoj Gori, u značajnoj mjeri ugroženi. Stepem ugroženosti pojedinih ekosistema nije isti i zavisi od inteziteta antropogenog pritiska.

Smatra se da su flora i fauna priobalne zone najugroženiji u Crnoj Gori. Ova regija je ugrožena nekontrolisanim turizmom i urbanim razvojem koji, zbog povećanog ispuštanja zagađenih i neprečišćenih otpadnih voda u more ugrožava morski ekosistem, posebno u turističkim područjima kao što je Bokokotorski zaliv. Najugroženija staništa na primorju su dine na Velikoj plaži u Ulcinju (koja ima jedinstvenu halofitnu vegetaciju), kao i preostali ostaci šume skadarskog hrasta lutnjaka (*Quercus robur scutariensis*) u Štoju, u zaleđu Velike plaže i Ulcinja. Ptičja fauna na tim lokalitetima ugrožena je lovom.

Deponije

U Podgorici je, saglasno strateškom master planu za upravljanje otpadom, izgrađen regionalni centar za obradu otpada (koji podrazumijeva prostor za odlaganje otpada, reciklažni centar i druge sadržaje, u daljem tekstu: regionalni centar) koji ispunjava uslove utvrđene u propisima koji se odnose na ovu oblast, a koji su usaglašeni sa EU direktivama. U sklopu ovog regionalnog centra izgrađeno je postrojenje za reciklažu i postrojenje za tretman otpadnih vozila i na njemu se odlaže otpad sakupljen na teritoriji Glavnog grada Podgorice i opštine Danilovgrad (projektovan je da prihvati i otpad sa teritorije opštine Cetinje). Ovim je obezbijedeno da se na način koji zadovoljava propisane standarde, odlaže otpad sa teritorija koje imaju preko 200.000 stanovnika, što čini 35 % stanovništva Crne Gore. S obzirom da se procenat prikupljanja nastalog otpada u pojedinoj opštini kreće u prosjeku od oko 80%, znači da procenat pravilno tretiranog otpada u odnosu na proizvedeni u Crnoj Gori iznosi oko 25 %.

Vlada Crne Gore je, kao podršku jedinicama lokalne samouprave, obezbijedila sredstva u iznosu od 1,6 miliona € za izradu projektne dokumentacije (studija izvodljivosti, elaborata procjene uticaja na životnu sredinu i glavnih projekata). Za regionalan centar u Baru na lokalitetu „Možura“ (za opštine Bar i Ulcinj) urađena je projektna dokumentacija, obezbijedena su finansijska sredstva iz kredita Svjetske banke za izgradnju I faze regionalnog centra u Baru, na lokaciji „Možura“. Tokom ljetnjih mjeseci otpočeli su radovi na izgradnji regionalnog centra, tako da se izgradnja ovog centra očekuje u aprilu/maju 2012. godine. U toku su aktivnosti vezane za stvaranje preduslova za izgradnju još četiri regionalna centra čime će se stvoriti uslovi za odlaganje ukupno sakupljenog otpada u Crnoj Gori u skladu sa EU standardima, i to u: Kotoru, na lokalitetu „Trešanjski mlin“ (za opštine Kotor, Budva, Tivat i eventualno Herceg Novi); Nikšiću, na lokalitetu „Budoš“ (za opštine Nikšić, Šavnik i Plužine); Pljevljima (za opštine Pljevlja i Žabljak - dokumentacija je rađena za lokalitet „Jelin potok“, ali je Opština Pljevlja odustala od ove lokacije, nakon čega je urađena studija za izbor nove lokacije); Bijelom Polju, na lokalitetu „Čelinska kosa“ (za opštine Bijelo Polje, Kolašin i Mojkovac) i Beranama, na lokalitetu „Vasov do“ (za opštine Berane, Andrijevića, Plav i Rožaje). Za opštinu Herceg Novi planira se izgradnja centra za obradu otpada na lokaciji "Duboki do". Planirano je da aktivnosti na izgradnji ovih centara budu završene tokom 2012. godine. U narednom periodu predviđena je i sanacija postojećih neuređenih odlagališta i radi se na obezbjeđenju sredstava i izradi projektne dokumentacije za realizaciju ovih aktivnosti.

U cilju stvaranja prostorno - planskih pretpostavki za izgradnju ovih centara za lokaciju "Možura" je donesen urbanistički projekat; za lokaciju "Trešanjski mlin" (Vlada Crne Gore utvrdila javni interes i preuzela obavezu izgradnje ovog regionalnog centra) urađen je Nacrt lokalne studije lokacije koji je prošao javnu raspravu; za lokaciju "Budoš" urađena je detaljna razrada lokacije u okviru donesenog Prostornog plana opštine Nikšić, za regionalni centar u Pljevljima u okviru donesenog PUP-a Pljevalja urađena je detaljna razrada lokacije "Repetitor", za lokaciju "Čelinska kosa" Opština

Bijelo Polje je donijela lokalnu studiju lokacije, za lokaciju "Vasov do" donijet je urbanistički projekat; za lokaciju "Duboki do" donesena je lokalna studija lokacije.

2.3. Stanje prirodne baštine

Prirodna baština je i pored povećanog trenda pritiska na njene vrijednosti kroz iskorišćavanje prirodnih resursa, konverziju prirodnih staništa kroz poluprirodna i vještačka, pritiska razvoja turizma u zaštićenim zonama kao i neadekvatno riješenog pitanja otpada i otpadnih voda, u velikoj mjeri očuvana.

U Crnoj Gori su pod zaštitom 53 objekta. U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom zaštićeno je 124 929 ha ili 9.04 %, dok se u skladu sa zaštitom po osnovu obaveza iz preuzetih relevantnih međunarodnih sporazuma nalazi 237.899 ha ili 17,22 %. Ukupno, po oba osnova, zaštićena područja prirode obuhvataju 20,76 % državne teritorije, pri čemu postoje područja koja su zaštićena po oba osnova (npr. NP Skadarsko jezero kao nacionalni park i vlažno područje u skladu sa RAMSAR konvencijom, NP Durmitor kao nacionalni park i UNESCO zaštićeno područje svjetske prirodne baštine).

Veća nacionalno zaštićena područja u Crnoj Gori su: Nacionalni park „Durmitor”, Nacionalni park „Skadarsko jezero”, Nacionalni park „Biogradska gora”, Nacionalni park „Lovćen” i Nacionalni park „Prokletije”.

Međunarodno zaštićena područja su slivno područje rijeke Tare, M&B UNESCO Rezervat Biosfere, uključujući NP Durmitor sa kanjonom rijeke Tare, površine 182.889 ha; Nacionalni park „Skadarsko jezero” - Ramsarsko područje (Lista wetland područja od međunarodnog značaja, posebno kao stanište vodenih ptica) površine 40.000 ha; Kotorско – risanski zaliv, opština Kotor površine 15.000 ha.

U proceduri su izrade: Studija zastite za Regionalni park Piva, Studija zastite za regionalni park Komovi kao i Studija zaštite za reviziju granica NP Durmitor.

2.4. Stanje u oblasti prirodnih i tehničko - tehnoloških nesreća

U oblasti prirodnih i tehničko - tehnoloških nesreća, a na osnovu Zakona o zapaljivim tečnostima i gasovima tokom 2011. godine sprovodile su se aktivnosti na izradi i donošenju podzakonskih akata, u svrhu bolje i adekvatnije implementacije zakona.

Crnoj Gori realnu i značajnu komponentu opasnosti predstavljaju i geološki hazardi koji su uslovljeni naglim i nekontrolisanim pokretima velikih stijenskih masa i tla, kao što su: velika klizanja tla, veliki odroni stijena, likvifakcija tla u dinamičkim uslovima, kao i drastična promjena nivoa i izdašnosti podzemnih i nadzemnih voda.

U 2011. godini urađeni su Nacionalni planovi: za zaštitu od ekstremnih meteoroloških pojava (grad, suše, vjetrovi, snjegovi); za zaštitu od odrona i klizišta; za zaštitu od

nesreća u saobraćaju (drumski i željeznički saobraćaj); za zaštitu od havarija na elektroenergetskim postrojenjima i hidrotehničkim objektima; za zaštitu od poplava i za zaštitu od tehničko - tehnoloških hazarda (opasne materije, zapaljive tečnosti i gasovi, kontrolisana roba, NUS). Formirani su specijalizovani timovi: za spašavanje od poplava, kao i nabavka adekvatnih sredstava i opreme za rad timova, ronilački tim za spašavanje iz rijeka jezera i mora, za spašavanje na planinama – gorska služba spašavanja, za spašavanje u pećinama i jamama – speleolozi i za traganje i spašavanje iz ruševina.

U dijelu sistema ranog upozoravanja i u toku 2011. godine su nastavljene aktivnosti na izradi projekta FIREWATCH, koji se realizuje u saradnji sa Njemačkom firmom IQ Wireless – Fire Watch iz Berlina. Projektom je predviđeno postavljanje kamera za nadzor terena na postojeću infrastrukturu, bazne stanice mobilnih provajdera i radio difuznog centra. Kamere imaju mogućnost rotacije od 360 stepeni, sa dometom od 40 kilometara. U slučaju detektovanog dima ili požara šalje sliku sa tačnom lokacijom centru za nadzor i javljanje.

U oblasti zaštite i spašavanja u 2011. godini donijet je Zakon o izmjenama Zakona o zaštiti i spašavanju i Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o saradnji i zaštiti od prirodnih i drugih katastrofa. Takođe, potpisani su i međunarodni ugovori: Memorandum o razumjevanju između Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore – Sektora za vanredredne situacije i civilnu bezbjednost i Predsjedništva Savjeta ministara Republike Italije – Služba za civilnu zaštitu i Memorandum o razumjevanju između Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i Ministarstva za vanredredne situacije Republike Jermenije.

U toku su aktivnosti u skladu sa Zakonom o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, na zaključivanju Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Slovačke o saradnji u zaštiti od prirodnih i drugih katastrofa i Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Ukrajine o saradnji u zaštiti od prirodnih i drugih katastrofa. Zaključivanje ovih sporazuma ima za cilj da se na kvalitetniji način preciziraju oblici saradnje između Vlada u slučaju prirodnih katastrofa, što uključuje planiranje i sprovođenje mjera za zaštitu, međusobno obavještanje i razmjenu podataka, obrazovanje zajedničkih jedinica za potrebe spašavanja, kao i razmjenu naučnih i tehničkih podataka bitnih za zaštitu od katastrofa.

2.5. Seizmički hazard i seizmički rizik teritorije Crne Gore

Zahvaljujući plodnom dugogodišnjem opservatorijskom radu Seizmološkog zavoda Crne Gore i tehničkim kapacitetima savremene telemetrijske mreže seizmoloških stanica države, fenomen seizmičnosti ovog regiona, kao i specifični prognozni aspekti seizmičke opasnosti na prostoru Crne Gore, danas su poznati na nivou visokog stepena pouzdanosti. Tako, na primjer, pored regionalne karte seizmičke rejonalizacije za cijelu teritoriju Države, izrađene su vrlo detaljne karte (razmjere 1:5.000) seizmičke

mikrorejonizacije za sva urbana područja Crne Gore u njihovom obuhvatu u vrijeme neposredno poslije katastrofalnog zemljotresa iz 1979. godine. Karte sadrže projektne seizmičke parametre, kao i parametre pogodnosti terena za izgradnju objekata, koje je moguće neposredno koristiti za urbanističko planiranje, ali i za projektovanje određenih kategorija objekata, saglasno važećim tehničkim normativima. Za projektovanje objekata visokog rizika, saglasno pomenutim normativima i namjeni tih objekata, neophodno je izvršiti dodatna geofizička i geotehnička ispitivanja na mikrolokacijama takvih objekata.

Seizmički hazard, kao vjerovatnoća realizacije određenog parametra kretanja tla u specifičnom vremenskom periodu, za teritoriju Crne Gore definisan je u više navrata primjenom različitih metodoloških pristupa. Karta seizmičke rejonizacije teritorije Crne Gore iz 1982. godine, još uvijek validno prezentuje generalno stanje seizmičke ugroženosti na prostoru Crne Gore. Upravo završen regionalni, međunarodni istraživački projekat "Harmonizacija karata seizmičkog hazarda za zemlje zapadnog Balkana", koji je finansiran od strane NATO Programa "Nauka za mir i bezbjednost", uz bitne detalje, na vrlo savremen način izražava stanje seizmičkog hazarda na teritoriji Crne Gore i okruženja, u obliku očekivanih maksimalnih dejstava zemljotresa u budućnosti. Značajno je naglasiti da će finalne rezultate ovog projekta biti moguće koristiti kao vrijednu tehničku podlogu u procesu utvrđivanja elemenata Nacionalnih aneksa Eurokodovima, koje Crna Gora ima obavezu da implementira u predstojećem periodu evropskih integracija.

Sve gušća naseljenost i intenzivna izgradnja građevinskih objekata u Crnoj Gori, uz primjenu različitog stepena potrebnog seizmičkog osiguranja, u takvom ambijentu, a posebno u primorskoj regiji, stvaraju jedan svojevrsni paradoks - da se seizmički hazard ne može više tretirati isključivo kao elemenat prirodnih katastrofa. Naime, ovaj paradoks nastaje s jedne strane, kao posljedica nesaglasnosti današnjeg respektabilnog saznanja o karakteristikama i obimu potencijalnih nivoa kretanja tla kod budućih snažnih zemljotresa u regionu, kao i zavidnih dostignuća u praktičnim metodama aseizmičkog planiranja, projektovanja i građenja i s druge strane – neadekvatnog obima primjene tih saznanja u projektantskoj i građevinskoj praksi.

U toku prethodne godine, Seizmološki zavod Crne Gore je registrovao ukupno **941** zemljotres u Crnoj Gori i širem okruženju, kao i više hiljada jačih zemljotresa širom Svjeta. Ukupan broj zemljotresa na teritoriji Crne Gore sa Rihterovom magnitudom iznad 1.0 iznosio je 455.

Kraj 2010. godine, u seizmološkom smislu je bio označen iznenadnim aktiviranjem dva seizmogena žarišta: dana 2. decembra 2010. godine u okolini naselja Brajići kod Budve i na prostoru zapadno od akumulacije hidroelektrane "Piva". Serija zemljotresa u ova dva žarišta trajala je tokom cijelog mjeseca decembra 2010. godine, dok je u zoni Pive, vrlo učestana aktivnost nastavljena do kraja februara 2011. godine.

Vještačko akumulaciono jezero "Piva" (ili "Mratinje") formirano je izgradnjom brane HE "Piva", sa građevinskom visinom 220 metara. Prvo punjenje akumulacionog basena, zapremine 880 miliona kubnih metara, započelo je 1976. godine. Ubrzo nakon formiranja jezera, značajno je pojačana seizmička aktivnost u neposrednom okruženju akumulacionog jezera, pojavom većeg broja manjih zemljotresa.

Dosadašnje iskustvo ukazuje da periodi oživljavanja aktivnosti koincidiraju sa intervalima intenzivnog punjenja i pražnjenja akumulacije, ali i periodima dugotrajnog vrlo visokog vodostaja akumulacionog jezera. Upravo takvo stanje je bilo karakteristično za ovo akumulaciono jezero i tokom cijelog perioda novembar 2010 - januar 2011. godine. Cijeli period seizmičke aktivnosti - od samog početka decembra prošle, do kraja januara tekuće godine, bio je praćen snažnom seizmotektonskom reakcijom geološkog kompleksa karstifikovanih sedimenata u dijelu zemljine kore u tzv. Zoni visokog karsta sjeverozapadne Crne Gore, na prostoru zapadno od akumulacionog jezera "Piva".

Iz navedenog proističe da je širi prostor akumulacije "Piva", kao i cijelih unutrašnjih Dinarida, prirodno predisponiran na stvaranje zemljotresa umjerene jačine (do Rihterove magnitude 5.4) odnosno zemljotresa koji mogu izazvati oštećenja građevinskih objekata, ali umjerenog intenziteta. Takav oblik seizmičnosti realizuje se kroz proces pražnjenja seizmičke energije akumulirane regionalnim tektonskim i geodinamičkim fenomenima, karakterističnim i za cijeli zapadni Balkan, kao i sjeverni obod Mediterana. Formiranjem akumulacije "Piva", oslobađanje te energije u široj zoni akumulacionog jezera "Piva" u vidu zemljotresa, ubrzano je kroz nastanak većeg broja manjih zemljotresa, koji na osnovu seizmostatističke analize te aktivnosti u široj zoni akumulacije, mogu dostići maksimalnu magnitudu od 4.5 jedinica Rihterove skale.

I pored značajnih varijacija seizmičke aktivnosti tokom prethodne godine, generalno se može zaključiti da se stanje zemljotresnog hazarda u Crnoj Gori tokom ovog izvještajnog perioda, nalazilo u okviru utvrđenih očekivanih limita za to specifično svojstvo prirodne sredine na teritoriji Crne Gore. Upravo završeni regionalni, međunarodni istraživački projekat "Harmonizacija karata seizmičkog hazarda za zemlje zapadnog Balkana", na vrlo savremen način je opisao realno stanje seizmičkog hazarda na teritoriji Crne Gore i okruženju. Značajno je naglasiti da će finalne rezultate ovog projekta biti moguće koristiti kao vrijednu tehničku podlogu u procesu utvrđivanja elemenata Nacionalnih aneksa Eurokodovima, koje Crna Gora ima obavezu da implementira u predstojećem periodu evropskih integracija.

2.6. Stanje prostornih podataka

U cilju obezbjeđivanja prostornih podataka nastavljene su (Uprava za nekretnine) započete aktivnosti na osnivanju katastra nepokretnosti: na dijelu područja opština Podgorica, Bijelo Polje, Andrijevića i Berane, ukupne površine od 52.141 ha. Saglasno zahtjevima proisteklim iz Strategije razvoja saobraćaja Crne Gore u dijelu koji se odnosi na izgradnju Autoputa Podgorica – Andrijevića – Berane – Bijelo Polje (Boljare), sprovode se aktivnosti po izrađenom i usvojenom Glavnom projektu, a prema utvrđenim prioritetima.

Nastavljeni su, takođe, radovi na osnivanju katastra nepokretnosti na dijelu područja opština Nikšić, Cetinje, Podgorica, u ukupnoj površini od 88.208 ha. Projekat se realizuje u skladu sa Projektnim zadatkom i Glavnim projektom kojim je realizovan i drugi zaključak Vlade Crne Gore od 26.07.2007. godine na izgradnji Jadransko - jonskog autoputa.

Osnivanjem katastra nepokretnosti se obezbjeđuju podaci o nepokretnostima i pravima na njima. Istovremeno se izrađuju digitalni katastarski planovi sa visinskom predstavom terena i digitalni ortofoto planovi neophodni kao osnovna geometrijska podloga za izradu tehničke dokumentacije kod planiranja prostora.

Izrada katastra nepokretnosti na dijelu područja opštine Podgorica za **23** katastarske opštine na površini od 60.502 ha, započeta je aprila ove godine i u toku je dešifracija na terenu. Sa ovim projektom će za cijelu teritoriju Glavnog grada Podgorice biti zaokružen katastar nepokretnosti. Nastavak, u prethodnom periodu, već započetih aktivnosti na izradi katastra nepokretnosti za 15 katastarskih opština područja Andrijevića, 17 katastarskih opština područja Berane i 7 katastarskih opština područja Mojkovac (MNE-LAMP-7647ME-ICB-TS-09-01) koji se realizuje u okviru Projekta zemljišne administracije iz sredstava zajma Svjetske banke. U toku je dešifracija terena.

Projekat za izradu katastra nepokretnosti za 10 katastarskih opština područja Žabljak (MNE-LAMP-7647ME-ICB-TS-09-02), koji se, takođe, realizuje u okviru Projekta zemljišne administracije iz sredstava zajma Svjetske banke, je završen, a za 2

katastarske opštine u toku je izlaganje podataka na javni uvid u PJ Žabljak. Za Projekat izrade katastra nepokretnosti za 18 katastarskih opština opštine Plav u ukupnoj površini od 45.106 ha (MNE-LAMP-7647ME-ICB-TS-10-03), potpisan je ugovor i projekat je u fazi pripreme terena za aerofotogrametrijsko snimanje.

U toku je realizacija projekta Geografske informacije za razvoj i EU integracije, a odnosi se na obezbjeđivanje ortofoto snimaka za cijelu teritoriju Crne Gore u 20 cm rezoluciji, digitalni model terena (1 tačka na 1m²), unaprjeđenje elektronskih servisa, uspostavljanje kapaciteta za izgradnju nacionalne infrastrukture prostornih podataka i aktivno partnerstvo u EU Inspire programu. Implementiran je GeoPortal Uprave za nekretnine sa servisima pretraživanja, pregleda, preuzimanja, transformacija i pozivanja.

Ažuriranje podataka sajta Uprave za nekretnine, na kojem je omogućeno svim korisnicima uvid u dio podataka sa kojim raspolaže, je nastavljeno. Svi podaci su za informativne svrhe. Podaci se odnose na: vlasničku strukturu, orto – foto za cijelu teritoriju Crne Gore, Digitalnu kartu Crne Gore R1:25000, tematske podatke koji uključuju putnu mrežu, željezničku mrežu, vodene tokove, naseljena mjesta, objekte, digitalni model terena, reljef, administrativne granice, granice katastarskih opština, podatke Monte Pos mreže.

Izrada digitalne topografske karte za preostali dio teritorije, odnosno 30% (35 listova karte) je završeno i do kraja 2011. godine biće publikovana.

3. ZAKLJUČNI STAVOVI

1. Planiranje i uređenje prostora je multidisciplinirani, veoma složeni proces koji, zbog značaja prostora kao nacionalnog dobra, ima izuzetnu važnost u životu svakog naroda i države. Zato je jedan od naših državnih prioriteta čuvanje i oplemenjivanje sveukupnog prostora kojim Država raspolaže – na način koje je održiv za život i rad i sadašnjih i budućih generacija. Optimalna strategija uređenja prostora Crne Gore, u tom cilju, nužno zahtijeva uspostavljanje visokog stepena koordinacije između svih korisnika prostora i nadležnih organa.

Reforme uređenja prostora, pogotovu u njoj implementaciji, nastavljene su, saglasno ciljevima i načelima politike uređenja prostora koji su utvrđeni Prostornim planom Crne Gore, kao i strateškim opredjeljenjima Države u odnosu na održivi razvoj. Politika uređenja prostora, koja predstavlja vitalno značajnu oblast društvenog i ekonomskog razvoja Crne Gore – pokazala je, u izvještajnom periodu, evidentne pozitivne rezultate. Procjenjuje se, međutim, da će kompleksan pristup reformi planskog odnosa prema prostoru, rezultirati još vidljivijim poboljšanjima, budući da finalizacija svih reformi, pa i ove, predstavlja preduslov daljeg razvoja Crne Gore.

Zbog potrebe za unapređenjem kvaliteta postojećih i budućih prostornih rješenja ovaj proces će zahtijevati još veću i kontinuiranu posvećenost svih institucija i društva u cjelini, posebno ako se ima u vidu osnovno polazište o neophodnosti vladavine prava i, s druge strane, ograničene materijalne mogućnost i još uvijek nedovoljne stručne kapacitete;

2. Vladavina prava podrazumijeva sprovođenje legislative. Donijete propise, planske dokumente i druge opšte akte, pojedinačne akte različitih nivoa organa vlasti - međutim, ne prati, u neophodnoj mjeri, spoznaja da se oni moraju, u potpunosti, poštovati. Sve dok propisi i planska dokumentacija ne budu praćeni dosljednom i potpunom primjenom - ne može se govoriti o uspješnom sistemu upravljanja prostorom.

Potrebno je, s tim u vezi, konstatovati da se problemi i konflikti u prostoru ne mogu rješavati isključivo zakonodavstvom i represivnim mjerama odnosno zabranama i kaznama, nego je nužno djelovati i preventivno. U proces rješavanja konflikata u prostoru, od samog početka, moraju biti uključeni svi učesnici procesa, pri čemu najznačajniju ulogu ima javnost čija svijest o važnosti očuvanja prostora, kao nacionalnog dobra, ima nezamjenjivu ulogu i značaj. Zbog toga je neophodno stalno raditi na unapređenju i podizanju te svijesti, kako bi se javnost maksimalno mobilisala i participirala u održivom odnosu prema nacionalnom resursu, kakav je prostor;

3. Pokrivenost prostora planskim dokumentima je samo jedan od uslova funkcionisanja sistema uređenja prostora – ali ne i dovoljan. Planski dokumenti moraju biti izrađeni u skladu sa Zakonom i pravilima struke i, u tom pogledu, ispunjavati visoke standarde primjerene razvijenim zemaljama. To zahtijeva i visok stepen usklađenosti sa sektorskim politikama, parametrima održivosti i uklopljenosti u postojeći ambijent, jer planski dokumenti visokih standarda moraju uvažiti potrebu analitičkog projektovanja buduće namjene prostora, zaštitu temeljnih vrijednosti i resursa i konsekventnu primjenu načela razvoja. Razvoj podrazumijeva društvenu nadgradnju, ukorijenjenu sa identitetom i prostorom pri čemu treba praviti kvalitativnu, sistemsku razliku između razvoja i rasta – i o tome vršiti odgovarajuća edukovanja, jer samo rast je, ponekad, antirazvoj.

Prostorno - planska dokumentacija je, s druge strane, neophodan preduslov razvoja odnosno investicionog interesovanja i ulaganja, radi čega se potencijalnim investitorima moraju pravovremeno predložiti prostorni okviri, utemeljeni na donijetim planskim dokumentima - a sve u kontekstu strateških ciljeva razvoja i zaštite prostora. Razvoj treba posmatrati u tim okvirima, koji često nijesu u korelaciji sa postojećim prostornim resursima. Zbog toga je nužno uspostavljanje i poštovanje kriterijuma za korišćenje prostora i njihovo permanentno preispitivanje i verifikacija;

4. Održivi razvoj prihvaćen je kao definitivni razvojni koncept Države – koja mora učiniti sve u cilju istinskog integrisanja zahtjeva održivosti u razvojne politike i njihovu

praktičnu primjenu. Integralno upravljanje ne smije biti samo u domenu deklarativnog. Ovo je naročito važno za prostore od posebnog značaja za Crnu Goru (obalno područje, nacionalni parkovi) gdje kratkoročne ekonomske koristi mogu da dobiju primat nad dugoročnim zahtjevima za održivošću.

Obalno područje Crne Gore je, sa jedne strane, oblast sa visokim razvojnim potencijalom, posebno u oblasti turizma ali, sa druge, i oblast u kojoj postoje kompleksni odnosi ljudskih aktivnosti i okoline i izraženi pritisci na prirodne resurse. Da bi se, prvenstveno kroz očuvanje prirodnih resursa područja i kvaliteta okruženja, očuvao razvojni potencijal, neophodno je obezbijediti integralno planiranje i upravljanje obalnim područjem.

Ako se uzme u obzir da je usvojenim planovima pokriveno 30,95% površine zone Morskog dobra, te da za 69,05% površine nisu doneseni planovi, postoji opasnost da se u zoni MD novim planovima dođe do dodatnih planiranih površina koje nisu održive sa prostornog, demografskog, ekološkog, ekonomskog stanovišta. Ova činjenica dodatno ukazuje na potrebu rasterećenja kapaciteta kroz izradu integralnog Prostornog plana za obalni pojas. Zbog svega izloženog, pristupilo se izradi državnog planskog dokumenta - Vlada Crne Gore je, naime, donijela Odluku o izradi prostornog plana posebne namjene za obalno područje Crne Gore, koji će plan predstavljati planski osnov za korišćenje potencijala, održivi razvoj, očuvanje, zaštitu i unapređenje obalnog područja.

Ilustracije radi, a u vezi potrebe integralnog sagledavanja potencijala i kapaciteta obalnog područja, postojeće i planirano stanje po strukturi namjena u važećem PPPN MD - ukazuje da su planirane površine za gotovo 2.000.000 m² veće od postojećih površina.

Kapacitete obalnog područja treba posebno analizirati i sa aspekta potrebe planiranja novih površina za stanovanje, koje u datim okolnostima predstavljaju opstrukciju razvoja turizma i tamošnjih infrastrukturnih kapaciteta;

5. Složenost problema neuravnoteženog regionalnog razvoja prepoznao je Prostorni plan Crne Gore do 2020. godine, koji ima implikacije na ukupni ekonomski prosperitet Države. U tom domenu, u fokusu djelovanja Ministarstva i drugih nadležnih organa je stvaranje prostorno - planskih pretpostavki za bolje korišćenje prirodnih, privrednih i drugih potencijala manje razvijenih djelova Države. Takva politika upravljanja prostorom predstavlja osnovu za brže dostizanje uravnoteženog regionalnog razvoja koji je ključan za ekonomsku socijalnu i demografsku homogenost Crne Gore;

6. U segmentu zemljišne politike čvrsti ekonomski kriterijumi se, još uvijek, nedovoljno primjenjuju u ovoj oblasti, jer postojeći instrumenti zemljišne i fiskalne politike ne omogućavaju povraćaj i kapitalizaciju društvenih ulaganja, čak ni na duži rok.

Još uvijek nije, u potrebnoj mjeri, uspostavljena međuzavisnost i uslovljenost između komunalnog opremanja građevinskog zemljišta i izgradnje na istom, pa su česti slučajevi podstandardne urbanizacije i neformalne organizacije naselja, uprkos postojanju planskog dokumenta, odnosno detaljne razrade.

Sa prostornog aspekta, realizacija planskih dokumenata se obezbjeđuje instrumentima zemljišne politike koji predstavljaju osnovni uslov urbane politike uopšte. Za realizaciju planskih rješenja bitni su, osim vlasničkih pitanja i pitanja evidencije zemljišta, i intervencija države na tržištu zemljišta, način privatizacije zemljišta i dr. U tom smislu, neophodno je uvođenje tržišnog sistema korišćenja i upravljanja građevinskim zemljištem, uz korišćenje mjera i instrumenata prostornog planiranja, kao osnovnog korektiva.

Evidentna je neujednačenost pa i nepostojanje cjelovite metodologije u obračunu naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta u svim opštinama, što predstavlja veliko opterećenje za efikasnost i preglednost sistema. Osim toga, još uvijek nije, u punoj mjeri, uspostavljena međuzavisnost i uslovljenost između komunalnog opremanja građevinskog zemljišta i izgradnje na istom, pa su česti slučajevi podstandardne urbanizacije i neformalne organizacije naselja, uprkos postojanju planskog dokumenta, odnosno detaljne razrade;

7. U toku 2011. godine, na državnom nivou donijeto je **5** planskih dokumenata, a u toku je izrada i donošenje još **17** dokumenata, od čega su **4** planska dokumenta lokalnih samouprava, koje donosi Vlada, shodno zakonskom ovlašćenju.

Kao najznačajnije, ističemo planove koji se odnose na prostore od posebnog značaja za Državu i na kapitalne infrastrukturne objekte, i to: PPPN za Durmitorsko područje, PPPN za Obalno područje Crne Gore, DPP za koridor dalekovoda 400 kV sa optičkim kablom od Crnogorskog primorja do Pljevalja i podmorski kabl 500 kV sa optičkim kablom Italija – Crna Gora, DPP za prostor višenamjenskih akumulacija na rijeci Morači, DPP za prostor višenamjenskih akumulacija na rijeci Komarnici, DPP za Jadransko - jonski autoput, PPPN za Nacionalni park „Lovćen“, znatan broj studija lokacija u zahvatu morskog dobra i Nacionalnog parka Skadarsko jezero, PUP Ulcinj.

Lokalne samouprave donijele su **71** planski dokument (od čega su 17 izmjene i dopune postojećih), a u toku je izrada još **204**. U odnosu na prethodnu, 2010. godinu (**39**), broj donijetih lokalnih planskih dokumenata je značajno povećan.

Donijeti planski dokumenti predstavljaju značajan doprinos, jedan od prvih koraka u pravcu unapređenja stanja uređenja u prostoru. Procjenjuje se da će ovi planski dokumenti privući veliki broj domaćih i stranih investitora, prvenstveno u oblasti turizma, te da će se planiranom izgradnjom povećati broj zaposlenih. Takođe, povećaće se direktni državni prihodi, a time i ukupna socijalno - ekonomska dobrobit. Pored direktnih efekata očekuje se čitav niz posrednih ekonomskih i drugih efekata koji će se pozitivno odraziti na BDP Države;

8. Od donošenja Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, koji predviđa obavezu lokalnih samouprava da, u određenom roku (koji je produžen novelom Zakona do 31.12. 2012. godine) donesu prostorno - urbanističke planove opština, protekle su više od tri godine, a ovaj, za lokalne samouprave strateški dokument kojim se određuju ciljevi i mjere prostornog i urbanističkog razvoja lokalne samouprave – donijele su samo **4** opštine (Tivat, Mojkovac, Žabljak i Pljevlja). Kašnjenje u donošenju planova uzrokovano je, prvenstveno, nedovoljnom posvećenošću lokalnih samouprava problematici uređenja prostora, iako ne treba zanemariti ni problem nedostajućih finansijskih sredstava. Planovi koji se realizuju putem Projekta zemljišne administracije i upravljanja (Land Administration and Management Project – LAMP), zbog sprovođenja posebne procedure, takođe kasne sa izradom;

9. Pristup lokalnih samouprava sopstvenom razvoju ukazuje na nedovoljno kritičko sagledavanje kapaciteta prostora i potrebe za njegovom zaštitom – a što se naročito ogleda u ekspanziji stanogradnje. Na to je, svakako, uticao i nagli rast većih gradova, kao i globalna pojava raseljavanja ruralnih područja u gradove, a s ciljem postizanja višeg životnog standarda kroz zaposlenje, komunalnu opremljenost i opšte obrazovanje. Ovo je dovelo, u mnogim srednjim i većim gradovima, do neodgovarajućeg “širenja” gradova i pratećih posljedica nekvalitetne i bespravne gradnje.

Neophodno je, stoga, sistemsko izučavanje i obrada problematike naselja, kroz pokretanje nacionalnog projekta strategija i koncepta sistema naselja – proces urbanizacije, skladni, humani i održivi razvoj gradova, te revitalizaciju pojedinih naselja i kulturnog nasleđa, kao nosioca prostornog identiteta područja;

10. Odluka o izradi planskog dokumenta donosi se u skladu sa Programom uređenja prostora, koji se donosi svake godine. Program, pored ostalog, sadrži procjenu potrebe izrade novih, odnosno izmjene i dopune postojećih planskih dokumenata i mjere od značaja za izradu i donošenje tih dokumenata. Programe uređenja prostora za 2011. godinu nijesu donijele opštine: Cetinje, Plužine i Šavnik;

11. Sistem uređenja prostora mora biti usklađen sa ostalim sektorskim politikama iskazanim u posebnim propisima iz oblasti zaštite životne sredine, energetike, saobraćaja, zaštite kulturne i prirodne baštine, poljoprivrede, razvoja infrastrukturnih sistema, turističkih kapaciteta, prevencije elementarnih nepogoda i tehničko - tehnoloških incidenata i dr - koji mogu imati uticaja na stanje u prostoru.

S tim u vezi, organi, privredna društva, ustanove i druga pravna lica su učesnici procesa uređenja prostora, počev od obaveznog dostavljanja podataka, predloga i mišljenja, zatim same procedure izrade planskih dokumenata, pa sve do njihove implementacije - shodno propisanoj legislativi u resornim oblastima. Na unapređenju sektorske komunikacije, normativno i sprovedbeno treba i dalje raditi;

12. U cilju unapređenja poslovnog ambijenta (uvođenje sistema „one stop shop“, rokovi za donošenje obaveznih planskih dokumenata, uspostavljanje efikasnijeg inspekcijskog nadzora), a time i otklanjanje ograničenja na koja je ukazala dosadašnja praksa, izvršeno je inoviranje aktuelnog Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata.

Crna Gora je potpisnica Protokola o integrisanom upravljanju priobalnim područjem Sredozemlja (Madrid 2008. godine, u Skupštini Crne Gore je u proceduri zakon o potvrđivanju Protokola), čime se obavezala da kroz svoju regulativu, kao i kroz obalne strategije, planove i programe omogući sprovođenje ciljeva i načela utvrđenih Protokolom. S druge strane, dugogodišnja primjena ovog propisa ukazala je da određena pitanja treba drugačije urediti odnosno doraditi – kako bi se otklonila određena pravna nesigurnost i nejasnoće, koje, iz datih rješenja, mogu proisteci. Nesporno je da je odgovarajuća pravna regulativa, koja treba da ima u vidu i međunarodne standarde i praksu – preduslov za potpunu, sveukupnu, održivu valorizaciju morskog dobra.

Vlada Crne Gore, utvrdila je **Nacrt zakona o morskome dobru**, sa programom održavanja javne rasprave – kojim se propisom uređuje pitanje upravljanja, korišćenja, unapređenja, održavanja, zaštite, kao i druga pitanja od značaja za morsko dobro;

13. Uredba o sadržini dokumentacione osnove i vođenju informacionog sistema o prostoru, koju je Vlada donijela 2010. godine, obavezuje na implementaciju prostornog informacionog sistema (PIS) - koji omogućava prijem, obradu, prikaz geografskih informacija, asocijativnih i opisnih podataka o prostornim objektima. Cilj sistema je da se omogući korisnicima pregled podataka nad kojima mogu da vrše različite upite i analize putem Web aplikacija. Suština modela podataka je integracija podataka. GTZ je uradio MonPlanGML model podataka, a analizu modela i primjedbe na model urađene su od strane WIND d.o.o.

Wind d.o.o. je pripremio Uputstvo za primjenu Pravilnika o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, kriterijumima namjene površina, elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima - u kom je dat pregled Pravilnika i modela, preporuke za implementaciju modela u Topobase i sistem kontrole planskih dokumenta. Sledeći korak je formiranje baze prostornih podataka sa testnim periodom korišćenja do polovine 2012. godine;

14. Nacionalnom stambenom strategijom Crne Gore za period od 2011. do 2020. godine (i Akcionim planom za period od 2011. do 2015. godine) predviđeni su glavni pravci stambene politike odnosno stvaranje zakonskih pretpostavki za unapređenje stanja u oblasti upravljanja građevniskim zemljištem, regularizacije nelegalno podignutih objekata i institucionalno jačanje resora koji se bave pitanjem razvoja stambenog sektora.

Imajući u vidu Nacionalnu stambenu strategiju, obaveze koje proističu iz Bečke deklaracije o neformalnim naseljima u Jugoistočnoj Evropi, Plan pretvaranja neformalnih naselja u formalna i regularizaciju objekata sa posebnim akcentom na seizmičke uslove, Akcioni plan pretvaranja neformalnih naselja u formalna i regularizacije objekata – pristupilo se aktivnostima za rješenje ovog, višestruko, veoma važnog pitanja, koje opterećuje ne samo oblast uređenja prostora, nego i utiče na druge oblasti socijalnog i ekonomskog stanja;

15. Država, dakle, ulaže velike napore u cilju suzbijanja bespravne gradnje - uređenjem administrativnog prostornog okvira, stvorice se pretpostavke za pretvaranje neformalnih naselja u formalna, odnosno za legalizaciju onih bespravnih objekata (Zakon o regularizaciji neformalnih objekata), koji nijesu u koliziji sa prostorno - planskom dokumentacijom, što je značajno i zbog socijalne, materijalne i demografske komponente ovog problema.

Očekuje se da će postupak regularizacije započeti u prvoj polovini 2012. godine, budući da se radi o dugoročnom i veoma kompleksanom poslu, koji zahtijeva uključenost i punu angažovanost velikog broja subjekata – imajući posebno u vidu neophodnost rješavanja pitanja komunalne infrastrukture, kao i provjere sigurnosti objekata u pogledu njihove stabilnosti u odnosu na seizmičke uticaje.

Opštine, i dalje, nemaju podatke o bespravnim objektima na svojoj teritoriji, osim opština Bijelo Polje i Žabljak – u Žabljaku ima 1047, a u Bijelom Polju 3569 objekata izgrađenih bez građevinske dozvole.

Popis bespravnih objekata i objekata bez upotrebne dozvole bila je obaveza lokalnih samouprava ustanovljena još Zakonom o izgradnji objekata 2000. godine. Takođe, ovim propisom lokalne samouprave su bile obavezane da, nakon izvršenog popisa, preduzmu mjere za pokretanje odgovarajućih postupaka radi utvrđivanja mogućnosti za izdavanje građevinske, odnosno upotrebne dozvole ili za rušenje objekata, ako izdavanje ovih dozvola nije moguće. Rok za izvršenje ovih poslova bio je 3 godine od dana stupanja na snagu ovog zakona (2 godine za popis i 1 godina za mjere). U skladu sa ovlašćenjem iz ovog zakona, u cilju da se olakša rad lokalnih samouprava na tom planu, te utvrdi jedinstvena metodologija – donijet je i Pravilnik o načinu vršenja popisa objekata izgrađenih bez građevinske dozvole odnosno objekata koji se koriste bez upotrebne dozvole i sadržini podataka („Službeni list RCG”, broj 19/02).

Iako je sa nivoa Države dat obavezujući okvir za popis bespravnih objekata – to, očigledno, nije uticalo na lokalne samouprave da se posvete ovom poslu;

16. Sprovođenje propisa podrazumijeva i odgovarajući inspekcijski nadzor. U cjelini posmatrano, efekti inspekcijskih službi su značajno poboljšani, mada su i dalje evidentni problemi sa kadrovskom popunjenošću inspekcija, što umanjuju rezultate angažmana

Države na suzbijanju bespravne gradnje. Ipak, činjenica je da je bespravna gradnja značajno smanjena;

17. Ciljevi politike uređenja prostora u Crnoj Gori predstavljaju jasan i kreativan okvir za djelovanje svih relevantnih institucija i organa vlasti. Tim ciljevima, Ministarstvo održivog razvoja i turizma pristupa sa maksimalnim usmjerenjem ka najvišim međunarodnim standardima, u svim segmentima tretiranja prostora i održivog razvoja. Naime, za suštinske promjene prethodnog sistema koji je pokazao evidentne slabosti, neophodni su visoko postavljeni vrednosni i kvalitativni okviri, a za odgovarajuće djelovanje – stručni i posvećeni ljudski resursi, riječju – profesionalci.

Duboki reformski zahvati u oblasti uređenja prostora moraju biti praćeni jačanjem sada nedovoljnih administrativnih i stručnih kapaciteta. Sadašnji obrazovni sistem ne generiše dovoljno stručnog kadrovskog potencijala za predmetnu oblast. Zbog toga je potrebno stvarati uslove za školovanje i permanentno stručno usavršavanje kadrova za rad na problematici upravljanja prostorom, na svim nivoima.

Odnos građana prema najvrjednijem resursu kojim Crna Gora raspolaže, predstavlja osnovu uspješnosti upravljanja prostorom, pa je, stoga, nastavljen i intenziviran proces usmjeravanja građana ka odgovornijem odnosu prema prostoru, čemu su doprinos, svakako, dali mediji, nevladine organizacije ali i obrazovne institucije - čije se značajnije učešće očekuje i u narednom periodu.

4. PREDLOG MJERA

Polazeći od zaključnih stavova, Ministarstvo održivog razvoja i turizma smatra neophodnim:

1. Da se prostor Crne Gore štiti i unapređuje i da se proces reformi politike uređenja prostora nastavi, saglasno ciljevima i načelima politike uređenja prostora imajući, prvenstveno, u vidu Prostorni plan Crne Gore, kao i strateška opredjeljenja Države u odnosu na održivi razvoj, obalno područje i ravnomjerni regionalni razvoj.

Konflikte u prostoru treba rješavati na način što će se pri svakom zahvatu u prostor, nadležni organi imati u vidu ciljeve razvoja i zaštite prostora odnosno utvrđenu politiku u ovoj oblasti.

Nadležni organi državne i lokalne uprave, obrazovne i druge institucije, privredna društva i druga pravna lica, strukovna udruženja, civilni sektor, građani - treba da se angažuju da se ovaj reformski proces etablira i zaživi;

2. Da se kroz potpunu i sveobuhvatnu implementaciju zakona i drugih propisa obezbijedi stabilnost uslova i pojednostavljivanje procedura vezanih za uređenje

prostora i izgradnju objekata. Ovo podrazumijeva stručnu i efikasnu administraciju, i na državnom i na lokalnom nivou, intezivnu komunikaciju, kao i primjeren nivo koordinacije.

Nužna je, pri tome, ne samo implementacija propisa iz oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata, već i ostalih propisa koji utiču na stanje u prostoru, u prvom redu propisa o zaštiti životne sredine, morskom dobru, poljoprivredi, zaštiti prirode, spomenicima kulture, saobraćaju, energetici i dr.

U tom cilju, svi nadležni organi su dužni da preduzimaju sve raspoložive mjere, radnje i sankcije (upravne, prekršajne, krivične), za sva pravna i fizička lica, bez izuzetka, koja ne postupaju po propisima utvrđenim obavezama;

3. Da se kreira proaktivni i integrativni sistem prostornog planiranja koji će podstaći investicije i olakšati održivi razvoj, uspostave optimalni uslovi uslovi za funcionisanje efektivnog prostornog planiranja na regionalnom i lokalnom nivou, kao i uspostave standardi za planiranje i donošenje odluka uz poštovanje principa prostornog planiranja, a naročito poštovanja prava građana, vlasništva zemljišta i drugih nepokretnosti.

U tom smislu neophodno je:

- promovisanje zajedničke strateške vizije i uspostavljanje (definisane) prioriternih rješenja (ciljeva) za prostorni razvoj kroz jasna dokumenta strateške politike i pozitivne uloge koju prostorno planiranje igra u postizanju tih ciljeva;
- zakonska regulativa koja omogućava kreiranje instrumenata prostornog planiranja i politike na različitim prostornim nivoima kroz demokratske i procedure učešća;
- podrška i savjetovanje lokalnih vlasti i pomoć u razvoju kapaciteta na svim nivoima, u smislu profesionalne stručne ekspertize;
- praćenje trendova prostornog razvoja i uticaja prostornog planiranja i korišćenja indikatora i ciljeva;
- obezbjeđivanje neophodne baze podataka i informacija o stanju prostornog razvoja i uticaja na prostorno planiranje;
- edukacija državnih organa i službi o potrebi efekata politika koju vode i djelovanja na prostorni razvoj, te potreba koordinisane politike i djelovanja među svim sektorima pri donošenju prioriternih prostornih rješenja;
- korišćenje sistema podsticaja i sankcija da bi se osigurala efektivna saradnja među sektorima, saradnja preko administrativnih granica, kao i saradnja među različitim nivoima vlasti;
- nadzor nad regionalnim i lokalnim prostornim planiranjem, da bi se osigurala njihova usklađenost sa zakonima i ispravnost u sprovođenju procedura; promovisanje usklađenosti politika i djelovanja među različitim nadležnostima;

4. Da planski dokumenti, koji se donose na lokalnom i na državnom nivou, po svom kvalitetu, zadovoljavaju visoke standarde urbanističke i arhitektonske struke, primjerene najboljim svjetskim dostignućima. U tom cilju, potrebno je obezbijediti adekvatnu studijsku osnovu za izradu planskih dokumenata koja bi i sa ekonomskog aspekta preispitala pozitivne i negativne aspekte prostornih rješenja koja se predlažu, posebno u kontekstu dugoročnih benefita po Državu;

5. Da se u programiranom roku donese Prostorni plan obalnog područja Crne Gore, koji je, ujedno, plan regionalnog karaktera, kojim će se obezbijediti planski osnov za korišćenje potencijala, održivi razvoj, očuvanje, zaštitu i unapređenje obalnog područja. Inače, planski dokumenti su osnovni instrumenti održivog upravljanja obalnim područjem;

6. Da se uredi administrativni prostorni okvir, stvaranjem pretpostavki za pretvaranje neformalnih naselja u formalna, odnosno za legalizaciju onih bespravnih objekata, koji nijesu u koliziji sa prostorno - planskom dokumentacijom – donošenjem Zakona o regularizaciji neformalnih objekata;

7. Da se finaliziraju aktivnosti na uspostavljanju i formiranju dokumentacione osnove i informacionog sistema o prostoru – što predstavlja polaznu poziciju u obavljanju uspješnih poslova uređenja prostora;

8. Da se instrumenti zemljišne politike usklađuju sa praksom razvijenih zemalja EU, kojim će uspostaviti koherentnost ekonomske, fiskalne i kreditne politike, s jedne strane, i zemljišne, komunalne, investicione, urbane i politike zaštite životne sredine, s druge strane.

Potrebno je, u tom cilju, stvoriti mogućnosti za razvoj osmišljene, tržišno usmjerene, podsticajne i razvojne zemljišne politike koja bi bila u službi sprovođenja principa održivog razvoja i racionalnog gazdovanja prostorom.

Među osnovnim ciljevima buduće zemljišne politike trebalo bi da budu kvantifikacije i oporezivanja rente, neaktivnost na građevinskom zemljištu i njegovo sankcionisanje i uopšte tretiranje zemljišta koje se ne koristi u skladu sa njegovom prostorno - urbanističkom namjenom.

Jedan od značajnih problema upravljanja prostorom predstavlja komunalna infrastruktura, koja je preduslov implementacije planskog dokumenta odnosno izgradnje objekata. Potrebno je, stoga, preduzeti odgovarajuće aktivnosti, u saradnji sa lokalnim samoupravama, na unapređenju pitanja vezanih za komunalnu infrastrukturu;

9. Da se preduzmu neophodne mjere u cilju smanjenja ekspanzije stanogradnje u zahvatu ili neposrednom okruženju turističkih zona obalnog pojasa, imajući u vidu strateško opredjeljenje za razvojem visoko kvalitetnog turizma, kao i kapacitete prostora i infrastrukture. To podrazumijeva drugačiji pristup razvoju koji će biti oličen kroz izradu

prostorno - urbanističkih planova lokalnih samouprava i reviziju postojećih opredjeljenja koja nedovoljno kritički sagledavaju kapacitete prostora i potrebu za njegovom zaštitom.

Potrebno je, u tom cilju, pružiti podršku projektima izgradnje objekata turističke privrede koji mogu produžiti trajanje turističke sezone i pozitivno djelovati na nacionalnu ekonomiju (golf tereni, objekti kongresnog, zdravstvenog i ostalih vidova turizma koji trenutno nijesu u dovoljnoj mjeri zastupljeni u turističkoj ponudi);

10. Da lokalne samouprave hitno i neodložno donesu, u skladu sa zakonom, prostorno - urbanističke planove, kojim se određuju ciljevi i mjere prostornog i urbanističkog razvoja lokalne samouprave, u skladu sa planiranim ekonomskim, socijalnim, ekološkim i kulturno - istorijskim razvojem.

U slučaju da se prostorno - urbanistički planovi ne donesu u propisanim rokovima, potrebno je pokrenuti postupak odgovornosti lokalnih samouprava, u skladu sa zakonom;

11. Da se, u postupku izrade i donošenja prostorno urbanističkih planova i ostalih lokalnih planskih dokumenata - sagleda mogućnost uklapanja bespravno sagrađenih objekata, u svim slučajevima kada je to moguće sa aspekta propisa o uređenju prostora i izgradnji objekata.

Propisi obavezuju da prostorno urbanistički planovi, kao i ostali lokalni planski dokumenti obavezno sadrže uslove odnosno smjernice za uklapanje i legalizaciju neformalnih objekata izgrađenih bez građevinske dozvole.

Ilustracije radi, u opštini Bar podnijeto je 1128 zahtjeva za uklapanje bespravno sagrađenih objekata u planske dokumente opštine;

12. Da lokalne samouprave u potpunosti poštuju zakonska rješenja kojim se uređuje postupak izrade i donošenja planskih dokumenata i rješenja iz Pravilnika o bližem sadržaju i formi planskog dokumenta, kriterijumima namjene površina, elementima urbanističke regulacije i jedinstvenim grafičkim simbolima.

U sklopu poštovanja zakonske procedure je neophodnost donošenja Programa uređenja prostora, na osnovu kojeg se donosi odluka o pristupanju izradi planskog dokumenta.

Posebno je potrebno imati u vidu i odredbu člana 163a Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, kojom je propisano da će se postupak izrade planskog dokumenta za koji je odluka o izradi donijeta prije 1. januara 2008. godine, obustaviti ukoliko se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona (jul 2011. godine) ne utvrdi predlog planskog dokumenta;

13. Da nadležni organi imaju u vidu, odnosno sagledaju planske dokumente sa aspekta perioda za koji su donijeti, budući da se radi o aktima temporalnog karaktera koji

prestaju da važe istekom perioda za koji su bili donijeti (Rješenje Ustavnog suda Crne Gore U. br. 108/08 od 30. septembra 2010. godine);

14. Da organi državne uprave, privredna društva i druga pravna lica, mišljenja na lokalna planska dokumenta, dostavljaju Ministarstvu održivog razvoja i turizma, na način i u rokovim propisanim članom 39 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata. Svako kašnjenje ili dostava nekompletnih mišljenja utiče na efikasnost i kvalitet procesa;

15. Da se nastavi sa započetom praksom raspisivanja javnog konkursa za složene i atraktivne djelove urbanih cjelina i drugih prostora;

16. Da se usklađuju, u cilju unapređenja stanja uređenja prostora, sektorske politike na nivou državne uprave, što obavezuje na međusobnu usklađenost zakonodavstva i strateških dokumenata, te permanentnu koordinaciju i komunikaciju pri izradi i sprovođenju propisa. Ovo se posebno odnosi na organe koji obavljaju poslove državne uprave u oblasti ekonomije, saobraćaja, turizma, poljoprivrede, finansija, kulture;

17. Da se na lokalnom i državnom nivou u roku od godinu dana digitalizuju svi važeći planski dokumenti i obezbijedi jedinstveni centralni registar planskih dokumenta gdje bi bilo moguće ostvariti uvid u sadržaj svih planova koji su na snazi u Crnoj Gori;

18. Da se kroz sve nivoe obrazovnog sistema, medija i drugih oblika komunikacije stanovništvo edukuje i usmjerava ka odgovornom odnosu prema prostoru;

19. Da Univerziteti posebnu pažnju posvete izučavanju i obuci budućih visoko stručnih kadrova za oblast uređenja prostora i da u svojim nastavnim programima obezbijede kvalitet i sadržaj primjeren trenutnim potrebama. U ovom kontekstu posebno je potrebna saradnja sa referentnim međunarodnim institucijama;

20. Da se kontinuirano sprovode aktivnosti nadležnih inspekcija na suzbijanju bespravne gradnje, kontroli kvaliteta gradnje, sprovođenja planskih dokumenata, kao i nadzora nad njihovom izradom i donošenjem;

U tom cilju, neophodno je da se i dalje radi na poboljšanju uslova rada inspekcijskih službi, posebno u iznalaženju mogućnosti za kadrovsko jačanje inspekcija.

Koordinaciju po pitanjima rada inspekcijskih službi u odnosu na građenje objekata - imajući u vidu i Memorandum o saradnji u sprečavanju, otkrivanju i gonjenju izvršilaca krivičnih djela protiv životne sredine, potrebno je nastaviti;

21. Da se nastave aktivnosti na poboljšanju administrativnih kapaciteta, kako u pogledu lica koja nemaju neophodnu stručnu osposobljenost – tako i u slučaju evidentnog, nedostajućeg kadra na svim nivoima. Na tom planu, potrebno je raditi na stvaranju uslova za obuku i edukaciju kadra i na lokalnom i na državnom nivou.

Edukacija kadrova predstavlja nezaobilaznu komponentu stvaranja stručnih, ljudskih resursa, pri čemu je neophodna saradnja svih institucija i subjekata na tom planu – Vlade, Ministarstva, Univerziteta, strukovnih udruženja i međunarodnih organizacija.

Treba nastaviti sa organizovanjem seminara, radionica, konsultantskih skupova, na kojima će se prezentirati i razmjenjivati domaća i strana iskustva i dostignuća, a time doprinosti edukaciji svih učesnika u procesu uređenja prostora i izgradnje objekata.

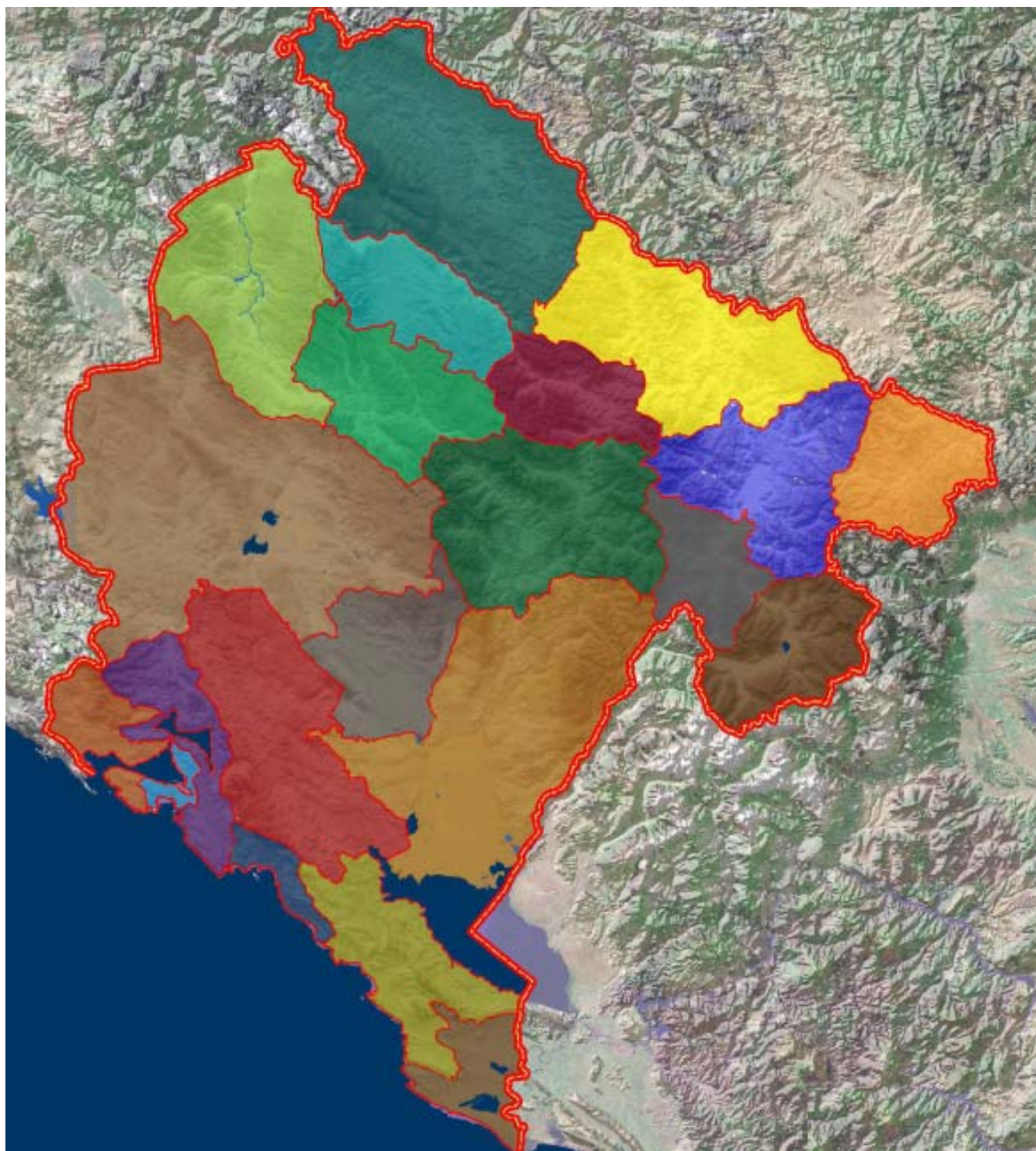
Ovaj izvještaj objaviće se u „Službenom listu Crne Gore“.

Broj : 03 – 1156/3

Podgorica, 1. decembra 2011. godine

Vlada Crne Gore
Predsjednik,
dr Igor Lukšić s.r.

DODATAK

A. Pojedinačne aktivnosti lokalnih samouprava

Andrijevica

Program uređenja prostora za 2011. godinu **je donesen.**

U toku je **izrada** PUP – a opštine Andrijevica.

Finansiranje izrade planskih dokumenata vrši se iz sredstava Opštine, Svjetske banke i UNDP. **Saradnja sa međunarodnim institucijama** je ostvarena kroz donacije UNDP i kredita Svjetske banke za obnovu i razvoj.

Izdati su: urbanističko - tehnički uslovi (6) i građevinske dozvole (4).

Podzakonski akti: Program privremenih objekata za 2011. godinu.

Bar

Program uređenja prostora za 2011. godinu **je donesen.**

U toku 2011. godine **doneseno je:** DUP Brca, DUP Zeleni pojas, DUP Šušanj – Zona rezerve I, DUP Veliki pijesak, DUP Pečurice - Centar, DUP Bušat, LSL Alhambra – Maljević i LSL Mišići I.

Učešće javnosti pri izradi planskih dokumenata se obezbjeđuje preko prikupljanja inicijativa građana za izradu planskih dokumenata, kao i kroz javne rasprave.

Finansiranje izrade planskih dokumenata: Izrada lokalnih planskih dokumenata finansira se iz budžeta Opštine Bar. Smatramo da bi trebalo vratiti mogućnost da izradu plana mogu vršiti i zainteresovani korisnici prostora.

Izdati su: urbanističko - tehnički uslovi (90), građevinske dozvole (8) i upotrebne dozvole (10).

Uređivanje građevinskog zemljišta se vrši na osnovu godišnjeg Programa uređenja prostora. Sredstva za realizaciju definišu se kroz kapitalni budžet Opštine Bar. Rokovi za realizaciju zavise od realizacije budžeta. Ukupan iznos ugovorenih obaveza inestitora po osnovu plaćanja naknade za uređivanje građevinskog zemljišta u 2011. godini iznosi: 2.062.240,52 €, od čega je do danas naplaćeno 1.592.029,0 €.

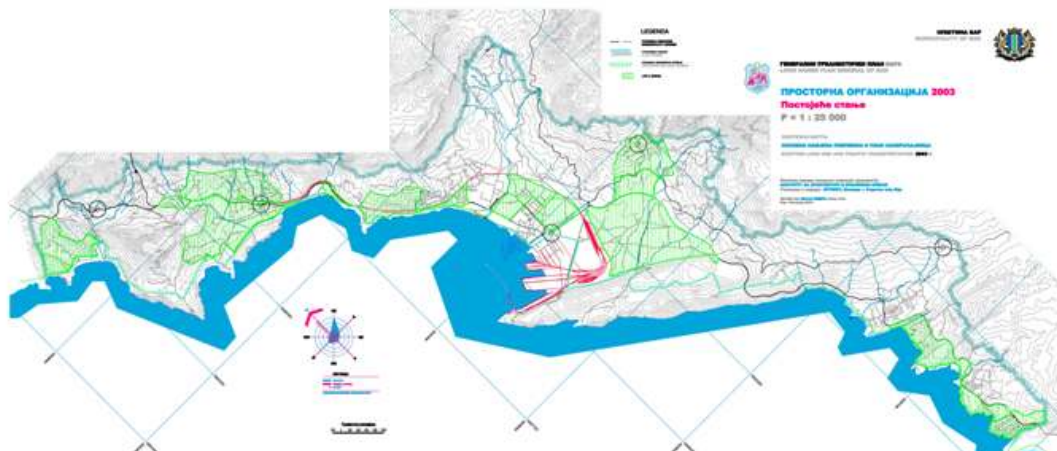
Nije sproveden nijedan **arhitektonsko - urbanistički konkurs** u skladu sa članom 30 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata.

Zahtjevi korisnika prostora: Zahtjevi korisnika, kako pojedinačni, tako i grupa građana, ustanova i preduzeća, već je dosegao broj koji se dosadašnjom dinamikom izrade i donošenja planova ne može zadovoljiti.

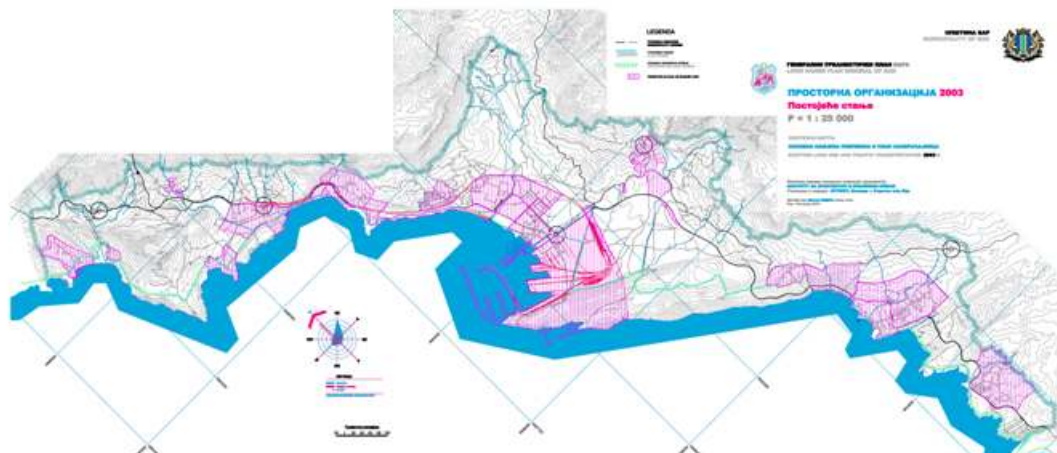
Zahtjevi za uklapanje bespravno sagrađenih objekata u planski dokument: 1128.

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: Osnovni preduslov za unaprijeđenje politike uređenja prostora su adekvatni podaci (dokumentaciona osnova) o prostoru. Prostorni i drugi podaci koji se tiču naročito izgrađenih fizičkih struktura su veoma skromni, a često su netačni ili nedovoljno precizni (što je veoma bitno kada je riječ o planiranju). Planovi ne bi trebalo da se bave "uklapanjem" pojedinačnih objekata već definisanjem urbanističko tehničkih uslova, a zakonskim rješenjima treba olakšati svim zainteresovanim licima da urbanističko - tehničke uslove mogu ispuniti.

Postoji potreba izrade planskih dokumenata sa detaljnom urbanističkom razradom kako bi se stvorili uslovi ravnomjernog razvoja svih djelova Opštine, ali i vraćanje akta o utvrđivanju lokacije za izgradnju objekata u zakonsko rješenje, kako sprovođenje planova ne bi bilo bez potrebe otežano, već bi mu se mogao dati poseban kvalitet.

Planski dokumenti u izradi opštine Bar

Sinteza katra opštine Bar

Berane

Program uređenja prostora za 2011. godinu **je donesen**.

U toku 2011. godine **doneseni su**: DUP "Agropolimlje", DUP "Obalsko naselje", DUP "Stari grad" i UP "Jasikovac".

U toku je izrada: PUP - a opštine Berane, DUP - a "Gornji Talum", DUP - a "Novo naselje", DUP - a "Jasikovac 2", DUP - a "Petnjica", LSL za prečišćivač i LSL za aerodrom.

Učešće javnosti pri izradi planskih dokumenata obezbjeđeno je putem sprovođenja postupaka podnošenja inicijativa građana na način što se pripremaju anketni listići koji su bili dostupni zainteresovanim korisnicima prostora da na taj način iznesu svoja viđenja uređenja prostora i lične planove za buduću izgradnju na privatnim i javnim površinama, a takođe i putem javnih rasprava.

Finansiranje izrade planskih dokumenata se vrši iz budžeta. Prostorno - urbanistički plan je sufinansirao UNDP. Detaljne planove Petnjica, Jasikovac 2, Novo Naselje i Gornji Talum, finansira UNDP i GTZ.

Opremanje **građevinskog zemljišta** u cilju implementacije planskih dokumenata Opština vrši preko Agencije za izgradnju i razvoj u vidu komunalnog opremanja, a u skladu sa Programom uređenja prostora koji je urađen ali nije usvojen. Takođe postoji mogućnost komunalnog opremanja i od strane investitora.

Izdati su: urbanističko - tehnički uslovi (66), građevinske dozvole (24) i upotrebne dozvole (12).

Nije bilo organizovanih **urbanističko - arhitektonskih konkursa** u izvještajnom periodu.

Na području opštine Berane postoji 312 privremenih objekata, od kojih je 232 od tvrdog građevinskog materijala i 80 kioska.

Objekti izgrađeni sa građevinskom i upotrebnom dozvolom (12).

Objekti izgrađeni sa građevinskom, a bez upotrebne dozvole (12).

Započeto je 30 objekata bez građevinske dozvole.

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: Potrebno usmjeravati ekonomski razvoj koji treba da obezbijedi materijalno povoljniji položaj stanovništva; socijalni razvoj koji dovodi do društvenog i kulturnog prosperiteta; ekološki razvoj koji štiti i unapređuje životnu sredinu i stvara uslove za zdraviji život. Prioritetno raditi na donošenju Prostornog urbanističkog plana Berana (PUP) kao plana najvećeg reda koji treba da definiše usmjerenja dalje organizacije uređenja prostora. Saglasno njegovim smjernicama i mjerama analiziraće se planovi nižeg reda. Uporedo sa ovim nastaviti i to još ažurnije sa donošenjem i realizacijom planskih dokumenata čija je izrada u toku. Planska opredjeljenja favorizovaće rješavanje problema na koje je ukazala analiza sprovođenja planskih dokumenata. Opredjeljenja nacionalne strategije održivog razvoja implementirati kroz sve planove i projekte sa ciljem da se racionalno koriste resursi i da se optimalno upravlja sa prostorom. Nastaviti sa uređivanjem građevinskog zemljišta kako u dijelu priprema za komunalno opremanje tako i u dijelu izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture. Pokrenuti inicijativu za iznalaženjem zakonskih rješenja za jasno postupanje sa nelegalno izgrađenim objektima i nelegalnim objektima u izgradnji, definišući i precizirajući Zakon o neformalnim objektima. Nastaviti sa formiranjem podloga koje služe kao dokumentaciona osnova o prostoru. Raditi na prikupljanju, evidentiranju i formiranju informatičkog uvezivanja podataka koje posjeduju organi lokalne uprave i organi državne uprave. Intenzivirati aktivnosti na popisu društvene imovine kojom raspolaže Opština.

Bijelo Polje

Program uređenja prostora za 2011. godinu **je donesen**.

U toku 2011. godine **doneseni su**: Izmjene i dopune DUP-a Ciglana.

U toku je **izrada**: PUP-a opštine Bijelo Polje, DUP Resnik i DUP Gornje Loznice.

Učešće javnosti u izradi i donošenju planskih dokumenata ostvarivano je kroz pripremu Programa uređenja prostora za 2011. godinu, kao i kroz javne rasprave po usvojenim planovima. Neophodno je naglasiti da je javnost vrlo malo zainteresovana za učešće u izradi planskih dokumenata i pripremi Programa uređenja prostora.

Finansiranje izrade planske dokumentacije vršeno je iz budžeta Opštine Bijelo Polje i LAMP projekta.

Saradnja sa Državom odvijala se kroz izradu PPPN Bjelasica i Komovi.

Izdati su: urbanističko - tehnički uslovi (129), građevinske dozvole (27) i upotrebne dozvole (8).

Prema do sada urađenom popisu bespravno sagrađenih objekata (**koji nije završen**) na prostoru zahvata GUP-a evidentirano je **3394 bespravno sagrađenih ili rekonstruisanih** stambenih objekata i 175 stambeno-poslovnih objekata.

Zahtjevi za izradu planskih dokumenata (2).

Objekti sagrađeni sa građevinskom, a bez upotrebne dozvole (2401).

Donesenim planovima preko 90% bespravno sagrađenih objekata, koji se nalaze u zahvatu istih, je uklopljeno, što znači da se isti mogu legalizovati na osnovu važeće planske dokumentacije.

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: Osnov za unapređenje politike uređenja prostora u opštini Bijelo Polje je donošenje Prostorno-urbanističkog plana opštine. S tim u vezi, neophodno je ubrzati proces donošenja i preduzeti neophodne mjere kako bi se radovi na izradi ovog ključnog planskog dokumenta za opštinu Bijelo Polje priveli kraju što prije.

Budva

Program uređenja prostora za 2011. godinu je **donesen**.

U toku 2011. godine **doneseni su:** Izmjene i dopune DUP "Rozino 2", Izmjene i dopune DUP-a "Budva-Centar", LSL "Komoševina I", LSL "Komoševina II", LSL "Benzinska pumpa Lapčići", LSL "Vrba II", LSL stambeno turistička zona niske gustine "SKOČIĐEVOJKA", LSL "Podbabac – Markičevići", LSL „Poljane“ i UP "Mirište".

U toku je **izrada:** PUP-a opštine Budva, DUP-a "Sv. Stefan", DUP-a "Bijeli Do", DUP-a "Babin Do", DUP-a "Dubovica II", DUP-a "Pržno-Kamenovo II", za dio "Kamenovo Vrijesno II dio "Šipkov Krš, Pržno", DUP-a „Buljarica I“, Izmjene i dopune DUP-a "Dubovica I", Izmjene i dopune DUP-a "Petrovac", LSL „Krstac“-Reževići“, LSL „Blizikuće“, LSL „Hotelski kompleks Adriatic Star“- Perazića do, LSL "Krapina", LSL "Ivanovići", LSL "Stanišići", LSL "Seoce", LSL "Podostrog", LSL "Čelobrdo", LSL "Žukovica", LSL "Brda", LSL "Novoselje", LSL "Donji Pobori", LSL "Gornji Pobori", LSL "Čami Do-Vukovići", LSL "Mažići", LSL "Lapčići", LSL "Krapina", LSL "Dubrava", LSL "Markovići", LSL "Podmaine-Tabanovina", LSL "Bare", LSL „Milino brdo“, LSL "Svinjište druga faza", LSL „Popova njiva“, LSL „Androvići“, LSL „Liješevići“, LSL „Laze“, LSL „Čami Do-Vukovići“, LSL za dio "Duljevo I", LSL "VRBA II"- Drugi dio, UP „Stari Grad“, UP "Galije-Bijeli Rt", UP "Bijeli rt", UP "Galije II", UP "Smokvice I", UP hotelskog kompleksa Chedi Kraljičina plaža, UP "Bijeli Rt-Buvači" i UP "Radovića Laz".

Učešće javnosti je obezbijeđeno putem javnih rasprava gdje su građani kroz primjedbe i sugestije imali priliku da iskažu svoje potrebe.

Izdati su: urbanističko - tehnički uslovi (259), građevinske dozvole (94), upotrebne dozvole (36) i odobrenja za postavljanje privremenih objekata (544).

Izvod iz planskog dokumenta (735).

Zahtjevi korisnika prostora za izmjenu planskog dokumenta (67). Pri izradi i donošenju planskih dokumenata evidentna je manja zainteresovanost javnosti nego ranijih godina, s obzirom značajan dio teritorije Opštine pokriven planskom dokumentacijom. Najveći broj subjekata podnio je zahtjeve za izgradnju objekata što čini 43% od ukupnog broja zahtjeva, od

tog broja 86% odnosi se na izgradnju stambenih objekata, 7% na izgradnju turističkih kapaciteta i 7% na izgradnju garaža.

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: Sagledavajući ukupno stanje uređenja prostora opštine Budva u 2011. godini, može se ocijeniti kao potpuno zadovoljavajuće i isto se uglavnom odvijalo u skladu sa donijetim Programom uređenja prostora opštine Budva za tekuću godinu. Donijeti planski dokumenti se realizuju i time se vrši pozitivan uticaj na ukupno stanje uređenja prostora opštine Budva.

U narednom periodu prioritetno raditi na donošenju PUP- a; uskladiti planska dokumenta sa zakonom i nastaviti sa donošenjem i realizacijom planskih dokumenata čija je izrada u toku; nastaviti sa uređivanjem građevinskog zemljišta, kako u dijelu priprema za komunalno opremanje, tako i u dijelu izgradnje objekata komunalne infrastrukture (sa posebnim akcentom na rješavanje pitanja konačne dispozicije komunalnog otpada i tretmana i dispozicije otpadnih; u saradnji sa državnim organima sinhronizovati obaveze na izradi i vođenju dokumentacione osnove o prostoru.

Cetinje

Program uređenja prostora za 2011. godinu **nije donesen**.

U toku 2011. godine **doneseni su:** Izmjene i dopune GUP-a za prostor UP-a „Stari Obod“ i UP „Stari Obod“.

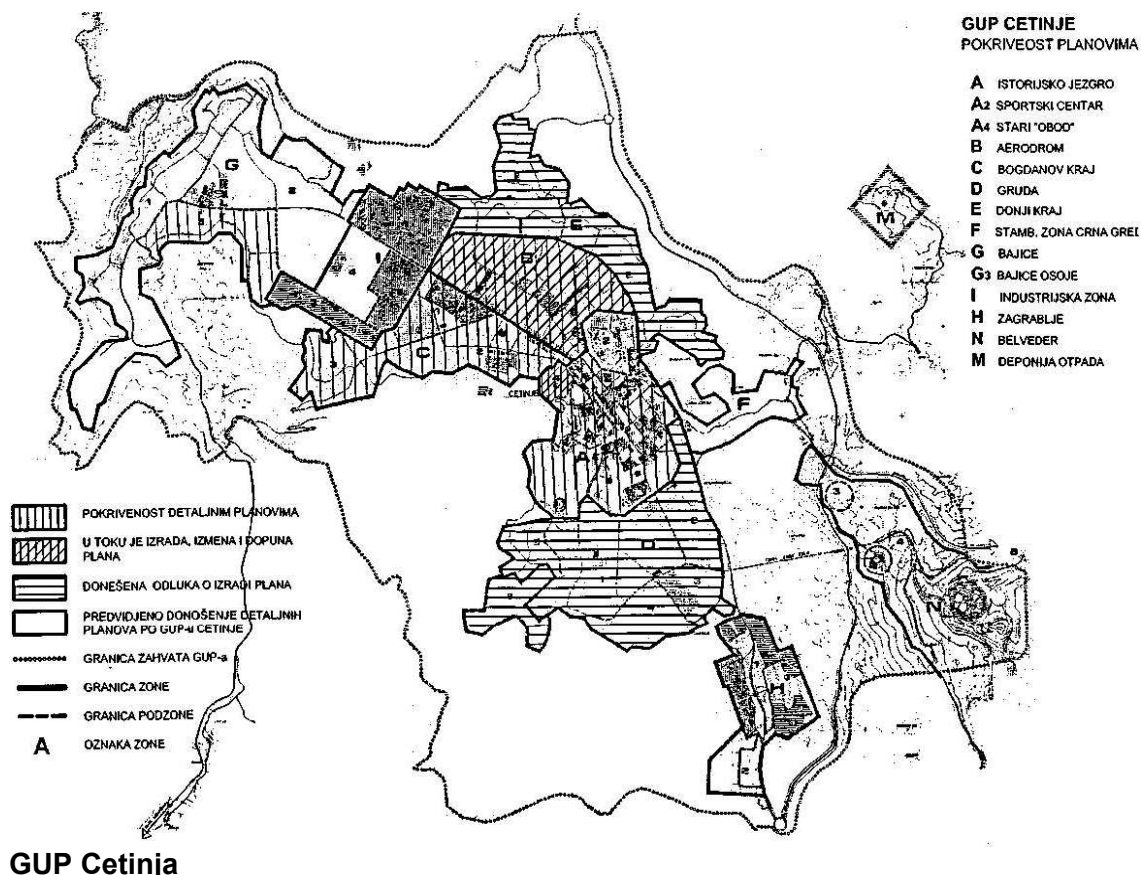
U toku je **izrada:** PUP-a Prijestonice Cetinje, LSL „Žanjev Do“, Izmjena i dopuna GUP-a Cetinja za prostor DUP-a „Aerodrom“, DUP-a „Aerodrom“, Izmjena i dopuna GUP-a Cetinja za prostor DUP-a „Gruda – Donje polje“, Izmjena i dopuna GUP-a Cetinja za prostor DUP-a „Donji kraj“, DUP-a „Gruda – Donje polje“, DUP-a „Donji kraj“, LSL „Rvaši“, LSL „Jankovića krš“, Izmjena i dopuna PPO Cetinje za prostor LSL „Konak 1“, „Konak 2“, „Konak 3“, „Konak 4“, LSL „Konak 1“, LSL „Konak 2“, LSL „Konak 3“, LSL „Konak 4“, Izmjena i dopuna GUP-a Cetinje za prostor DUP-a „Zagrablje (Zona H, podzona H2)“, DUP-a „Zagrablje (Zona H, podzona H2)“, Izmjena i dopuna DUP-a i UP-a „Istorijsko jezgro“ Cetinje i LSL „Poda“.

Učešće javnosti: Uključivanje javnosti u proces planiranja treba učiniti efikasnijim u početnoj fazi planiranja koje podrazumijeva prikupljanje podataka o potrebama korisnika prostora za koji se planski dokument radi. Kako programi koji se odnose na uređenje zemljišta prolaze postupak javne rasprave, neophodno je aktivnije učešće građana za vrijeme trajanja iste, kako bi se kvalitetnije sagledale njihove potrebe, a potom i preduzele konkretne aktivnosti u postupku donošenja i sprovođenja planskih dokumenata.

Izdati su: urbanističko - tehnički uslovi (10), građevinske dozvole (8) i upotrebne dozvole (9).

Zahtjevi korisnika prostora: Zainteresovani korisnici prostora u Prijestonici najviše iskazuju potrebu za gradnjom individualnih stambenih objekata. Najčešće se zahtjevi odnose na nadgradnju i dogradnju kroz rekonstrukciju, ali i za legalizaciju već izgrađenih objekata. Postoji i zainteresovanost za izgradnjom poslovnih i stambeno - poslovnih objekata. Dio podnesenih zahtjeva pokazuje da je veliko interesovanje za gradnju poslovnih objekata namijenjenih različitim djelatnostima duž magistralnog puta Cetinje – Budva i Podgorica – Cetinje (manjim dijelom). Dosadašnji zahtjevi, kako fizičkih tako i pravnih lica, se ne mogu zadovoljiti postojećom planskom dokumentacijom.

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: Izrada i donošenje predviđenih lokalnih planskih dokumenata se nameće kao prioritetan korak ka zaštiti i unapređenju prostora uopšte. Naime, planiranjem infrastrukturnih i komunalnih objekata kao i nastojanjem da se što hitnije isti realizuju, značajno se podiže stepen zaštite našeg okruženja. Takođe, stvaraju se uslovi za legalnu gradnju objekata što, uz dodatne mjere i monitoring prostora, daje jednako važan doprinos u očuvanju, zaštiti i unapređenju prostora.

Danilovgrad

Program uređenja prostora za 2011. godinu **je donesen**.

U toku 2010. godine **nije donijet** nijedan planski dokument.

U toku je **izrada PUP** - a opštine Danilovgrad.

Izdati su: urbanističko - tehnički uslovi (231), građevinske dozvole (181), upotrebne dozvole (28) i odobrenja za postavljanje privremenih objekata (57).

Zahtjevi korisnika prostora za izmjenu planskog dokumenta: Nije bilo zahtjeva za izmjenu planskog dokumenta, kao ni zahtjeva za uklapanje bespravno sagrađenih objekata u planski dokument u izvještajnom periodu.

Podzakonski akti: Strategija održivog razvoja opštine Danilovgrad i Odluka o izmjenama i dopunama odluke o visini naknade za uređenje građevinskog zemljišta.

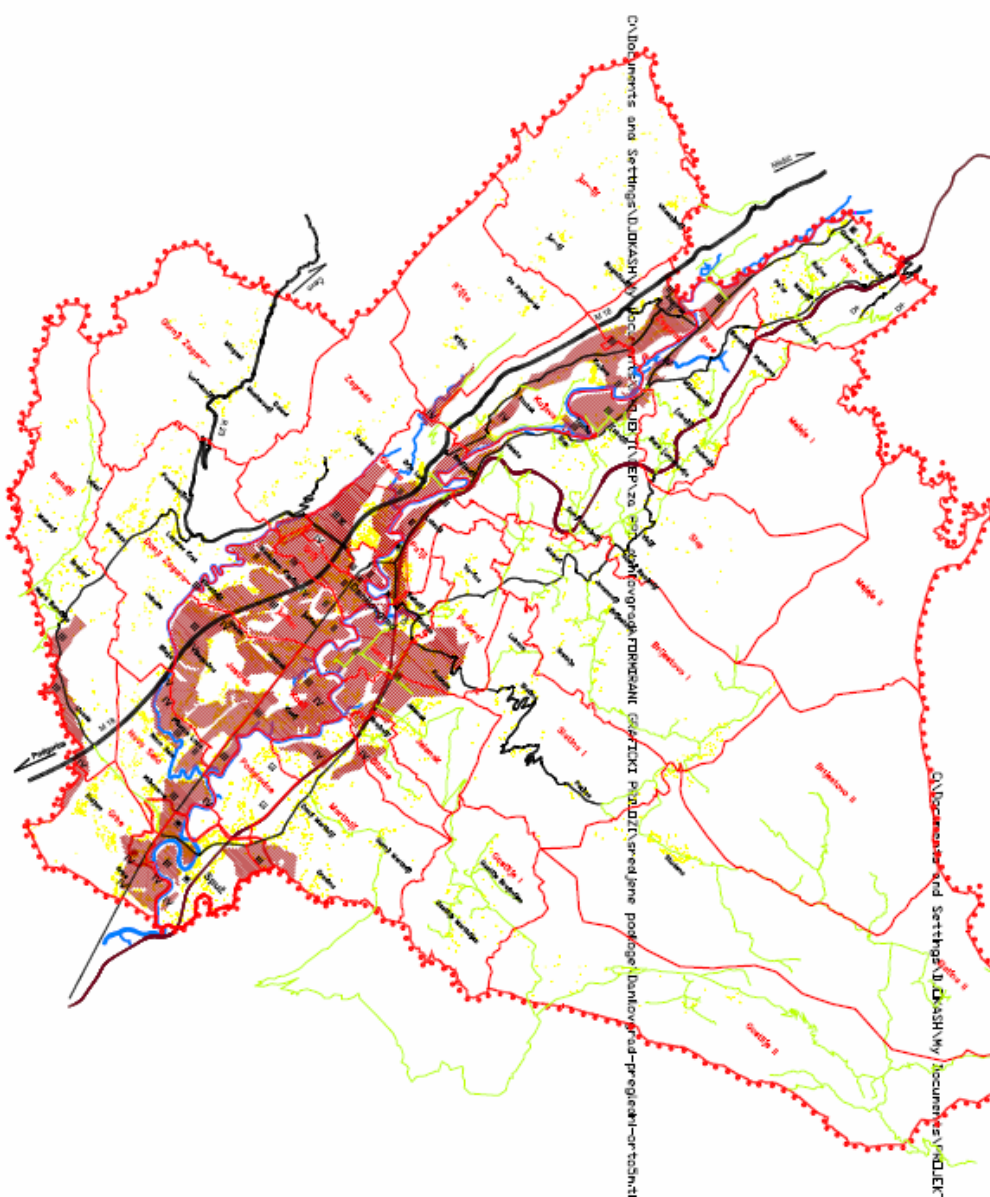
Ostvareni prihod po osnovu **komunalnog opremanja građevinskog zemljišta** je u iznosu od 187.886 €.

Saradnja sa međunarodnim institucijama, a prije svega sa Evropskom bankom je na zavidnom nivou. Saradnja se prije svega odvija kroz podršku finansiranja planova i projekata. Takođe, postoji saradnja sa Vladom Holandije na projektu "Podsticanje dijaloga i partnerstva za održivi razvoj između Vlade i biznis sektora u Crnoj Gori".

Saradnja sa Državom se odvija kroz zakonom propisanu proceduru u postupku izrade i donošenja planskih dokumenata i ista se odvija na zadovoljavajućem nivou.

U izvještajnom periodu nije bilo **urbanističko-arhitektonskih konkursa** u skladu sa članom 30 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata.

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: prije svega nastaviti sa aktivnostima na izradi Prostorno urbanističkog plana Danilovgrada, kao plana najvišeg reda; nastaviti sa aktivnostima na donošenju Akcionog plana strategije održivog razvoja opštine Danilovgrad; nastaviti sa uređivanjem građevinskog zemljišta, kako u dijelu pripreme za komunalno opremanje, tako i u dijelu komunalnog opremanja građevinskog zemljišta; redovno ažurirati sajt Opštine Danilovgrad; intezivirati aktivnosti na vođenju dokumentacione osnove i informacionog sistema o prostoru.

Sinteza karta opštine Danilovgrad

Herceg Novi

Program uređenja prostora za 2011. godinu **je donesen**.

U toku 2011. godine **donijeti su**: DUP Bajer, DUP Topla od Šetališta do Njegoševe, LSL za sanitarnu deponiju „Duboki do“, DUP za lokaciju „Sindikata“ –Meljine, DUP Topla III, DUP Zelenika-centar, DUP Igalo-Bare, DUP Blaca-Jošica, LSL za groblje u Ratiševini, LSL „Kočišta-Brguli“ na Luštici i UP „Brežine-Ubojno“.

Planski dokumenti čija je **izrada** pokrenuta tokom 2011. godine: DUP Đenovići, LSL „Donji Klinci“ na Luštici, Izmjene i dopune UP Stari grad, UP stambeno-poslovni kompleks „Zlatnik“ u Baošićima, UP apartmansko-poslovni kompleks „Belko“ u Baošićima i UP hotelsko-turistički kompleks „Carine“ u Baošićima.

Učešće javnosti se obezbjeđuje putem javnih rasprava. Održano je 10 javnih rasprava o nacrtima planskih dokumenata, koje su sprovedene tokom 2011. godine

Izdati su: urbanističko tehnički uslovi (156), građevinskih dozvola (76), upotrebni dozvola (6) i rješenja o postavljanju privremenih objekata (161).

Kolašin

Program uređenja prostora za 2011. godinu **je donesen**.

U toku 2011. godine doneseni su: PPN za region Bjelasica i Komovi, DUP „Breza“, LSL „Crkvine 2“, LSL Kolašin „Paljevine“ i LSL „Smrčje“.

U toku je **izrada**: PUP - a Kolašin, DPP - a za višenamjenske akumulacije za sliv rijeke Morače, LSL „Jasen“, LSL „Rijeka“, LSL Kolašin „Jezerine III“, LSL Kolašin „Biočinovići“, LSL Kolašin „Jezerine II“, LSL Kolašin „Drpe 1“, LSL Kolašin „Šljivovica“, LSL „Vidik“, LSL Kolašin „Bašanje Brdo-Jug“, LSL Kolašin „Bašanje Brdo I“, LSL Kolašin „Breza III“, LSL Kolašin „Lipovo I“, LSL Kolašin „Sjergošte I“, LSL Kolašin „Sunga I“, LSL Kolašin „Moračko Trebaljevo“, LSL Kolašin „Trebaljevo“ i LSL Kolašin „Bakovići“.

Učešće javnosti se sprovodi kroz anketiranje zainteresovanih korisnika prostora i javne rasprave.

Finansiranje izrade planskih dokumenata se vrši iz budžeta Opštine Kolašin.

Uređivanje građevinskog zemljišta u smislu opremanja zemljišta na način koji omogućava implementaciju lokalnih planskih dokumenata Opština obezbjeđuje preko nadležnog organa, u skladu sa Programom uređenja prostora. Odluka o naknadi za komunalno opremanje zemljišta predviđa i mogućnost komunalnog opremanja od strane investitora koji u tom slučaju odnos sa Opštinom uređuje ugovorom.

Izdati su: urbanističko-tehnički uslovi (28), građevinske dozvole (15), upotrebne dozvole (2) i odobrenja za postavljanje privremenih objekata (48).

Podzakonski akti: Odluka o montažnim objektima privremenog karaktera i Odluka o utvrđivanju naknade za uređivanje građevinskog zemljišta.

Saradnja sa međunarodnim institucijama je ostvarena kroz učešće zaposlenih u Sekretarijatu na radionicama i seminarima organizovanim na temu uređenja prostora, koji su koordinirani od strane UNDP, GTZ i dr.

Saradnja sa Državom: U okviru redovnih poslova na izradi planske dokumentacije Sekretarijat kao nosilac pripremnih poslova ostvaruje saradnju sa ovlašćenim subjektima na pribavljanju smjernica i uslova za izradu plana, kao i saradnju sa Ministarstvom u fazi nacrt planskih dokumenata.

Nije bilo organizovanih **urbanističko-arhitektonskih konkursa** u izvještajnom periodu.

U izvještajnom periodu bilo je 12 **zahtjeva korisnika prostora** za izmjenu planskih dokumenata i uklapanje bespravno podignutih objekata.

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: Ostvariti bolju saradnju sa Direkcijom za nekretnine u cilju neutralisanja veoma izraženog nezadovoljstva stranaka zbog nepostojanja kat. podloga i sporih procedura. Ostvariti bolju saradnju sa državnim i međunarodnim fondovima radi sveobuhvatnog opremanja građevinskog zemljišta, kao i rekonstrukcije postojeće infrastrukturne mreže (vodovod, kanalizacija, elektro i telekomunikacione mreže). Ubrzati izradu planskih dokumenata naročito PUP-a, u skladu sa Zakonom. Kompletirati evidenciju objekata za koje su vođeni upravni postupci, kao i svih nelegalno izgrađenih objekata na području opštine Kolašin i u najkraćem roku obavezati investitore, čiji su objekti uklopljeni u planski dokument, da izvrše legalizaciju tih objekata.

Kotor

Program uređenja prostora za 2011. godinu **je donesen.**

U toku 2011. godine donijeti su: Izmjene i dopune GUP – a Kotor za područje Dobrote.

U toku je izrada: PUP-a Kotor, Izmjena i dopuna GUP-a Kotor za područje Mula, Izmjena i dopuna DUP-a Dobrote, DUP-a Prčanj, LSL za područje Glavati-Prčanj, Izmjena i dopuna PPO Kotor za područje Kostanjica-Verige, LSL za područje Kostanjica-Verige, DUP-a Risan, DUP-a Bigovo, Izmjena i dopuna DUP-a Donji Orahovac i Dražin vrt, UP poslovno-stambene zone Škaljari, UP Perast i DUP-a Radanovići.

Učešće javnosti pri izradi planskih dokumenata se ostvaruje kroz organizovanje javnih rasprava i davanja primjedbi od strane zainteresovanih lica, kojih je u proteklom periodu bilo 200.

Finansiranje izrade planskih dokumenata i pripremnih poslova na izradi i donošenju istih, obezbjeđuju se iz budžeta Direkcije za uređenje i izgradnju Kotora.

Za **uređivanje građevinskog zemljišta**, zadužena je Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora opštine Kotor.

Izdati su: urbanističko–tehnički uslovi (136), građevinske dozvole (108), upotrebne dozvole (54) i odobrenja za privremene objekte (121).

Zahtjevi korisnika prostora za izmjenu planskih dokumenata (344) uglavnom se odnose na potrebu izgradnje turističkih kapaciteta i stambenih objekata.

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: Glavni prioriteti urbanizacije bazirani su na zamjeni detaljnih planova, usvojenih prije 30-tak godina, novim planskim dokumentima, a takođe je prioritet dat i lokacijama, odnosno prostorima za koje je pokazano najveće interesovanje investitora. Da bi se ovakav program mogao realizovati u željenoj dinamici, prvenstveno je trebalo raditi na preduslovima, kao što su obezbjeđivanje: finansijskih sredstava, odgovarajuće kadrovske strukture zaposlenih, ažurnih geodetskih podloga, ali i brojnih drugih podataka neophodnih u procesu urbanizacije, a kojima raspolažu druge institucije i preduzeća (nepostojanje katastarske instalacije). Takođe, treba istaći i nezbežnu proceduru sprovođenja postupka javnih nabavki pri ugovaranju izrade planske dokumentacije, koja je sama po sebi komplikovana i dugotrajna, a uključuje i postupak žalbe, što u velikoj mjeri utiče kao ograničavajuća okolnost na dinamiku izrade planskih dokumenata. Još jedan bitan faktor, koji se javlja kao ograničavajuća okolnost koja utiče na dinamiku izrade, a u velikoj mjeri dovodi do usporavanja procesa izrade i donošenja planskih dokumenata, jeste i otežana saradnja sa drugim institucijama, javnim preduzećima, na koje smo po Zakonu upućeni. To se naročito odnosi na planska dokumenta koja se nalaze u zoni Zaliva, tj. na području koji je pod zaštitom UNESCO-a. Dešava se da uslove za izradu planskih dokumenata dobijemo nakon godinu dana; a na Mišljenja na Nacrt planskih dokumenata čekamo duži vremenski period (nekoliko mjeseci ili godinu), a navedena Mišljenja uglavnom budu negativna, te se ponovo upućuju obrađivaču na doradu.

Sekretarijat za urbanizam, kao organ nadležan i odgovoran za stanje uređenja prostora, nema potpuni uvid u planska dokumenta tokom svih faza izrade istih, što se smatra kao neprimjereno od strane obrađivača, kao i institucija koje su sa njima u kontaktu (tokom pojedinih faza izradodobijanja mišljenja).

Mojkovac

Program uređenja prostora za 2011. godinu je **donesen**.

U toku 2010. godine **donesen je** PUP Mojkovac.

U toku je **izrada**: Izmjena i dopuna GUP-a u zoni „C“, Izmjena i dopuna dijela DUP-a „Centar sa Gornjim Mojkovcem“ u zoni „C“ i Izmjena i dopuna DUP-a „Babića polje“.

Učešće javnosti pri izradi planskih dokumenata je ostvareno kroz podnošenje inicijativa građana na način što su pripremani anketni listići koji su bili dostupni zainteresovanim korisnicima prostora da na taj način iznesu svoja viđenja uređenja prostora i lične planove za buduću izgradnju na privatnim i javnim površinama, kao i kroz javne rasprave.

Finansiranje izrade planskih dokumenata se vrši iz budžeta i donacije UNDP.

Opremanje građevinskog zemljišta u cilju implementacije planskih dokumenata Opština vrši preko **Agencije za investicije i razvoj** u vidu komunalnog opremanja.

Izdati su: urbanističko - tehnički uslovi (7) i građevinske dozvole (5).

Saradnja sa međunarodnim institucijama je ostvarivana kroz saradnju sa UNDP i kroz Crnogorsko-Austrijsko partnerstvo.

Saradnja sa Državom u postupku izrade i donošenja planskih dokumenata ostvaruje se saradnjom sa javnim i privatnim preduzećima, kao i sa organima uprave nadležnim za dostavljanje podataka neophodnih za izradu planova.

U izveštajnom periodu nije bilo povjerenih poslova od strane državne uprave.

U proteklom periodu nije bilo **arhitektonsko - urbanističkih konkursa**.

Zahtjeva korisnika prostora za izmjenu planskih dokumenata i **zahtjeva za uklanjanje bespravno sagrađenih objekata** je bilo 14.

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: Prilikom planiranja je neophodno ne ugroziti postojeće resurse Opštine, jer je to jedan od osnovnih faktora koji utiče na upravljanje prostorom. Sastavni dio sveobuhvatnih reformi ekonomskog i društvenog ambijenta su i reforme u oblasti uređenja prostora i izgradnji objekata, sa namjerom da se stvori efikasniji sistem. U tom cilju bi trebalo preduzeti sledeće mjere: Pristupiti izmjenama i dopunama Detaljnih urbanističkih planova u postojećim granicama za DUP „Centar sa Gornjim Mojkovcem“, DUP „Podbišće 1“, DUP "Babića Polje" kako bi se nakon dvadeset godina preispitala planska rešenja u tim planovima; Napraviti kompletnu evidenciju bespravne gradnje i nastojati što više postojećih objekata uklopiti ukoliko ne ugrožavaju javni interes; Planirati izradu akata o komunalnom opremanju.

Nikšić

Izvještaj o uređenju prostora za 2010. godinu je **donesen**.

Program uređenja prostora za 2011. godinu je **donesen**.

U toku 2011. godine **doneseni su**: Izmjene i dopune DUP-a Stara Varoš-jug, DUP Staro Pazarište, Izmjene i dopuna DUP-a Mrkošnica 1, Izmjene i dopune DUP-a dijela urbanističke jedince V-1, LSL Grahovo 2, LSL Vilusi, LSL Rastoci i LSL Grebice.

U toku je **izrada**: Izmjene i dopune UP za prostor između ulica Nika Miljanića, Njegoševe, II Dalmatinske i Baja Pivljanina, UP za prostor između ulica Serdara Šćepana, Nikole Tesle, Jola Piletića i Kosovske i Izmjene i dopune DUP-a Rudo Polje.

Učešće javnosti pri izradi planskih dokumenata donesenih u toku 2011. godine je bilo značajno, a za pojedine planske dokumente građani su iskazali poseban interes.

Strano učešće (donacije, krediti, ekspertska pomoć) pri izradi planskih dokumenata je izostalo.

Izdati su: građevinske dozvole (93) i upotrebne dozvole (37). Nove lokacije za privremene objekte odobravane su samo na privatnom zemljištu na području prigradskih naselja.

U postupcima utvrđivanja naknade po osnovu komunalnog opremanja građevinskog zemljišta u 2011. godini, Direkcija za imovinu je zaključila ukupno 407 Ugovora o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i po ovom osnovu je ukupno utvrđena naknada u iznosu od 663.947,70 €.

Zahtjevi korisnika prostora: Zainteresovani korisnici prostora su u toku prve polovine 2011. godine nadležnom Sekretarijatu za uređenje prostora i stambene poslove dostavili pisane podneske sa pratećom dokumentacijom u kojima su iskazali svoja interesovanja i zahtjeve za izradu i donošenje planskih dokumenata, pa s tim u vezi vrši se predmetna Dopuna programa uređenja prostora opštine Nikšić za 2011. godinu, u dijelu koji se odnosi na izradu planske dokumentacije.

Problemi: Osnovni problem u oblasti uređenja prostora opštine Nikšić izražava se u kašnjenju izrade i donošenja Prostornog urbanističkog plana opštine Nikšić uz već postojeću nezavidnu finansijsku situaciju koja dodatno otežava sprovođenje programskih i planskih aktivnosti u izgradnji i unapređenja prostora.

Plav

Program uređenja prostora za 2011. godinu **je donesen**.

U toku 2011. godine **doneseni su:** Izmjene i dopune DUP-a Glavice – Autobuska stanica.

U toku je **izrada:** Izmjene i dopune DUP-a Glavice 0.35 ha, LSL „Zimski centar Bogičevica“, Izmjene i dopune DUP-a Gusinje i Izmjene i dopune DUP-a „Plavsko jezero“.

U narednom periodu planira se izrada: PUP - a opštine Plav, LSL Turističko naselje Aqua, LSL „Turističko poslovni centar Selce“, Izmjene i dopune DUP-a Glavice 0,25 ha, i LSL „Komnenovo Selo“.

Učešće javnosti se obezbjeđuje kroz održavanje javnih rasprava.

Finansiranje izrade planskih dokumenata: Zbog nedostatka sredstava za izradu PUP-a, Opština Plav je konkurisala za sredstva u sklopu Projekta „LAMP – Projekat zemljišne administracije i upravljanja“. Ministarstvo održivog razvoja i turizma je pozitivno odgovorilo na taj zahtjev i Opštini Plav su opredijeljena sredstva za izradu PUP-a. Najveći problem finansiranja prostorno – planske dokumentacije jeste što Opština Plav kao najmanje razvijena opština u Crnoj Gori, nema dovoljno sredstava za ove namjene. Planom rashoda ovogodišnjeg budžeta predviđena su sredstva u iznosu od 40.000,00 € za prostorne planove, studije i projekte Sekretarijata za uređenje prostora.

Izdati su: urbanističko - tehnički uslovi (57), građevinske dozvole (33) i upotrebne dozvole (3).

Bespravno izgrađeni objekti: 145 zahtjeva za uklapanje bespravno izgrađenih objekata.

Zahtjevi korisnika prostora: Najviše zahtjeva korisnika prostora odnosi se na stvaranje planskih pretpostavki za izgradnju objekata individualnog stanovanja u zahvatu Prostornog plana za izgradnju stambenih objekata, GUP-a i DUP-a, kao i za izgradnju poslovnih i stambenih objekata u atraktivnim turističkim područjima.

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: Ubrzati aktivnosti na donošenju novog Prostorno-urbanističkog plana Plava kao strateškog plana za dalji razvoj grada na osnovama održivog razvoja, čime će se stvoriti uslovi za preispitivanje svih drugih planova nižeg reda i usaglašavanje sa Prostornim planom CG. U narednom periodu raditi istovremeno izmjene

i dopune Lokalnih planskih dokumenata sa Prostonim planom područja nacionalog parka Prokletije. Obezbijediti i planskim dokumentima operativne planove za realizaciju prostorno - planske dokumentacije, koji će biti implementirani kroz godišnje programe uređivanja građevinskog zemljišta. U saradnji sa državnim organima sinhronizovati obaveze na izradi i vođenju dokumentacione osnove o prostoru.

Pljevlja

Izvještaj o stanju uređenja prostora za 2010. godinu je **donesen**.

Program uređenja prostora za 2011. godinu je **donesen**.

U toku 2011. **doneseni su**: PUP opštine Pljevlja, Izmjene i dopune DUP-a „Stražica“, Izmjene i dopune DUP-a „Stara čaršija“, DUP „Radosavac“ i LSL „Trlica“.

U toku je **izrada**: DUP „Potrlica“, DUP „Golubinja“, DUP „Gorijevac“, Izmjene i dopune DUP – a „Dolovi III“, Izmjene i dopune DUP-a „Breznica“, Izmjene i dopune DUP-a „Balibegovo brdo i Kupusište“, Izmjene i dopune DUP-a „Centar II“, Izmjene i dopune DUP-a „Varoš“, Izmjene i dopune DUP-a „Barake I“ i UP „Stara ciglana“.

Učešće javnosti pri izradi planskih dokumenata se sprovodi putem javnih rasprava i davanja pismenih primjedbi i sugestija.

Finansiranje izrade se vrši iz budžeta Opštine Pljevlja.

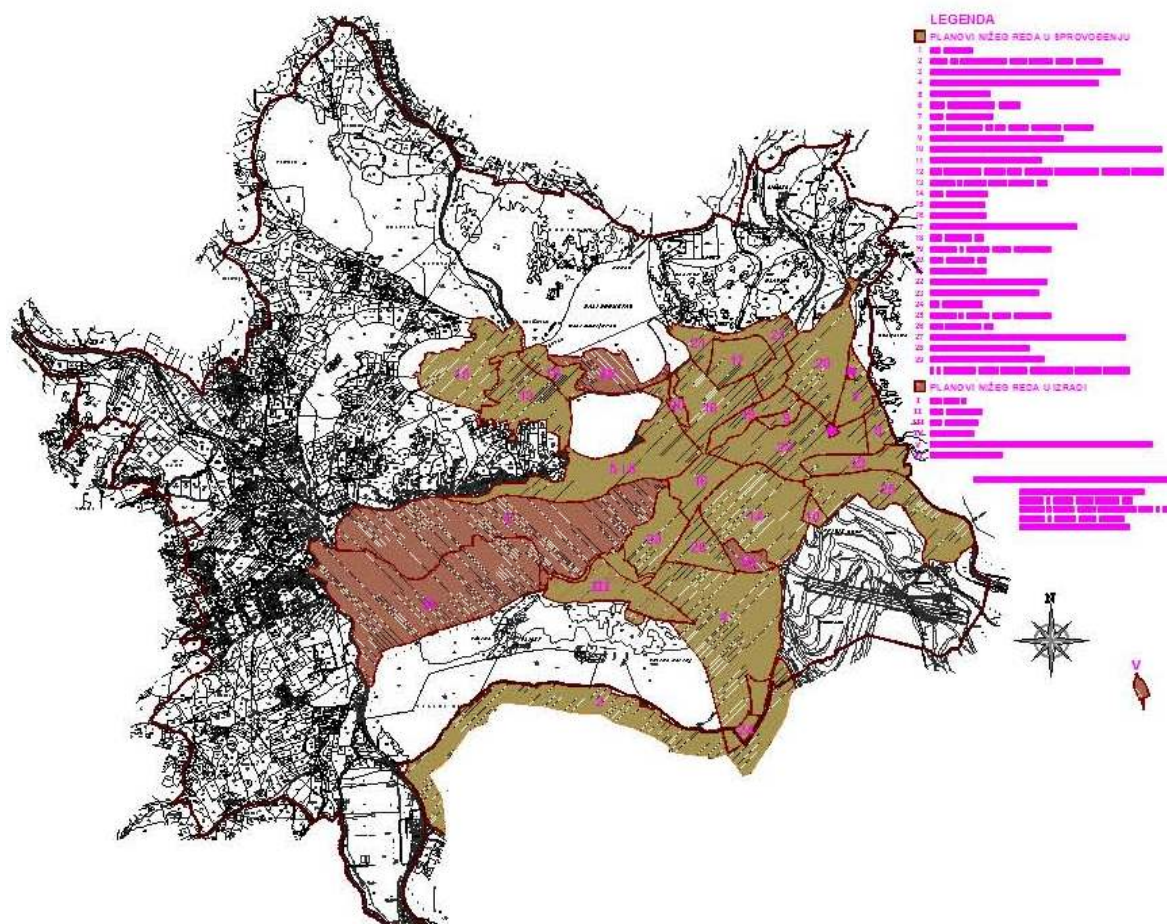
Izdati su: urbanističko - tehnički uslovi (94), građevinske dozvole (38), upotrebne dozvole (5), odobrenja za pomoćne objekte (15) i odobrenja za postavljanje privremenih objekata (148).

Zahtjevi korisnika prostora: Najveća zainteresovanost korisnika prostora odnosi se na novu stambenu izgradnju (stanovanje sa djelatnostima), a nešto niži procenat zahtjeva je za dogradnju, nadogradnju i legalizaciju individualnih porodičnih stambenih objekata. Broj zahtjeva za promjenu namjene zemljišta i to poljoprivrednog u građevinsko je u stalnom porastu. Zainteresovanost za objekte od opšteg interesa i za javne sadržaje najviše iskazuju državni i opštinski organi.

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: Donošenjem urbanističko planskih dokumenata stvoriće se pretpostavke za kvalitetno opremanje građevinskog zemljišta pri čemu će prioritet biti sveobuhvatna analiza stanja prostora i potrebe održivog razvoja.

Aktivnosti u narednom periodu treba usmjeriti prioritarno na rješavanje pitanja uzurpacije zemljišta i bespravno izgrađenih objekata, zatim na pitanja stambene politike, zemljišne politike, energetske efikasnosti u građenju, migratornim kretanjima selo-grad i sjever-središnji dio, te svim ostalim pitanjima koja su od uticaja na uspostavljanje održivog razvoja u korišćenju prostora. U tom smislu neophodno je pokrenuti inicijativu za iznalaženjem zakonskih rješenja za jasno postupanje sa nelegalno izgrađenim objektima i nelegalnim objektima u izgradnji.

Za komunalno uređenje građevinskog zemljišta i privođenje namjeni istog prema planskoj dokumentaciji gotovo je uvijek potrebno izvršiti odgovarajuću pripremu zemljišta koja zahtijeva imovinsko-pravno rešavanje, preparcelaciju, te uspostavljanje odgovarajućeg komunalnog standarda.

Sinteza karta opštine Pljevlja

Plužine

Program uređenja prostora za 2011. godinu **nije donesen**.

U toku je izrada: PUP Plužine i LSL "Šćepan Polje – II faza".

Izdati su: građevinske dozvole (4) i upotrebne dozvole (1).

Učešće javnosti u procesu izrade planskih dokumenata sve je naglašenije u postupku javnih rasprava i se ogleda kroz primjedbe, sugestije i komentare građana.

Finansiranje izrade planskih dokumenata vrši Opština Plužine uz sufinansiranje GIZ-a.

Predlog mjera za unapredjenje politike uređenja prostora: Po usvajanju PUP-a prioritetno će se raditi na njegovom poštovanju, kao plana najvišeg reda koji treba da usmjerava dalje organizovanje uređenja prostora. Saglasno njegovim smjernicama započeće se sa izradom planova nižeg reda.

Podgorica

Program uređenja prostora za 2011. godinu **je donesen**.

U toku 2011. **doneseni su:** UP "Nova Varoš, Blok H", DUP "Momišići A, zona 5", Izmjene i dopune, DUP "Blok 14" Izmjene i dopune, GUP "Gornja Gorica 1" Izmjene i dopune, DUP

“Gornja Gorica 1” Izmjene i dopune, UP “Nova Varoš, Blok E”, UP “Nova Varoš, Blok F”, UP “Nova Varoš, Blok Y”, DUP “Golubovci – dio zone 1.4”, UP “Golubovci dio cjeline 2.1 I 2.2 Balijače, KO Golubovci”, UP “Stara Varoš – dio zone B” u Podgorici, UP “Srednja škola Golubovci” u Golubovcima, LSL “Trešnjica” u Golubovcima, UP “Klinički centar Crne Gore” Izmjene i dopune i DUP “Spomen park Kruševac” Izmjene i dopune.

U toku je **izrada**: PUP Podgorice, UP “Stara Varoš – Izmjene i dopune, GUP “Konik, Stari Aerodrom, III faza”-Izmjene i dopune, DUP “Konik, Stari Aerodrom, III faza”-Izmjene i dopune, DUP “Radoje Dakić”, GUP “Radoje Dakić”, UP “Nova Varoš, Blok C”, UP “Nova Varoš, Blok D”, UP “Nova Varoš, Blok N”, UP “Nova Varoš, Blok O”, UP “Nova Varoš, Blok P”, UP “Nova Varoš, Blok S”, DUP „Zagorič 2“, DUP „Zlatica B“, UP “Dinoša”, DUP “Zagorič 5”, UP “Duvanski kombinat”, GUP za prostor UP-a “Duvanski kombinat”, DUP “Rekreativno – kulturna zona na obali rijeke Morače” (sjeverni dio), DUP “Rekreativno – kulturna zona na obali rijeke Morače” (južni dio), DUP „Zabjelo 9“, DUP “Golubovci- Centar”, Lokalna studija lokacije “Veruša”, DUP “Momišići A - dio zone 1” - Izmjene i dopune, GUP za prostor DUP-a “Momišići A - dio zone 1” - Izmjene i dopune, LSL za prostor pijace u Tuzima, DUP “Konik - Stari Aerodrom” - Izmjene i dopune, DUP “Golubovci – dio zone 1.4”, GUP za prostor DUP-a “Konik Vrela Ribnička II”, DUP-a “Konik Vrela Ribnička II”, GUP za prostor koridora Cetinjskog puta i Južne obilaznice, GUP za prostor DUP-a “Donja Gorica – cetinjski put” – južna obilaznica, GUP za prostor DUP-a “Novi Grad 1 i 2”, DUP “Novi Grad 1 i 2”, DUP “Industrijska zona KAP-a” – koridor južne obilaznice, PPO Podgorica za prostor LSL “Mihinja”, LSL “Mihinja”, DUP “Pobrežje – Zona F”

Učešće javnosti pri izradi planskih dokumenata na nivou Glavnog grada je koncept koji je detaljno razrađen i prihvaćen u prethodnom periodu, a sve u skladu sa Odlukom o učešću lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova.

Naknada za **komunalno opremanje građevinskog zemljišta** u ugovorenom iznosu je 14.727.902,20€, a naplaćeno je 3.204.662,48€.

U cilju praćenja stanja u prostoru Glavni grad posjeduje **dokumentacionu osnovu** za teritoriju grada koju priprema i vodi nadležni Sekretarijat za poslove uređenja, planiranja i izgradnje objekata.

Saradnja sa **međunarodnim institucijama** je ostvarena kroz saradnju sa UNDP – Kancelarija u Podgorici kroz Projekat „Jačanje održivosti sistema zaštićenih područja u Crnoj Gori – Komponenta II“; Projekat prekogranične saradnje Crne Gore i Albanije, Integrisano upravljanje ekosistemom Skadarskog jezera (Lake Skadar-Shkoder Integrated Ecosystem Management Project), koji se finansira od strane Svjetske banke i čija je implementaciona faza započela u maju 2009. godine; Projekat Izgradnja kapaciteta za energetske menadžment u gradovima (“Capacity Building for Energy Management in Cities”), čija je implementaciona jedinica njemačka kompanija za tehničku saradnju GIZ.

Povjereni poslovi od strane državne uprave: započeto je građenje 111 objekata bez građevinske dozvole u 2011. godini.

Izdati su: urbanističko - tehnički uslovi (235), građevinske dozvole (168), upotrebne dozvole (62) i odobrenja za postavljanje privremenih objekata (222).

Bespravno sagrađeni objekti uklopljeni u planski dokument (7).

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: Prioritetno raditi na izradi Prostorno urbanističkog plana Glavnog grada i studijske osnove za ovaj planski dokument; nastaviti i intenzivirati aktivnosti na završetku planova čija je izrada u toku i na uklapanju objekata sagrađenih bez građevinske dozvole, u skladu sa članom 167 Zakona; izuzetno raditi na novim izmjenama planova, ukoliko se time stvaraju pretpostavke za izgradnju državnih ili lokalnih objekata od opšeg interesa i u slučajevima kada se radi o privatno javnom partnerstvu; nastaviti sa aktivnostima koje bi trebalo da dovedu do izmjena važećeg Zakona o uređenju

prostora i izgradnji objekata; redovno ažurirati sajt Sekretarijata za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine; pokrenuti aktivnosti na formiranju informacionog sistema o prostoru; nastaviti sa uređivanjem građevinskog zemljišta kako u dijelu pripreme za komunalno opremanje tako i u dijelu izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture, pri čemu prioritet moraju imati pripremni i radovi na opremanju lokacija saglasno zaključenim ugovorima; značajnijim angažovanjem Inspekcije zaštite prostora u 2012. godini započinjanje izgradnje bespravnih objekata svesti na pojedinačne slučajeve.

Rožaje

Program uređenja prostora za 2011. godinu **je donesen**.

U toku je **izrada**: Prostorno urbanističkog plana Rožaje, DUP – a Zone Centar, DUP - a "Industrijska zona centar" i Izmjene i dopune LSL "Baza".

Učešće javnosti pri izradi planskih dokumenata ostvaruje se putem javnih rasprava.

Finansiranje izrade vrši se iz budžeta Opštine. Opština Rožaje je ušla u LAMP projekat i koji je projekat Ministarstva održivog razvoja i turizma i Svjetske banke. Nedostatak finansijskih sredstava je osnovni razlog zbog kojeg nije u potpunosti realizovan Gogišnji program uređenja prostora za 2011. godinu.

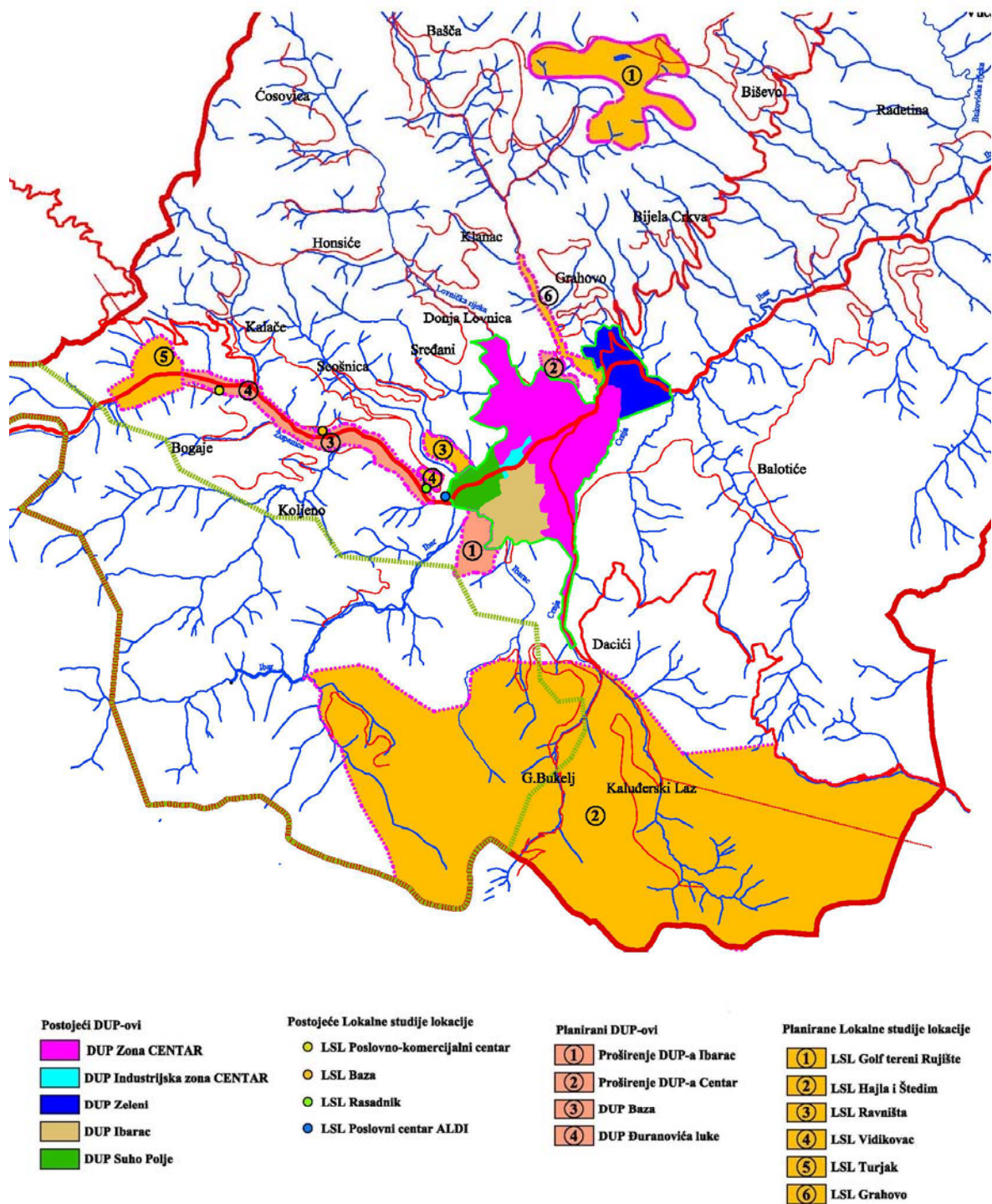
Izdati su: urbanističko - tehnički uslovi (35), građevinske dozvole (12) i odobrenja za postavljanje privremenih objekata (18).

Zahtjevi korisnika prostora za izmjenu i dopunu planske dokumentacije (59).

Iznos ugovorenih naknada za **komunalno opremanje građevinskog zemljišta** je 139.466,12 €.

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: Ono na šta treba dati akcenat prilikom izrade planske dokumentacije su adekvatna valorizacija resursa, kako prirodnih tako i prostornih (racionalno planiranje prostora). Prije svega pomenute lokalitete i one koji su potencijalno interesantni treba pažljivo razraditi sa osvrtom na energetska održivost i zaštitu životne sredine.

Veoma veliki problem predstavljaju i nelegalni objekti. Propisane mjere koje su opštine dužne da preduzmu za rješavanje bespravne izgradnje su: popisivanje objekata koji su izgrađeni bez građevinske dozvole, odnosno koji se koriste bez upotrebne dozvole i preduzimanje mjera za pokretanje odgovarajućih postupaka radi utvrđivanja mogućnosti za izdavanje građevinske, odnosno upotrebne dozvole ili za rušenje objekata kada izdavanje ovih dozvola nije moguće. Veoma je teško ustanoviti tačan broj nelegalnih objekata, pošto postoji veliki broj objekata koji su izgrađeni prije donošenja planskih dokumenata, jedan dio objekata ima prekoračenje građevinske dozvole, kao i određeni dio objekata koji su izgrađeni bez građevinske dozvole. Do ovog perioda konfigurira cifra od oko 700 bespravno sagrađenih objekata po svi pomenutim stavkama.

Sinteza karta opštine Rožaje

Šavnik

Program uređenja prostora Opštine Šavnik za 2011. godinu **nije donesen.**

Izdati su: urbanističko-tehnički uslovi (1) i upotrebne dozvole (2).

Saradnja sa međunarodnim institucijama: Ostvarena je saradnja sa Svjetskom bankom za obnovu i razvoj i UNDP.

Saradnja sa Državom: Opština ima dobru komunikaciju i saradnju sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma.

U izvještajnom periodu nije bilo organizovanih **urbanističko-arhitektonskih konkursa.**

Nema objekata izgrađenih sa **građevinskom i upotrebnom dozvolom.**

Sekretarijat lokalne uprave ne posjeduje podatke o objektima koji su izgrađeni **bez građevinske dozvole.**

Nema podataka o objektima koji su uklopljeni u planski dokument, kao i onih koji nisu uklopljeni u isti.

Zahtjeva za izmjenu planskih dokumenata nema.

Zahtjeva za uklapanje bespravno izgrađenih objekata u planski dokument (1).

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: Uz pomoć Ministarstva održivog razvoja i turizma i Svjetske banke za obnovu i razvoj u toku su radnje vezane za izradu Prostorno - urbanističkog plana opštine Šavnik. Donošenjem istog stekli bi se uslovi za izradu detaljnih urbanističkih planova, lokalnih studija lokacija i urbanističkih projekata na teritoriji opštine Šavnik. Takođe bi se stvorili preduslovi za izgradnju kako privrednih tako i stambenih objekata čim bi se donekle smanjilo sve izraženije iseljavanje stanovništva i povećao broj zainteresovanih investitora kako domaćih tako i inostranih.

Tivat

Program uređenja prostora za 2011. godinu **je donesen.**

U toku je izrada: DUP- a Donja Lastva, DUP – a Mrčevac, DUP – a Gošići, Izmjene DUP-a Lastva – Seljanovo – Tivat – Gradiošnica za lokaciju broj 8, DUP – a Seljanovo, UP – a Ruljina, UP – a Pržno I i UP – a Pržno II.

Učešće javnosti se ogleda kroz javne rasprave i putem anketnih listića.

Finansiranje izrade planskih dokumenata vrši se iz kapitalnog budžeta najvećim dijelom od naplaćene naknade za uređenje građevinskog zemljišta.

Uređivanje građevinskog zemljišta se uglavnom svodi na primarnu infrastrukturu, a sekundarnu infrastrukturu finansiraju investitori.

Izdati su: urbanističko - tehnički uslovi (71), građevinske dozvole (43), upotrebne dozvole (7) i odobrenja za postavljanje privremenih objekata (137).

Zahtjevi za uklapanje bespravno sagrađenih objekata u planski dokument: Nakon usvajanja PUP-a evidentan je znatan broj zahtjeva za uklapanje bespravno podignutih objekata u manjim prigradskim naseljima.

Objekti izgrađeni sa građevinskom dozvolom i upotrebnom dozvolom (2).

Objekti izgrađeni sa građevinskom, a bez upotrebne dozvole (42).

U 2011. godini ugovoreni i naplaćeni iznos **naknada za komunalno opremanje** je 2.479.190,47 €.

Saradnja sa Državom u postupku izrade i donošenja planskih dokumenata se ocjenjuje vrlo dobrom. U tom pravcu se ističu i mnogobrojni seminari i radionice organizovani od strane Ministarstva, koje događaje su nadležni u Opštini Tivat redovno posjećivali.

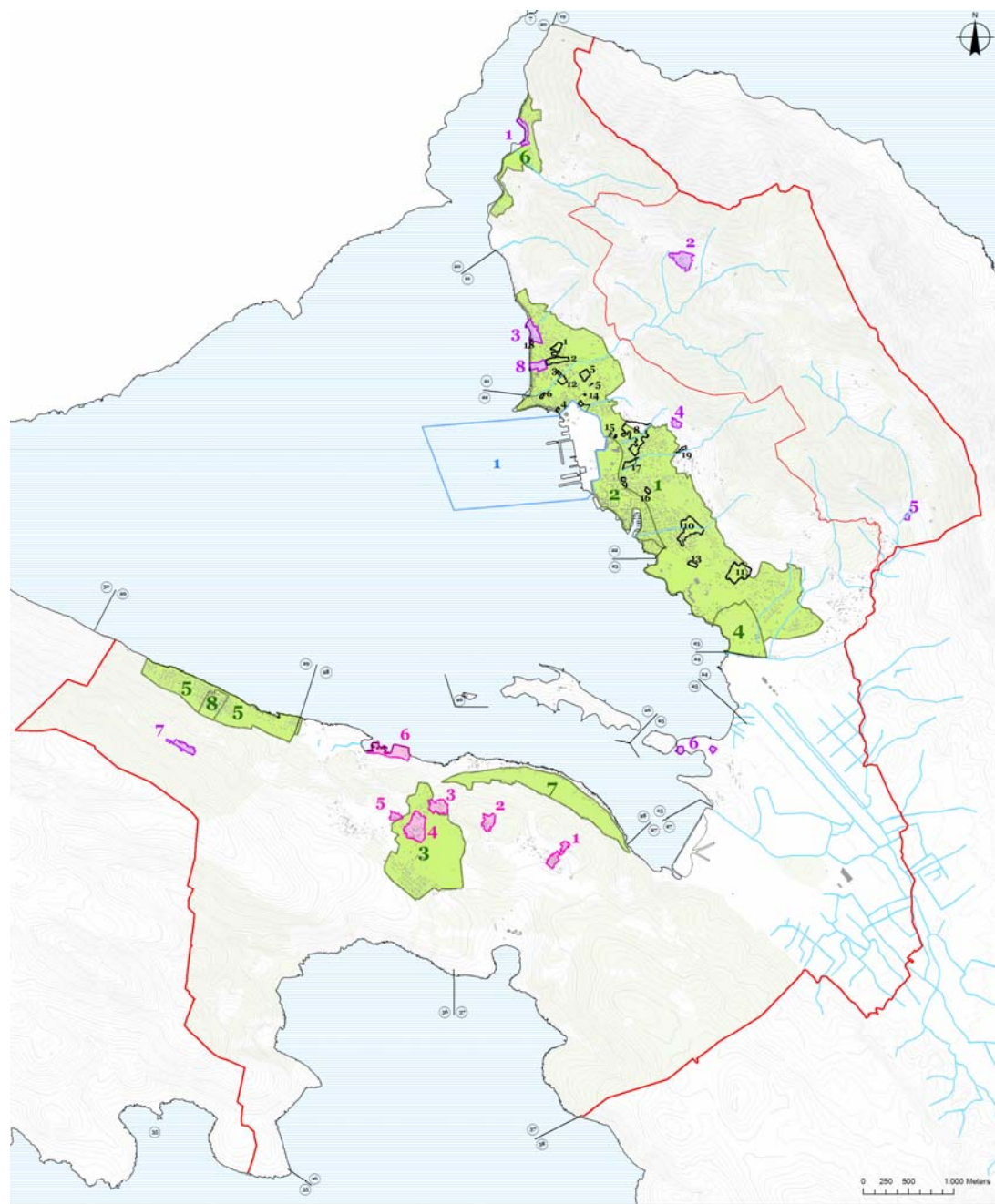
Saradnja sa međunarodnim institucijama je veoma dobra.

Opština Tivat **nema povjerenih poslova** od strane državne uprave.

Opština Tivat je sprovela 1 **urbanističko – arhitektonski konkurs.**

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: Za realizaciju PUP-a opštine Tivat do 2020. godine Opština treba da izvodi aktivnu zemljišnu politiku sa kojom će biti moguća kupovina potrebnih površina za izgradnju komunalne infrastrukture, saobraćaja i društvenih djelatnosti. Na osnovu pripremljenog dokumenta i uz upotrebu važećih zakonodavnih rješenja, izradiće se varijantna modelna studija sa kojom će Opština Tivat usmjeravati i kontrolisati izvođenje ovog velikog projekta na duži vremenski rok realizacije.

Samo donošenje urbanističkih planova nije dovoljno da obezbijedi uređenje grada planiranog nivoa, pogotovo danas kada je privučena pažnja graditelja i bogatih investitora. Neophodna je odgovarajuća zemljišna politika, kako bi se omogućilo profesionalno planiranje i kasnije, sprovođenje planova. U uslovima poštovanja privatne svojine u zamjenu za nekadašnju društvenu, potrebno je obezbijediti realne izvore finansiranja ovakvih površina, odnosno obeštećenja vlasnika zemljišta. Potpuno komunalno opremanje grada i uređenja javnih površina i sadržaja takođe mora biti obezbijeđeno odgovarajućom zemljišnom politikom i odgovarajućim upravljanjem Opštine, a u skladu sa važećim planskim dokumentom.

Režimi uređenja prostora: postojeće stanje

M 1:25,000

Legenda:	DUP	UP	Ambientalne cjeline	Državne studije lokacija
— granica GUP	— granica DUP	— granica UP	— granica ambientalne cjeline	— granica studije lokacije
— granice Opštine Tivat	1 Lastva-Sežanovo-Tivat-Gradolotica	1 Lepetane	1 Duradevići-Meštrovići	1 Arsenal
— izoklise na 10m	□ tačkaste promjene 1-19	2 Gornja Lastva	2 Bogišći	
— izoklise na 50m	□ Tivat Centar	3 Donja Lastva	3 Meštrovići	
— rijeke	3 Radovići	4 Durdevo ludo	4 Radovići	
— zona komunalnih servisa Kakuljina	4 Zona komunalnih servisa Kakuljina	5 Petkovići	5 Kostići	
— objekti	5 Kraljići	6 Dančulovina-Grgurina	6 Bjelša-Kakre	
— šume	6 Lepetane	7 Gornji Kraljići		
— izove	7 Dančevići	8 Turistički kompleks "Park" Donja Lastva		
	8 Kraljići - imenja i dopune Maslinjak			

Prostorno-urbanistički plan Opštine Tivat 2020

Faza: Prilog: Dokumentaciona osnova

Naručilac: Opština Tivat

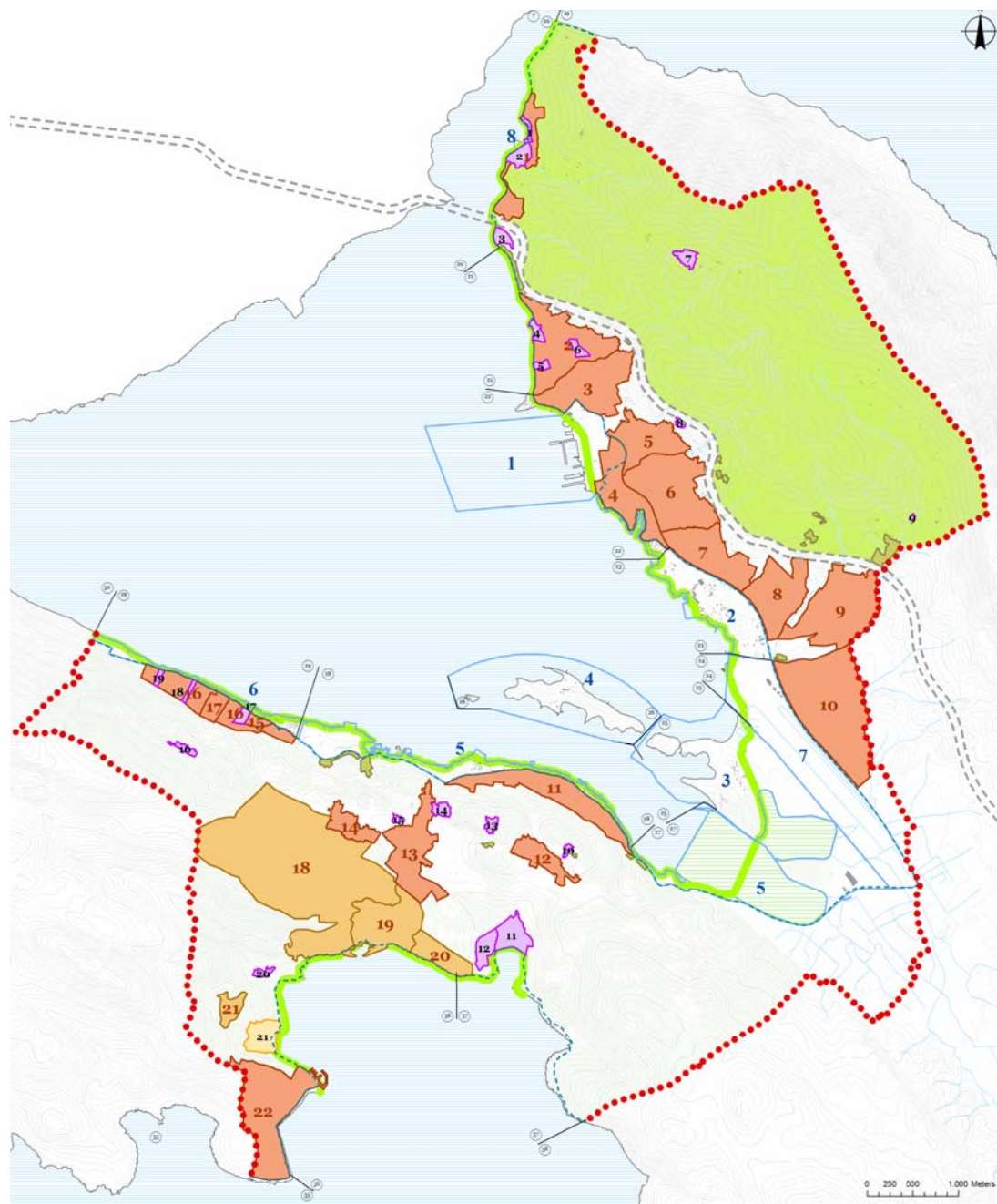
Obradivatelj: Urbanistički institut Republike Slovenije

Kompozitor: URBi d.o.o., Oblikovanje prostora

Odgovorni planer: van.prof.dr. Kalopa Džurlevska Andreva, urb-objekt.arh

Poslovalna jedinica: URBi Montenegro d.o.o.

Sinteza karta opštine Tivat

Režimi uređenja prostora

Legenda:

- granica Opštine Tivat
- objekti
- izohipse na 10m
- izohipse na 50m
- vodne površine
- šume
- more
- granica Morskog dobra

DUP

1. DUP Lepetani
2. DUP Donja Lastva
3. DUP Seljanovo
4. DUP - Tivat Centar
5. DUP Matina
6. DUP Gornji Kalimanj
7. DUP Župa - Čeljar
8. DUP Mrčevac
9. DUP Gradobolnica
10. DUP Golf Ekonomija
11. DUP Duralevići
12. DUP Gornji Duralevići
13. DUP Radovići
14. DUP Gosići
15. DUP Kraljići - Stari Kraljići
16. DUP Kraljići
17. DUP Kraljići - Maslinjak
18. DUP Durdovo brdo
19. UP Pečurvići
20. UP Opatovo
21. UP Donja Lastva
22. UP Turistički kompleks Park Donja Lastva
23. UP Bogičići

Luštica Development

- DUP
 - UP
18. DUP Golf i Donji Radovići zapad
 19. DUP Donji Radovići Centar
 20. DUP Donji Radovići istok
 21. DUP Servisna zona Luštica
 22. DUP Luštica
 21. UP Tihasso

Državna studija lokacije

1. Arsenal
2. Župa-Bonići
3. Kaladovo-Ostrovo Cvjetča
4. Sveti Marko
5. Duraljevići
6. Kraljići
7. Amedreva
8. Lepetani

Lungo mare

- Lungo mare

Management plan Solita

- Solita

Lokalna studija lokacije

- Park istočno Venera

M 1:25,000

Prostorno-urbanistički plan Opštine Tivat 2020

Faza: **Prodlog plana**
Naručilac: **Opština Tivat**

Obradivač: **Urbanistički institut Republike Slovenije**
URBI d.o.o., Oblikovanje prostora

Odgovorni planer: **van.prof.dr. Kalopa Dimitrovska Andreeva, univ.dipl.inž.arh.**
Poslovna jedinica: **URBI Montenegro d.o.o.**

Planski dokumenti čija je izrada u toku

Ulcinj

Program uređenja prostora za 2011. godinu **je donesen**.

U toku 2011. godine **nije donesen** nijedan planski dokument.

U toku je **izrada**: Izmjene i dopune DUP – a Ulcinj Grad za 8 lokaliteta, DUP - a “Ulcinjsko polje”, UP - a “Pristan”, UP - a „Galeb“, LSL za turistički kompleks visoke kategorije na lokalitetu Briska Gora, LSL za turističko stambeno naselje na lokalitetu Kruče, LSL za Golf teren sa 18 rupa sa smještajnim kapacitetima na lokalitetu „Briska Gora 2“, LSL turistički kompleks visoke kategorije na lokalitetu „Bašbuluk“, Izmjena i dopuna Prostornog plana Ulcinj za lokalitete: „Briska Gora“ i „Briska Gora 2“ u Ulcinju i Izmjena i dopuna GUP-a za lokalitete: Pinješ 1, Pinješ 2, Meterizi 1, Meterizi 2, Meterizi 3, Meraja 1, Meraja 2 i Pristan u Ulcinju.

Učešće javnosti pri izradi planskih dokumenata: U izvještajnom periodu nije održana nijedna javna rasprava.

Izdati su: urbanističko - tehnički uslovi (14), građevinske dozvole (8), upotrebne dozvole (3).

Saradnja sa Državom: U postupku izrade i donošenja planske dokumentacije ostvarena je potpuna saradnja Ministarstvom održivog razvoja i turizma i Upravom za nekretnine.

Zahtjevi korisnika prostora: U 2011. godini planirana je izrada detaljnih urbanističkih planova i lokalnih studija lokacija za prostor od 353,27 ha, kojima su obuhvaćene inicijative građana i inicijative poznatih investitora za stvaranje planskih preduslova legalne izgradnje. Dakle, riječ je o potencijalno značajnim sredstvima namijenjenim komunalnom opremanju građevinskog zemljišta, koja bi trebalo usmjeriti kroz Program. U periodu za koji se daje Izvještaj, podnijeto je 20 zahtjeva koji se odnose na uklapanje bespravno podignutih objekata kroz izmjenu i dopunu postojećih DUP-ova, kroz izradu nove planske dokumentacije kao i planiranje objekata i kompleksa raznih namjena kroz izradu planova.

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: Program uređivanja građevinskog zemljišta bi u narednom periodu trebalo dominantno da tretira prostor zahvaćen lokalnim planskim dokumentima sa detaljnom urbanističkom razradom kao i pokrivanje što većeg prostora planskom dokumentacijom.

Sintezna karta opštine Ulcinj

Žabljak

Program uređenja prostora za 2011. godinu **je donesen.**

U toku 2011. godine donesen je PUP Žabljak.

U toku je izrada: Izmjena i dopuna DUP-a Žabljak, DUP - a „Javorovača“, LSL za područje Borje I, LSL „ Borje II“, LSL „Kovačka dolina I“ Žabljak, DUP - a „Kompleks Planinka“ u Žabljaku i UP - a hotel „Jezera“ u Žabljaku.

Učešće javnosti pri izradi planskih dokumenata obezbijeđeno je u skladu sa članom 42 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata („Sl.list CG“ br.51/08).

Finansiranje planske dokumentacije vrši se iz sredstava predviđenih iz budžeta Opštine Žabljak.

Izdati su: urbanističko–tehnički uslovi (14), građevinske dozvole (14), upotrebne dozvole (1) i odobrenja za privremene objekte (20).

Saradnja sa Državom odnosi se na saradnju sa nadležnim Ministarstvom održivog razvoja i turizma kao i saradnju sa Republičkim inspekcijama u postupku donošenja planskih dokumenata, a u skladu sa postupkom predviđenim Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata.

Saradnja sa međunarodnim institucijama: U toku je saradnja za donošenje Master plana za razvoj turizma u opštini Žabljak sa Italijanskom Vladom i saradnja sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma, CAU – Podgorica i predstavnicima Kanade u vezi donošenja PPPN NP "DURMITOR". U toku je izrada projekata koji će se finansirati od strane Evropske unije za manje infrastrukturne objekte u opštini Žabljak.

Povjerenih poslova od strane državne uprave Sekretarijat za urbanizam građevinarstvo i stambene poslove Opštine Žabljak nema.

Opština Žabljak je imala 1 **urbanističko –arhitektonski konkurs** u skladu sa člana 30 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata.

Objekti izgrađeni **bez građevinske dozvole:** 1047.

Objekti izgrađeni **bez upotrebne dozvole:** 1592.

Zahtjevi za izmjenu planskih dokumenata (406).

Predlog mjera za unapređenje politike uređenja prostora: Budući razvoj treba da se zasniva na politici sprječavanja depopulacije, stvaranju uslova za ostanak i povratak stanovništva, ekološkoj zaštiti, razvoju vodoprivrede, boljoj saobraćajnoj povezanosti, kako sa okruženjem tako i u okviru opštine Žabljak, održanju tradicionalne poljoprivrede, šumarstva, ali i intezivnijem razvoju turizma sa cjelogodišnjom ponudom u prostoru. Posebnu pažnju treba usmjeriti na povoljnosti za smještaj turističkih kapaciteta, žičara i skijaških staza, malih proizvodnih pogona i tercijarnih djelatnosti, zasnovanih na čistim tehnologijama, koje ne ugrožavaju kvalitet voda, i koji se mogu prilagoditi skromnijim lokacijskim uslovima ruralnog područja Opštine. Opština Žabljak ima realne mogućnosti za razvoj više vidova održivog turizma visokog kvaliteta uzimajući u obzir ekološke zahtjeve, prostorne mogućnosti i ograničenja i domaće i međunarodne standarde i kriterijume zaštite i razvoja. Razvoj adekvatnih vidova ljetnjeg i zimskog turizma i komplementarnih aktivnosti uticaće na sprječavanje dalje depopulacije i stvaranje uslova za povratak stanovništva, ravnomjerni razmještaj privrednih aktivnosti, adekvatnu zaštitu prirode i prirodnih vrijednosti, životne sredine i dr.

B. Aktivnosti državnih institucija neposredno zaduženih za realizaciju određenih segmenata uređenja prostora

1. JAVNO PREDUZEĆE REGIONALNI VODOVOD CRNOGORSKO PRIMORJE

Preduzeće je u ovoj godini nastavilo izgradnju južnog kraka regionalnog vodovodnog sistema za Crnogorsko primorje od Bara ka Ulcinju. Izgradnja ovog sistema je bila predviđena Prostornim planom Crne Gore, kao i strateškim opredjeljenjem Države, u odnosu na održivi razvoj Crnogorskog primorja. Završetak aktivnosti na ovom dijelu sistema se očekuje u 2012. godini.

Tokom 2012. godine predviđen je nastavak aktivnosti na izgradnji ovog sistema, koji podrazumijeva izgradnju dijela cjevovoda u Tivtu, kojim će se opština Herceg Novi povezati na regionalni sistem vodosnabdijevanja.

Pored aktivnosti na izgradnji regionalnog vodovoda za Crnogorsko primorje, ovo Preduzeće je u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma nastavilo aktivnosti na implementaciji projekta izgradnje regionalne sanitarne deponije za opštine Bar i Ulcinj na lokaciji »Možura«. Sve aktivnosti izbora projekatata i izvođača radova na izgradnji ovog objekta, kao i nadzora nad radovima, su kompletirane, ugovori su potpisani, pribavljene su odgovarajuće saglasnosti i izgatae su građevinske dozvole za pristupni put deponiji, kao i za sami objekat sanitarne deponije. Imajući u vidu da je građevinska dozvola za sanitarnu deponiju izdata na bazi ldejnog

projekta, u toku je izrada i usaglašavanje Glavnog projekta između projekatana i revizione komisije. Na terenu, izvedeni su radovi probijanja pristupnog puta, ali dalji nastavak radova zavisi od kompletiranja projektne dokumentacije.

Osnovna namjera je da se sa poslovima odlaganja komunalnog čvrstog otpada opština Bar i Ulcinj otpočne za ljetnju sezonu 2012. godine. Pri tome, mora se uzeti u obzir veličina ovog objekta, koji mora da zadovolji potrebe ove dvije opštine u pogledu tretmana čvrstog otpada za narednih 20 do 30 godina.

2. JAVNO PREDUZEĆE AERODROMI CRNE GORE

Javno preduzeće Aerodromi Crne Gore, okončalo je aktivnosti na izradi Master plana razvoja aerodroma u Crnoj Gori, koji definiše strategiju fizičkog razvoja aerodroma u Podgorici i Tivtu za period od 2011. do 2030. godine, sa utvrđenim slijedom unaprjeđenja kapaciteta i kvaliteta usluge u odnosu na prognoziranu tražnju. Ovaj dokument, koji utvrđuje dugoročno i sistematično upravljanje razvojem, usvojila je Vlada Crne Gore, na sjednici od 21. jula 2011. godine.

Javno preduzeće Aerodromi Crne Gore je, tokom 2011. godine, tijesno saradivalo sa obrađivačem Državne studije lokacije Aerodrom Tivat „Sektor 24“, u vezi razrade detalja iz Master plana aerodroma Crne Gore.

Takođe, nastavljena je saradnja i sa relevantnim institucijama Glavnog grada Podgorica. Predstavnicima Sekretarijata za planiranje i uređenje prostora i zaštitu životne sredine dostavljen je usvojeni Master plan razvoja aerodroma Crne Gore, radi blagovremenog prosljeđivanja obrađivaču Prostorno - urbanističkog plana Podgorica, u cilju upoznavanja sa strateškim dokumentom razvoja Javnog preduzeća Aerodromi Crne Gore.

3. DIREKCIJA ZA SAOBRAĆAJ

Aktivnosti Direkcije za saobraćaj u 2011. godini, na poslovima za koje je nadležna, odvijaju se prema Programu redovnog i investicionog održavanja, rekonstrukcije i izgradnje državnih puteva za 2011. godinu, koji je usvojila Vlada Crne Gore Zaključkom broj: 03-2831 od 31. marta 2011. godine. Program je zasnovan na zakonskoj regulativi, tehničkim propisima i velikom broju studija i analiza. Razvoj moderne saobraćajne infrastrukture zahtijeva što manji negativan uticaj na životnu sredinu, što poskupljuje izradu tehničkih dokumentacija i izvođenje radova. Sredstva neophodna za realizaciju Programa planirana su Budžetom Crne Gore za 2011. godinu u ukupnom iznosu od 46,54 miliona €, i to: 10,72 miliona € iz Tekućeg budžeta za 2011. godinu i 35,82 miliona € iz Kapitalnog budžeta za 2011. godinu.

Tokom 2011. godine, kompletirana je izgradnja magistralnog puta Risan – Grahovo – Nikšić – Žabljak, koja je vršena kroz više projekata izgradnje novih dionica i rekonstrukcije i rehabilitacije postojećih. Ovaj put dužine 140 km predstavlja drugi transferzalni pravac u putnoj mreži Crne Gore, od posebnog značaja za prostorno integrisanje primorskog, središnjeg i sjevernog regiona i povezivanje primorskih turističkih centara sa planinskim centrom Žabljak.

U okviru Programa rješavanje uskih grla na saobraćajnoj mreži Crne Gore u maju 2011. godine, završeni su radovi na izmještanju puta Rožaje – Kula – Peć na dionici: Zeleni – Crnja (obilaznica Rožaje - I faza), nastavljeni su ranije započeti radovi na izgradnji obilaznice Bijelo

Polje, kao i radovi na izgradnji mosta preko kanala Port Milena u Ulcinju, doku su u završnoj fazi radovi na građenju obilaznice Žabljaka, a završena je procedura javnog nadmetanja, izabrani izvođači i otpočeli su radovi na izgradnji bulevara na ulazu u Bar i izgradnji mosta na Tari kod Kolašina.

U skladu sa Prostornim planom Crne Gore do 2020. godine, a radi poboljšanja prilaza graničnim prelazima, izvršena je rekonstrukcija magistralnog puta M-9 Murino – Čakor na dužini od 10 km. U završnoj su fazi radovi na dionici Čakor – Bjeluha na dužini od 10,75 km, a u toku su radovi na rekonstrukciji magistralnog puta M-18 Tuzi – Božaj (L=8,776 km). Pri kraju je tenderska procedura za izbor najpovoljnijeg ponuđača za izvođenje radova na rekonstrukciji magistralnog puta M-2.4 Ulcinj – Sukobin, dionica Vladimir – Sukobin, od km 65+055,78 do km 71+576,48.

Iz Vladinog Programa rekonstrukcije, 10 raskrsnica na regionalnim i magistralnim putevima u Crnoj Gori u januaru 2011. godine, je završena rekonstrukcija magistralnog puta M-2 Budva – Tivat, raskrsnica: Tivat – Radovići – Budva – Kotor (krtolska raskrsnica), u periodu decembar 2010 - septembar 2011. godine, izgrađena je raskrsnica Danilovgrad, a počelo se sa izvođenjem radova na rekonstrukciji raskrsnice magistralnih puteva M-2 i M-21 (raskrsnica Ribarevina).

Radi se na poboljšanju regionalnih puteva, čime se postiže bolje povezivanje nerazvijenih područja i turističkih centara sa glavnim magistralnim putevima. U julu 2011. godine, završena je rekonstrukcija puta R-5 Boan – Bukovica, dionica: Tušina – Bukovica, na dužini od 11,9 km, a u periodu maj-jul 2011. godine izvršeni su radovi na sanaciji puta R-7 most »Zeleni« – Vuča (dužina 6,3 km). Takođe, izvršena je sanacija puta Podbožur – Osječenica dužine 11,1 km, koji je Prostornim planom Crne Gore predviđen kao regionalni put, odnosno krak iz Podbožura preko Grahova do Boke Kotorske u sklopu novog puta Žabljak – Nikšić – Boka kotorska. U toku su radovi na rekonstrukciji regionalnog puta R-10 Slijepač most – Trlica, dionica Tomaševo – Pavino polje, radovi na sanaciji puta R-6, dionica Krstac-granica sa BiH, a otpočelo se sa radovima na rekonstrukciji puta R-9 Plav – Grnčar, dionica Gusinje – Grnčar i sa radovima na rekonstrukciji regionalnog puta R-12 Vilusi – Vračenovići, dionica Vilusi – Petrovići (9,8 km).

U 2011. godini, je izvršeno više sanacija objekata i trupa puta i to: sanacija mosta „Ribarevina“, mosta „Bijela crkva 2“ i mosta „Ajkunića“ na magistralnom putu M-2, dionica Ribarevina – Rožaje – Špiljani; sanacija mosta „Štitarica“ i mosta „Mojkovac“ na magistralnom putu M-2, dionica Kolašin – Mojkovac; trajna sanacija trupa magistralnog puta M-2, dionica Ribarevina – Berane, lokalitet Skakavac; sanacija klizišta na magistralnom putu M-2 Podgorica – Ribarevina, km 1024+850 (ispred tunela br. 17); sanacija klizišta „Goransko“ na magistralnom putu M - 18 Nikšić – Plužine; zaštita puta na putnom pravcu R-2 Andrijevića – Brerane, lokalitet Trepča.

U 2011. godini, su nastavljeni poslovi eksproprijacije za izgradnju autoputa Bar – Boljari, dionica od Smokovca do Veruše, a izvršena je eksproprijacija zemljišta za potrebe rekonstrukcije raskrsnica i dionica magistralnih i regionalnih puteva, kao i za sanaciju pojedinih objekata i trupa puta.

4. DIREKCIJA JAVNIH RADOVA

Kapitalnim budžetom Crne Gore za 2011. godinu planirano je da Direkcija javnih radova sprovodi aktivnosti na realizaciji 60 projekta u ukupnom iznosu od 47.943.750 €, s tim da jedan

broj projekata (izgradnja lokalne infrastrukture, objekti kulture, objekti tužilaštva, objekti ZIKS-a) sadrži više zasebnih, tako da je ukupan broj koji je planiran za realizaciju mnogo veći.

Na realizaciji projekata iz Kapitalnog budžeta za 2011. godinu za izvođenje radova ukupno je angažovano 46 građevinskih firmi od čega je domaćih 42, dok je konsultantskih, odnosno projektantskih firmi ukupno angažovano 36, od čega je domaćih 30.

U dosadašnjem periodu realizovano je 37.60% projekata u centralnom regionu, 23.64% u sjevernom, u južnom 21.33%, a realizovano je i 17.42% projekata, koji se ne mogu vezati ni za jedan od regiona.

U prva tri kvartala 2011. godine, od ukupnog broja projekata za čiju realizaciju je zadužena Direkcija javnih radova:

- na dva projekata u toku je priprema dokumentacije za javna nadmetanja - Izgradnja administrativnih objekata MUP-a u Zagoriču i Rekonstrukcija Domova zdravlja u Podgorici - II faza,
- na osam projekata u toku su javna nadmetanja za izbor obrađivača projektne dokumentacije ili izbor izvođača radova - Izgradnja Osnovne škole „Dušan Korać“ u Bijelom Polju, Izgradnja Studentskog doma u Nikšiću, Izgradnja Stambenog objekta za potrebe Ministarstva odbrane u Danilovgradu, Izgradnja Agencije za ljekove u Podgorici, Izgradnja Centra za azilante u Spužu, Izgradnja i rekonstrukcija Poliklinike u Beranama, Izgradnja Centra za transfuziju u Podgorici i Izgradnja puta Ostrog - Ždrebaonik,
- na šest projekata u toku je izrada projektne dokumentacije - Rekonstrukcija i dogradnja dječijeg vrtića i jaslica u Bijelom Polju, Rekonstrukcija i adaptacija zgrada za kompleks Muzičke, Likovne i Dramske akademije na Cetinju, Izgradnja objekta Filozofskog fakulteta u Nikšiću, Izgradnja Sanitarnih deponija, Izgradnja Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, Eko - efikasna zgrada Ministarstva održivog razvoja i turizma,
- na dvadeset četiri projekta u toku je izvođenje radova - Izgradnja objekta dječijeg vrtića u Golubovcima, Rekonstrukcija i dogradnja objekta dječijeg vrtića i jaslica u Tivtu, Izgradnja objekta OŠ „Ante Djedović“ u Baru, Rekonstrukcija objekta za potrebe Univerzitetskog centra u Beranama, Izgradnja kompleksa zgrada CANU, Izgradnja poslovne zgrade Uprave za nekretnine, Rekonstrukcija i adaptacija objekata tužilaštva, Rekonstrukcija i adaptacija Doma vojske u Podgorici za potrebe objekta Muzičkog centra Crne Gore, Rekonstrukcija i adaptacija objekata kulture na sjeveru, Izgradnja sportske dvorane u Beranama, Izgradnja bazena na Škveru u Herceg Novom, Rekonstrukcija sportskog kompleksa u Kolašinu, Izgradnja sportskog objekta i streljane Policijske akademije u Danilovgradu, Izgradnja Graničnih prelaza Dobrakovo i Dračenovac, Adaptacija i dogradnja objekata ZIKS-a, Rekonstrukcija infrastrukture u MZ Bukovica - Pljevlja, Uređenje korita rijeke Čehotine, Izgradnja Centra za djecu i mlade „Ljubović“ u Podgorici, Izgradnja Centra za strance u Spužu, Izgradnja EKO zgrade organizacija UN-a u Crnoj Gori, Izgradnja vatrogasnog doma na Cetinju, Modernizacija i rekonstrukcija lokalnih puteva, Izgradnja i rekonstrukcija gradskih saobraćajnica,
- na devet projekata završene su sve planirane aktivnosti: Rekonstrukcija i adaptacija objekta Interne klinike u Nikšiću, Objekat SZ „Komanski most“, Radovi na sanaciji i rekultivaciji jalovišta rudnika olova i cinka u Mojkovcu, Izgradnja Stambenog objekta za potrebe Ministarstva odbrane u Podgorici, Izgradnja OŠ „Risto Manojlović“ i Osnovne muzičke škole u Kolašinu, Izgradnja OŠ

„Salko Aljković“ u Pljevljima - I faza, Izgradnja objekta Muzičke škole u Tivtu i Izgradnja i rekonstrukcija fudbalskih terena u Beranama,

- na ostalim projektima u toku su pripreme aktivnosti kao i usaglašavanja sa potrošačkim jedinicama koje su kandidovale projekte.

5. ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA CRNE GORE AD

Željeznička Infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica, pored redovnih tekućih radova, koji se finansiraju iz sredstava Budžeta Crne Gore, izvodi i implementira glavne opravke željezničke pruge (remonte i sanacije objekata), koji se finansiraju iz sredstava stranih Međunarodnih institucija (EBRD, EIB, ČEB), kao i sredstava predpristupne pomoći Evropske Unije preko Delegacije u Crnoj Gori, kroz odabrana sredstva programa IPA 07, IPA 09, IPA 10.

Željeznička infrastruktura Crne Gore tokom 2011. godine, sprovodi, pored ostalog, i aktivnosti i izvodi radove: na tekućem održavanju željezničke infrastrukture i investicionim radovima remonta pruge iz Kreditnih sredstava za pruge: Vrbnica –Bar i Nikšić -Podgorica

Pod pojačanim nadzorom rada, je posebno bio dio pruge Kolašin - Podgorica, kao najteži dio pruge za održavanje, sa najvećim brojem krivina, sa najvećim usponima i padovima, u krajnjem dio pruge koji nije remontovan u cjelini od izgradnje pruge.

Pored redovnih i investicionih radova koje izvodi, mjera zaštite željezničke infrastrukture, Željeznička Infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica suočena je i sa velikim problemima neodgovornog ponašanja građana i mještana kao što su:

- neovlašćeno i neodobreno izvođenje radova u zaštitnom pružnom pojasu i
- deponovanje otpadnog materijala pored pruge u naseljenim i nenaseljenim mjestima.

Redovno su podnošene prijave nadležnim institucijama u cilju zaštite bezbjednog odvijanja željezničkog saobraćaja, zaštite željezničke infrastrukture, zaštite imovine ŽICG i uređenja pružnog pojasa pruge. Za period od januara do septembra 2011. godine ŽICG AD - Podgorica je uputila nadležnim institucijama (Ministarstvu saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija - Inspektoratu za željeznički saobraćaj, nadležnim sekretarijatima, Komunalnoj policiji određenih opština) 23 prijave uzurpacija zemljišta i prijave za odlaganje otpadnog materijala na željezničkom zemljištu.

Imajući u vidu da željeznička pruga prolazi cijelom teritorijom Crne Gore, da pokriva značajno zemljište kroz "željeznički koridor", od velike važnosti je budući rad inspektorskih i komunalnih službi nadležnih opština i ministarstava za uvođenje komunalnog reda i zaštite životne sredine, jer je to jedini uspješan put uređenja i unaprjeđenja prostora Crne Gore.

6. VODACOM D.O.O. TIVAT

Faza III Projekta „Poboljšanje vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda na Crnogorskom primorju“ je u toku i većim dijelom svojih mjera fokusirana na rješavanje pitanja odvođenja i tretmana otpadnih voda u opštinama Bar, Herceg Novi, Kotor i Tivat. Manji dio projektnih mjera Faze III se odnosi na poboljšanje vodosnabdijevanja u četiri primorske opštine. U toku ovog dijela Projekta predviđena je izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u Herceg Novom i Baru sa ispuštima, sanacija i zamjena postojećih kanalizacionih sistema i izgradnja

novih: ukupno preko 130 km vodovodne i kanalizacione mreže i 29 pumpnih stanica. Procijenjena vrijednost Projekta Faze III iznosi oko 90 miliona eura, od kojih su 47 miliona kreditna sredstva KfW banke dok će ostala sredstva biti obezbjeđena iz budžeta Opština Bar, Herceg Novi, Kotor i Tivat i učešća Vlade Crne Gore. Pored kreditnih sredstava, KfW banka je obezbjedila donatorsku podršku odvijanju Projekta i izdvojila 6,05 miliona eura na ime konsultantskih usluga za izradu projektne i tenderske dokumentacije, kao i za vršenje nadzora u toku izvođenja radova.

Tokom 2011. godine, u sklopu Faze III Projekta završen je Projekat izgradnje druge faze kanalizacionog sistema Tivta, Projekat izgradnje priključnog cjevovoda na regionalni sistem vodosnabdijevanja u opštini Bar i rehabilitacija obalnog kolektora u opštini Bar, započet Projekat izgradnje 28 km vodovodne i kanalizacione infrastrukture i 6 pumpnih stanica u opštini Kotor.

Projekat izgradnje priključnog cjevovoda na regionalni sistem vodosnabdijevanja u opštini Bar i rehabilitacija obalnog kolektora, je obuhvatio izgradnju priključnog cjevovoda od rezervoara Šušanj 1 na regionalni sistem vodosnabdijevanja u dužini od 550 m i rehabilitacija obalnog kolektora u Baru dužine 860 m. Vrijednost radova iznosi 740 000 eura, a sredstva su obezbjeđena iz kreditnih sredstava KfWa. Projekat je obezbjedio tehničke uslove za poboljšanje vodosnabdijevanja opštine Bar iz regionalnog vodovodnog sistema i poboljšanje dijelova sistema za odvođenje otpadnih voda.

Projekat izgradnje vodovodne i kanalizacione infrastrukture u opštini Kotor obuhvata izgradnju 28 km vodovodne i kanalizacione mreže sa 6 pumpnih stanica. Do kraja septembra mjeseca, položeno je 2113 m cjevovoda što predstavlja 8,5% završenosti ugovorenih radova. Ukupna vrijednost Projekta iznosi 7,010 miliona eura. Sredstva su obezbjeđena iz učešća Vlada Crne Gore u iznosu od 1,3 miliona eura, iz kredita KfWa u iznosu od 3,131 miliona eura dok je ostatak obezbjeđen iz sredstava budžeta Opštine Kotor.

Projekat izgradnje i rekonstrukcije kanalizacione i vodovodne mreže u opštini Herceg Novi obuhvata rekonstrukciju i izgradnju 33 km vodovodne i kanalizacione mreže i 13 pumpnih stanica. U cilju stvaranja preduslova za realizaciju projekta do sada je završena i usvojena pripremna studija, sprovedeni istražni radovi; urađen i revidovan glavni projekat; pripremljena je tenderska dokumentacija i završen pretkvalifikacioni tender za izbor izvođača radova. Prema revidovanom glavnom projektu procijenjena vrijednost izgradnje kanalizacione i vodovodne mreže u Herceg Novom je 18,59 mil i 2,6 mil € opcionih mjera.

Projekat izgradnje i rekonstrukcije vodovodne i kanalizacione mreže u južnom dijelu opštine Tivat obuhvata rekonstrukciju i izgradnju vodovodne i kanalizacione mreže u južnom dijelu opštine Tivat je u dužini od 27,8 km sa 6 pumpnih stanica i to u naseljima Gradiošnica, Vrijes, Đuraševića obala i Krašići.

Projekat izgradnje i rekonstrukcije kanalizacione i vodovodne mreže u opštini Bar obuhvata izgradnju vodovodne i kanalizacione mreže u dužini od oko 40 km sa 4 pumpne stanica i jednim rezervoarom

U sklopu Faze IV, Projekta poboljšanja vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda na Crnogorskom primorju, je predviđena izgradnja prve faze zajedničkog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda za opštine Kotor i Tivat sa pripadajućom infrastrukturom.

Cilj Projekta institucionalne podrške je jačanje kapaciteta javnih vodovodnih preduzeća u opštinama Bar, Herceg Novi, Kotor i Tivat kroz aktivnosti poput detekcija gubitaka, povećanja naplate, izrade poslovnih planova, unaprijeđenju računovodstvenih procedura, izrade srednjeročnih poslovnih planova i uvođenje korisničkih centara.

7. MONTEPUT D.O.O. PODGORICA

“Monteput“ d.o.o. Podgorica je nastavilo i u 2011. godini, iz oblasti uređenja prostora Crne Gore, realizaciju svojih obaveza:

- Izradu Generalnog projekta brze saobraćajnice duž crnogorskog primorja sa prethodnom Studijom opravdanosti (108,54 km);
- Idejni projekat dionice (14,5km) od tunela „Sozina“ do Bara (raskrsnica Stari Bar);
- preduzelo aktivnosti, koje proističu iz obaveza utvrđenih zaključcima Vlade Crne Gore broj 03-2385 od 25.03.2010. godine, i Planom aktivnosti i dinamikom sprovođenja mjera iz Studije vizuelnog uticaja mosta „Verige“ na područje bokokotorskog zaliva, prihvaćenog od Savjeta za izgradnju autoputeva na sjednici od 05.05.2010. godine.

Od Projektanta je dobijena završna faza (varijanta) ugovorene tehničke dokumentacije brze saobraćajnice duž crnogorskog primorja sa prethodnom Studijom opravdanosti, na nivou Generalnog projekta.

Pored već urađene radne verzije Idejnog projekta za dionicu (14,5km) od tunela „Sozina“ do Bara (raskrsnica Stari Bar), za potrebe nastavka izrade tehničke dokumentacije, kroz postupak javnih nabavki, izabran je izvođač geoistražnih radova i izrade Elaborata detaljnih geotehničkih istraživanja terena (JU Republički Zavod za geološka istraživanja - Podgorica). Radovi su ugovoreni do novembra 2011. godine. Krajem septembra su izvedeni svi terenski radovi i sada se radi na izradi Elaborata tih radova, tako da će se ugovoreni rok ispoštovati. Sa Projektantom trase su definisana sva ukrštanja van nivoa na ovoj dionici, sa odgovarajućim tehničkim rješenjima. Od Opštine Bar su dobijeni urbanističko - tehnički uslovi iz GUP-a Bar za ovu dionicu, što prethodi i dobijanju urbanističko - tehničkih uslova i od nadležnog ministarstva, tokom oktobra.

U skladu sa mjerama iz Studije vizuelnog uticaja mosta „Verige“ za područje bokokotorskog zaliva, od nadležnog Ministarstva uređenja prostora, dobijeni su osnovni tehnički parametri za izradu Studije mogućnosti izrade tunelskog rješenja u skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore. Tokom septembra urađen je Projektni zadatak od strane “Monteput“ d.o.o. Podgorica i sada je u pripremi tenderska dokumentacija za izbor najstručnijeg ponuđača za izradu ove Studije. Očekuje se da Studija bude završena tokom prvog kvartala 2012. godine.

Donošenje Prostornog plana posebne namjene obalnog područja, otvara mogućnost da se pokrene postupak izrade Idejnog projekta za kompletnu brzu saobraćajnicu duž Crnogorskog primorja, čime bi se omogućilo realizovanje programskih obaveza “Monteput“ d.o.o. Podgorica, iz Programa uređenja prostora Crne Gore za naredne godine.

8. PROCON D.O.O. PODGORICA

Izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom u opštini Berane za potrebe opština Berane, Andrijevića, Plav i Rožaje je projekat ukupne vrijednosti od 10.345.000,00 eura.

Komponente projekta su izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom u opštini Berane i izgradnja transfer stanica u opštinama Andrijevića, Plav i Rožaje. Predviđena lokacija za izgradnju regionalnog centra za upravljanje otpadom je Vasove vode. Usvojen je urbanistički projekat od strane Opštine Berane, u decembru 2010. godine, kojima se predviđa izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom na predmetnoj lokaciji. Pripremljen je projektni zadatak za izradu studije izbora lokacije i studije izvodljivosti za izgradnju transfer stanica u opštinama Rožaje, Plav i Andrijevića, nakon čije izrade će biti poznate lokacije predviđene za izgradnju transfer stanica u pomenutim opštinama.

Izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom u opštini Bijelo Polje, za potrebe opština Bijelo Polje, Kolašin i Mojkovac, je projekat u vrijednosti od 18.105.000,00 eura. Komponente projekta su izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom u opštini Bijelo Polje i izgradnja transfer stanica u opštinama Mojkovac i Kolašin. Predviđena lokacija za izgradnju regionalnog centra za upravljanje otpadom je Čelinska kosa. Usvojena je Lokalna studija lokacije od strane Opštine Bijelo Polje 2009. godine, kojima se predviđa izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom na predmetnoj lokaciji. Lokacije za izgradnju transfer stanica nisu definisane, a zemljište je u privatnom vlasništvu.

Izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom u opštini Kotor za potrebe opština Kotor, Budva, Herceg Novi i Tivat je projekat u vrijednosti od 14 620 220 eura. Komponente projekta su izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom u opštini Kotor i izgradnja transfer stanica u opštinama Budva, Herceg Novi i Tivat. Predviđena lokacija za izgradnju regionalnog centra za upravljanje otpadom je Trešanjski mlin. Urađen je Nacrt lokalne studije lokacije „Trešanjski mlin“. U toku je izrada i postupak usvajanja iste, dok je Opština Kotor usvojila izmjene i dopune Prostornog plana opštine prema u kojem je predmetna lokacija namijenjena za djelatnosti u oblasti turizma. Lokacije za izgradnju transfer stanica nisu definisane.

Izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom u opštini Nikšić za potrebe opština Nikšić, Plužine i Šavnik je projekat u vrijednosti od 17.649.910,00 eura. Komponente projekta su izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom u opštini Nikšić i izgradnja transfer stanica u opštinama Plužine i Šavnik, a predviđena lokacija za izgradnju regionalnog centra za upravljanje otpadom je Budoš. Usvojene su izmjene i dopune Prostornog plana opštine Nikšić, i predviđena je izgradnja predmetnog centra. Lokacije za izgradnju transfer stanica nisu definisane.

Izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom u opštini Pljevlja za potrebe opština Pljevlja i Žabljak je projekat u vrijednosti koja će biti definisana nakon izrade Studije izvodljivosti. Komponente projekta su izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom u opštini Pljevlja i izgradnja transfer stanice u opštini Žabljak. Predviđena lokacija za izgradnju deponije je Repetitor. Usvojen PUP opštine Pljevlja u aprilu 2011. godine, kojima se predviđa izgradnja regionalnog centra za upravljanje otpadom na lokaciji Repetitor. Lokacije nisu definisane.

Izgradnja sistema tretmana ocjernih voda na deponiji „Livade“ u glavnom gradu Podgorici je projekat u vrijednosti od 2.570.000,00 eura. Postrojenje se nalazi u okviru postojećeg regionalnog centra za upravljanje otpadom - Livade. Usvojena je lokalna studija lokacije 2003. godine, koja tretira i predmetnu lokaciju i predviđa izgradnju regionalne deponije. Zemljište je u vlasništvu Glavnog grada,

Sanacija nesanitarnog odlagališta Čafe u opštini Bar je projekat u vrijednosti od 3 708 000 eura. Zemljište u vlasništvu Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom Crne Gore. Sanacija nesanitarnog odlagališta Vrtijeljka u Prijestonici Cetinje je projekat čija vrijednost još nije definisana. Zemljište u vlasništvu Prijestonice Cetinje.

Izgradnja sistema za tretman otpadnih voda u opštini Berane je projekat u vrijednosti od 13.760.000,00 eura. Komponente projekta su izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i izgradnja kanalizacionog sistema. Predviđena lokacija za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda je Donji Talum. Usvojen je GUP Berane, kojim je predviđena izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na lokaciji Donji Talum. U toku je izrada lokalne studije lokacije „Donji Talum“.

Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže u opštini Bijelo Polje je projekat u vrijednosti od 8.900.000,00 eura. Komponente projekta su izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i izgradnja kanalizacionog sistema. Predviđena lokacija za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda je Potkrajci-Strojtanica. Usvojen je DUP Bijelo Polje, koji predviđa izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na datoj lokaciji. Zemljište je u vlasništvu opštine.

Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže u Prijestonici Cetinje je projekat u vrijednosti od 11.442.133,00 eura. Komponente projekta su izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i izgradnja kanalizacionog sistema. Predviđena lokacija za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda je Dobrsko selo. Nije usvojena prostorno - planska dokumentacija, kojom se predviđa izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na ovoj lokaciji.

Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, poboljšanje kanalizacione mreže i vodosnabdijevanja u opštini Danilovgrad je projekat u vrijednosti od 5.300.000,00 eura. Komponente projekta su: izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, izgradnja kanalizacionog sistema i izgradnja sistema za snabdijevanje vodom. Predviđena lokacija za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda je Landže. Prostorno - planska dokumentacija predviđa izgradnju ovog postrojenja na datoj lokaciji. Zemljište je u većem dijelu u vlasništvu opštine Danilovgrad, dok je jedan dio opterećen restitucijom.

Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže i poboljšanje sistema za vodosnabdijevanje u opštini Kolašin je projekat u vrijednosti od 7.240.000,00 eura, a komponente projekta su: izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, izgradnja kanalizacionog sistema i izgradnja sistema za snabdijevanje vodom. Predviđene lokacije za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda su Breza i Bakovići. Lokacija Breza obuhvaćena je GUP-om, a lokacija Bakovići nije obuhvaćena prostorno - planskom dokumentacijom opštine Kolašin.

Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže u opštini Nikšić je projekat u iznosu od 19.152.900,00 eura, a komponente projekta su izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i rekonstrukcija i izgradnja kanalizacionog sistema. Predviđena lokacija za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda je Studenci. Izgradnja

postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na predmetnoj lokaciji, obuhvaćena je postojećom prostorno - planskom dokumentacijom. Zemljište je u vlasništvu opštine.

Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže u opštini Plav je projekat u vrijednosti od 10.500.000,00 eura. Komponente projekta su izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i izgradnja kanalizacionog sistema. Predviđena lokacija za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda je Pijeskovi. U toku je postupak izrade i usvajanja lokalne studije lokacije, kojom se predviđa izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na datoj lokaciji.

Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže u opštini Pljevlja je projekat u vrijednosti od 12.585.000,00 eura. Komponente projekta su: izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, izgradnja glavnog gradskog kolektora i regulacija korita rijeke Čehotine. Predviđena lokacija za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda je Židovići. Usvojen je PUP opštine, kojim se predviđa izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na predmetnoj lokaciji.

Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže u opštini Plužine je projekat koji ima sljedeće komponente: izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i izgradnja kanalizacione mreže. Predviđena lokacija za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda je Centralna zona naselja Plužine uz jezero Piva. Usvojenim DUP-om, predviđena je izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda na predmetnoj lokaciji.

Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže u opštini Rožaje vrijednosti koja će biti utvrđena nakon izrade studije izvodljivosti. Komponente projekta su izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i izgradnja kanalizacione mreže.

Izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i kanalizacione mreže u opštini Ulcinj je projekat u vrijednosti od 20.000.000,00 eura. Lokacija za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda je Ulcinjsko polje. Donijeta je Odluka o izradi lokalne studije lokacije od strane Oštine Ulcinj, kojom će se predvidjeti izgradnja postrojea za prečišćavanje otpadnih voda na predmetnoj lokaciji.